

AKAZ – Agencija za kvalitet i akreditaciju u
zdravstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine

STANDARDI SIGURNOSTI I KVALITETA ZA LABORATORIJE

AKAZ, 2024. godine

Standardi sigurnosti i kvaliteta za laboratorije

Verzija 2024.

Urednici :

Doc.Dr. Vera Kerleta-Tuzović, AKAZ

Mr.ph. Vildana Drljević

Dr.sci Mahir Fidahić, dr med, spec.

Izdaje:

AKAZ – Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH

Dr. Mustafe Pintola 1, 71000 Sarajevo, BiH

tel.: 387 33 771-870, fax: 387 33 771-880,

email: akaz@akaz.ba, www.akaz.ba

Copyright © 2024 AKAZ

Ovaj dokument predstavlja vlasništvo AKAZ-a (Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH). Namijenjen je za javnu objavu, njime se može svako koristiti, na njega se pozivati, ali samo u originalnom obliku, bez ikakvih izmjena, uz obavezno navođenje izvora podataka. Korištenje ovog dokumenta protivno gornjim navodima, povreda je autorskih prava AKAZ-a, sukladno Zakonu o autorskom pravu i srodnim pravima BiH. Počinitelj takve aktivnosti podliježe kaznenoj odgovornosti.

Uvod

Standardi sigurnosti i kvaliteta za laboratorije – verzija 2024 obuhvataju šest funkcionalnih skupina standarda koji se raščlanjuju na certifikacijske i akreditacijske kriterije. Ispod svake brojčane oznake pojedinog kriterija se nalazi i oznaka „C“ ili „A“ označavajući na taj način pripadnost certifikacijskim ili kriterijima sigurnosti koji su Zakonom o zdravstvenoj zaštiti obavezni, odnosno akreditacijskim ili kriterijima kvaliteta, koji su na dobrovoljnoj osnovi (Slika 1).

20. Upravljanje procesima zaštite				
Standard	Izjava	Reference		
23	Procesi zaštite oblikovani su prema potrebama pacijenata i zdravstvenih profesionalaca koji pružaju dobro osmišljene zdravstvene usluge.	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i 75/13 Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, "SN FBiH" 59/05, 52/11 i 6/17 Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva, "SN FBiH" 37/12 Zakon o liječništvu, "SN FBiH" 56/13 Zakon o sestrinstvu i primaljstvu, "SN FBiH", 43/13</i>		
Djelokrug rada zdravstvene ustanove				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
23.1 C	Zdravstvena ustanova eksplicitno navodi usluge koje pruža po kategorijama: osnovne, dopunske i proširene te s time upoznaje javnost.	<i>Javnost o ponudi usluga biva upoznata putem web-stranice zdravstvene ustanove, brošure, biltena, oglasne ploče.</i>	- Intervju sa rukovodiocima - Opservacija ocjenjivača	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i 75/13, čl. 31</i>
23.2 A	Zdravstvena ustanova ima vodič za pacijente u kojem su ukratko opisane sve službe/organizacijske jedinice s rasporedom rada i kontakt telefonima.		- Uvid u vodič	<i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, "SN FBiH" 40/10, čl. 9.</i>

Slika 1. Primjer formata standarda i kriterija

Kao što se vidi sa slike, ispod naziva poglavlja nalazi se više kolona, od kojih prva označava broj standarda/kriterija, a zatim slijede redom – izjava standarda/kriterija, uputstvo za primjenu odnosno ispunjenje istog, dokazi za ocjenu (samoocjenu i vanjsku ocjenu) te reference - pravni osnov za taj standard/kriterij, uz navedenu legislativu ili neku drugu stručnu literaturu koje su pobrojane na kraju dokumenta u Listi referenci.

Šest poglavlja u ovoj verziji standarda se dijeli na slijedeća:

I dio Upravljanje i rukovođenje:

– **X** standarda: 114 certifikacijskih i 83 akreditacijska kriterija,

II dio Upravljanje rizikom

– **X** standarda: 44 certifikacijska i 8 akreditacijskih kriterija,

III dio Sistem poboljšanja kvaliteta

– **X** standarda: 8 certifikacijskih i 3 akreditacijska kriterija,

IV dio Fokus na pacijenta

– **X** standarda: 29 certifikacijskih i 13 akreditacijskih kriterija,

V dio Organizacija i pružanje zdravstvenih usluga

– **X** standarda: 25 certifikacijskih i 7 akreditacijskih kriterija i

VI dio Tehničke službe

– **X** standarda: 75 certifikacijskih i 11 akreditacijskih kriterija.

Sumarno se u ovim Standardima nalazi xx standarda sa 450 kriterija (325 certifikacijskih i 125 akreditacijska kriterija).

Bodovni sistem za certifikaciju je 1-0; 1 = potpuno ispunjen kriterij (P) i 0 = neispunjen kriterij (N). Bodovni sistem za akreditaciju je 2-1-0, tj. 2 = potpuno ispunjen kriterij (P); 1=djelomično ispunjen kriterij (D) i 0=neispunjen kriterij (N), dok se sa NP označava „nije primjenljivo“, kriterij za koji je ustanova tražila izuzeće od strane AKAZ-a jer isti iz opravdanih razloga ne mogu ispuniti (npr. neposjedovanje lifta), te je za njega dobila odobrenje za izuzeće od Agencije.

Zakonodavac je predvidio da je certifikacija zdravstvenih ustanova zakonski obavezna i odnosi se na sigurnost pružanja zdravstvenih usluga (sigurne zdravstvene usluge, sigurno radno okruženje te na sigurnost pacijenata, zdravstvenih radnika i saradnika u zdravstvenoj ustanovi) te se zahtijeva od zdravstvene ustanove da ove kriterije ispuni u potpunosti. Nasuprot tome, akreditacija predstavlja kvalitet pružanja zdravstvenih usluga odnosno predstavlja nadogradnju na certifikaciju, i ove kriterije je potrebno ispuniti u obimu od minimalno 80% da bi se stekli preduslovi za akreditiranje zdravstvene ustanove.

Sadržaj

PREDGOVOR	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
UVOD	6
PRVI DIO: UPRAVLJANJE I RUKOVOĐENJE USTANOVOM	14
1. VRIJEDNOSTI, MISIJA I OČEKIVANJA	16
<i>Vrijednosti zdravstvene ustanove</i>	16
2. RUKOVOĐENJE I ODGOVORNOST MENADŽMENTA	18
<i>Organizacijska struktura, generalni direktor, menadžment</i>	18
3. UPRAVLJANJE LJUDSKIM RESURSIMA	21
<i>Opće uređenje</i>	Error! Bookmark not defined.
<i>Planiranje organizacione jedinice</i>	21
<i>Pregled rada organizacione jedinice</i>	22
<i>Pružanje jednakih mogućnosti</i>	22
<i>Zapošljavanje i odabir novog kadra</i>	Error! Bookmark not defined.
<i>Zapošljavanje – zasnivanje radnog odnosa</i>	24
<i>Orijentacija i uvođenje u rad</i>	26
<i>Obuka i usavršavanje</i>	27
<i>Koordinacija službi i timski rad</i>	Error! Bookmark not defined.
<i>Godišnja ocjena izvedbe / izvršenja osoblja</i>	Error! Bookmark not defined.
<i>Međuljudski odnosi</i>	29
<i>Informacije o osoblju</i>	29
<i>Liječnička stručnost</i>	31
<i>Sestrinstvo</i>	32
4. PLANIRANJE USLUGA I SLUŽBE	35
<i>Struktura i odgovornosti menadžmenta</i>	35
<i>Timski rad</i>	37
<i>Strateško i godišnje planiranje usluga</i>	38
<i>Planiranje izvedbe</i>	38
<i>Dugoročni sporazumi o pružanju usluga</i>	39
5. POLITIKE I PROCEDURE	40
<i>Politike u procedure zdravstvene ustanove</i>	40
6. UPRAVLJANJE IZVEDBOM	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
<i>Vrijednosti zdravstvene ustanove</i>	Error! Bookmark not defined.
7. UPRAVLJANJE KVALITETOM NA NIVOU ZDRAVSTVENE USTANOVE	43
<i>Upravljanje kvalitetom i poboljšanje kvaliteta</i>	43
<i>Upravljanje rizikom</i>	51
8. KOMUNIKACIJE S OSOBLJEM, PACIJENTIMA I DRUGIM ORGANIZACIJAMA	53
<i>Opći dio</i>	53
<i>Komunikacije s pacijentima/korisnicima usluga i njegovateljima</i>	54
<i>Komunikacije s osobljem</i>	55
<i>Komunikacije s drugim organizacijama</i>	Error! Bookmark not defined.
9. UPRAVLJANJE INFORMACIJAMA I INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE	56
<i>Opći dio</i>	56
<i>Sigurnosna politika</i>	59

	<i>Povjerljivost i čuvanje informacija</i>	62
	<i>Poboljšanje kvaliteta</i>	64
10.	FINANSIJSKI MENADŽMENT	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
	<i>Finansijski sistemi</i>	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
	<i>Upravljanje budžetom</i>	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
	<i>Upravljanje imovinom</i>	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
	<i>Finansijska revizija</i>	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
11.	KUPOVINA I PRODAJA ROBA I USLUGA	65
	<i>Ugovori</i>	65
	<i>Kupovina roba</i>	66
12.	UPRAVLJANJE NEKRETNINAMA I OPREMOM	67
	<i>Opći dio</i>	67
	<i>Proces rada</i>	68
	<i>Ambijent za pacijente</i>	69
	<i>Ambijent za osoblje</i>	72
	<i>Oprema</i>	73
13.	PRIGOVORI	75
	<i>Politika i procedure</i>	75
	<i>Iskustvo i zadovoljstvo pacijenta (partnerstvo s pacijentima)</i>	77
14.	ZADOVOLJSTVO OSOBLJA	79
	<i>Opći dio</i>	79
	<i>Mišljenje osoblja o radnim uslovima</i>	80
DRUGI DIO: UPRAVLJANJE RIZIKOM		82
15.	ELEMENTI SIGURNOSTI	84
	<i>Nepovoljni događaji</i>	84
	<i>Postupanje s parnicama i zahtjevima za obeštećenjem</i>	85
	<i>Planovi za krizne situacije</i>	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
16.	PROTUPOŽARNA ZAŠTITA	86
	<i>Opće odredbe</i>	86
	<i>Sistemi i oprema za protivpožarnu zaštitu</i>	87
	<i>Evakuacija</i>	88
17.	BEZBJEDNOST	89
	<i>Opće mjere</i>	89
18.	ZDRAVO RADNO MJESTO I ZDRAVLJE NA RADNOM MJESTU	91
	<i>Opće uređenje</i>	91
19.	HIGIJENA I EPIDEMIOLOGIJA	95
	<i>Opći dio</i>	95
	<i>Proces rada: mjere i procedure</i>	96
	<i>Obuka osoblja</i>	97
	<i>Mjere kontrole infekcije</i>	98
20.	TRETMAN SPECIFIČNIH I NESPECIFIČNIH PLUČNIH OBOLJENJA	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
	<i>Osoblje i imenovanja</i>	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
	<i>Edukacija</i>	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
	<i>Proces rada: mjere i procedure</i>	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
	<i>Radno okruženje</i>	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
	<i>Praćenje realizacije antituberkuloznog programa</i>	<i>Error! Bookmark not defined.</i>

TREĆI DIO: SISTEM POBOLJŠANJA KVALITETA.....	99
21. ELEMENTI SISTEMA POBOLJŠANJA KVALITETA	101
<i>Opći dio.....</i>	<i>101</i>
<i>Implementiranje prakse zasnovane na dokazima.....</i>	<i>102</i>
<i>Programi istraživanja i razvoja u domeni zdravstvenih usluga .....</i>	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
<i>Upravljanje rizikom.....</i>	<i>103</i>
22. UPRAVLJANJE LIJEKOVIMA	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
<i>Finansijski rizici i racionalno propisivanje lijekova .....</i>	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
ČETVRTI DIO: FOKUS NA PACIJENTA.....	106
23. UPRAVLJANJE PROCESIMA ZAŠTITE	108
<i>Djelokrug rada zdravstvene ustanove .....</i>	<i>108</i>
<i>Procesi za podršku pacijentima .....</i>	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
<i>Procesi koji podržavaju zdravstvene profesionalce.....</i>	<i>109</i>
<i>Procesi koji poboljšavaju pružanje usluga.....</i>	<i>110</i>
24. PRAVA I ODGOVORNOSTI PACIJENATA	111
<i>Informiranje i prava pacijenata kroz usluge .....</i>	<i>111</i>
<i>Punovažni pristanak na medicinski tretman .....</i>	<i>116</i>
25. INFORMACIJE ZA PACIJENTE	119
<i>Opće informacije o uslugama koje se pružaju u zdravstvenoj ustanovi .....</i>	<i>119</i>
<i>Kliničke informacije za pacijente/korisnike i njegovatelje.....</i>	<i>120</i>
26. ODGOVARANJE NA INDIVIDUALNE POTREBE PACIJENTA/KORISNIKA	121
<i>Opći dio.....</i>	<i>121</i>
27. PRISTUPAČNOST USLUGA ZA PACIJENTE	122
<i>Opći dio.....</i>	<i>122</i>
28. DIJAGNOSTIKA I LIJEČENJE	124
<i>Procjena pacijenta .....</i>	<i>124</i>
<i>Planiranje tretmana i njege .....</i>	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
<i>Provođenje njege i tretmana .....</i>	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
<i>Partnerstvo s njegovateljima.....</i>	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
29. UPUĆIVANJE U DRUGE SLUŽBE I MJERE NAKON OTPUSTA.....	126
<i>Izdavanje uputnica .....</i>	<i>126</i>
<i>Smrt pacijenta .....</i>	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
30. DIJAGNOSTIČKE SLUŽBE U FUNKCIJI PREGLEDA PACIJENTA.....	127
<i>Opći dio.....</i>	<i>127</i>
<i>Laboratorij.....</i>	<i>131</i>
<i>Ultrazvučna i radiološka dijagnostika.....</i>	<i>136</i>
31. SISTEMI I SADRŽAJ ZDRAVSTVENE DOKUMENTACIJE.....	139
<i>Zdravstveni kartoni.....</i>	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
<i>Lični podaci pacijenta .....</i>	<i>140</i>
<i>Klinički podaci.....</i>	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
<i>Hirurške/invazivne procedure.....</i>	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
<i>Unos podataka .....</i>	<i>140</i>

PETI DIO: ORGANIZACIJA I PRUŽANJE ZDRAVSTVENIH USLUGA 123

32. PROCJENJIVANJE POTREBA ZA ZDRAVSTVENOM ZAŠTITOM ..... **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**
Imunizacija ..... *Error! Bookmark not defined.*
33. KONTINUITET I INTEGRIRANJE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE ..... **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**
34. TRETMAN HRONIČNIH OBOLJENJA ..... **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**
Opći dio..... *Error! Bookmark not defined.*
35. PEDIJATRIJSKA SLUŽBA..... **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**
36. STOMATOLOŠKA SLUŽBA..... **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**
Politike i strategije ..... *Error! Bookmark not defined.*
Osoblje stomatološke službe ..... *Error! Bookmark not defined.*
Pristup službi i dostupnost službe ..... *Error! Bookmark not defined.*
Kontrola infekcije..... *Error! Bookmark not defined.*
Spremnost za hitne situacije ..... *Error! Bookmark not defined.*
Radijaciona sigurnost ..... *Error! Bookmark not defined.*
Zaštita od žive..... *Error! Bookmark not defined.*
Hemikalije..... *Error! Bookmark not defined.*
Oprema i lijekovi..... *Error! Bookmark not defined.*
Medicinska evidencija i dokumentacija ..... *Error! Bookmark not defined.*
Procesi ..... *Error! Bookmark not defined.*
Poboljšanje kvaliteta..... *Error! Bookmark not defined.*
37. DISPANZERI I SAVJETOVALIŠTA ZA ZAŠTITU MAJKE I DJETETA ..... **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**
Opći dio..... *Error! Bookmark not defined.*
38. SLUŽBA PORODIČNE/OBITELJSKE MEDICINE ..... **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**
Porodična/obiteljska medicina ..... *Error! Bookmark not defined.*
39. PALIJATIVNA KUĆNA NJEGA..... **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**
Opći dio..... *Error! Bookmark not defined.*
40. CENTAR/SLUŽBA ZA FIZIKALNU REHABILITACIJU ..... **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**
Opći dio..... *Error! Bookmark not defined.*
41. MANJI HIRURŠKI ZAHVATI..... **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**
Opći dio..... *Error! Bookmark not defined.*
Osoblje – upravljanje i imenovanje ..... *Error! Bookmark not defined.*
Proces rada..... *Error! Bookmark not defined.*
Medicinska dokumentacija pacijenta ..... *Error! Bookmark not defined.*
Ambijent na odjelu ..... *Error! Bookmark not defined.*
Provjera kliničkog kvaliteta ..... *Error! Bookmark not defined.*
Osoblje..... *Error! Bookmark not defined.*
Medicinska dokumentacija..... *Error! Bookmark not defined.*
Proces rada..... *Error! Bookmark not defined.*
Ambijent..... *Error! Bookmark not defined.*
Poboljšanje kvaliteta ..... *Error! Bookmark not defined.*
43. SPECIJALISTIČKO-KONSULTATIVNA DJELATNOST ..... **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**
Opći dio..... *Error! Bookmark not defined.*
Osoblje..... *Error! Bookmark not defined.*
Radni procesi ..... *Error! Bookmark not defined.*
Radno okruženje: prostori, oprema, materijali..... *Error! Bookmark not defined.*

ŠESTI DIO: TEHNIČKE SLUŽBE	143
44. ODJEL ZA ODRŽAVANJE OBJEKTA I SERVIS MEDICINSKE OPREME	145
<i>Imenovanja i planiranje .....</i>	<i>145</i>
<i>Proces .....</i>	<i>148</i>
<i>Radni ambijent .....</i>	<i>149</i>
<i>Održavanje .....</i>	<i>151</i>
45. SLUŽBA PREVOZA I ODRŽAVANJA VOZNOG PARKA	153
<i>Imenovanja, osoblje i obuka .....</i>	<i>153</i>
<i>Proces .....</i>	<i>156</i>
<i>Sredstva .....</i>	<i>157</i>
<i>Poboljšanje kvaliteta .....</i>	<i>157</i>
46. PRAONICA	158
<i>Imenovanja, osoblje i obuka .....</i>	<i>158</i>
47. RECEPCIJA	160
<i>Opći dio .....</i>	<i>160</i>
<i>Osoblje – razvoj i obuka .....</i>	<i>161</i>
<i>Proces .....</i>	<i>162</i>
<i>Poboljšanje kvaliteta .....</i>	<i>163</i>
48. SLUŽBA ZA ODRŽAVANJE ČISTOĆE	164
<i>Opći dio .....</i>	<i>164</i>
<i>Osoblje – razvoj i obuka .....</i>	<i>164</i>
<i>Proces .....</i>	<i>166</i>
<i>Okruženje .....</i>	<i>167</i>
<i>Poboljšanje kvaliteta .....</i>	<i>167</i>
LISTA REFERENCI	169

PRVI DIO: UPRAVLJANJE I RUKOVOĐENJE LABORATORIJOM

1. Vrijednosti, misija i očekivanja				
Standard	Izjava		Reference	
1	Ustanova jasno navodi vrijednosti za koje se zalaže, misiju (svoju ulogu i svrhu), uloge vodstva i težnje koje treba ostvariti u skladu s entitetskim i kantonalnim politikama i prioritetima.		Strateški plan razvoja zdravstva u FBiH u periodu od 2008. do 2018. godine, Federalno ministarstvo zdravstva, FBiH 2008 Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i 75/13 Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH, „SN FBiH“ 83/09 Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13	
Vrijednosti zdravstvene ustanove				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
1.1 C	Ustanova ima dokument u kojem izražava svoje vrijednosti, misiju i viziju.	<p><i>Dokument mora biti javan, najbolje na oglasnoj ploči ili web sajtu ustanove.</i></p> <p><i>Dokument naglašava:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - okvir za etičke vrijednosti kojima se rukovodi zdravstvena ustanova, naročito u pogledu tretmana pacijenata/korisnika usluga, marketinga i bilo kojeg sukoba interesa, - opredjeljenje za zaštitu u kojoj će pacijent biti u središtu, - zalaganje za promociju zdravlja i prevenciju bolesti i u tu svrhu ostvaruje punu saradnju sa lokalnim i regionalnim ustanovama, - zalaganje za promociju zdravlja i prevenciju bolesti zaposlenih i osigurava zdrava radna mjesta, - zalaganje za trajni profesionalni razvoj zaposlenog osoblja i stvara pretpostavke za stručno usavršavanje, - zalaganje za dobre međuljudske odnose na radnom mjestu i ozbiljno razmatranje svih primjedbi, prigovora i žalbi zaposlenog osoblja u pogledu njihovih prava i statusa, - jasno opredjeljenje ustanove za upravljanje rizikom, sigurnosti i kvalitetom. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u dokument - Intervju sa uposlenima 	Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i 75/13, čl. 24

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
1.2 C	Dokument kojim ustanova izražava svoje vrijednosti, misiju i viziju vidno je izložen i dostupan je pacijentima i javnosti.	<i>Dostupnost dokumentu se omogućava pacijentima u papirnom obliku u čekaonicama zdravstvene ustanove ali i na web-stranici.</i>	- Opservacija ocjenjivača	
1.3 C	Ustanova posjeduje statut ustanove.		- Uvid u dokument	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i 75/13, čl. 63</i>
1.4 C	Menadžment ustanove pokazuje privrženost pružanju sigurnih i kvalitetnih usluga.	<i>Privrženost se iskazuje kroz:</i> - <i>stručno i finansijsko planiranje i izvještavanje o postignutim rezultatima u oblasti upravljanja kvalitetom i rizikom;</i> - <i>osiguranje odgovarajuće obuke osoblja o kvalitetu i sigurnosti.</i> <i>Privrženost se ocjenjuje na temelju statuta, pravilnika o poboljšanju sigurnosti i kvaliteta te godišnjih izvještaja direktora, stručnih tijela, a naročito stalnih komisija koje se formiraju u svrhu podrške upravljanju kvalitetom i rizikom.</i>	- Intervju sa menadžmentom - Uvid u dokumente	<i>Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH, „SN FBiH“ 83/09, čl. 35, 36, 37</i> <i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 57</i> <i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i 75/13, čl. 24, 192, 193</i>
1.5 A	Menadžment ustanove vodi evidenciju o učešću osoblja u aktivnostima na poboljšanju kvaliteta i sigurnosti.		- Uvid u evidencije - Intervju sa menadžmentom	<i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 57</i> <i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i 75/13, čl. 24, 192, 193</i>

2. Rukovođenje i odgovornost menadžmenta

Standard	Izjava	Reference		
2	Uspostavljeni su sistemi upravljanja i definirana je struktura menadžmenta koja omogućava zdravstvenoj ustanovi da ostvari svoje težnje i ciljeve.	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13</i></p> <p><i>Zakon o radu, „SN FBiH“ 26/16</i></p> <p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17</i></p> <p><i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13</i></p> <p><i>Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH, „SN FBiH“ 83/09</i></p> <p><i>Pravilnik o obuci za kontinuirano stručno usavršavanje za koordinate kvaliteta i druge profesionalce iz oblasti poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i akreditacije u zdravstvu, AKAZ, 2016</i></p>		
Organizacijska struktura, generalni direktor, menadžment				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
2.1 C	Postoji datirana, dokumentirana organizacijska struktura ustanove odnosno interni akt o unutarnjem uređenju i sistematizaciji poslova.	<i>U internom aktu o organizacijskoj strukturi specificirane su linije odgovornosti i uloge svakog uposlenog ponaosob. Kada dođe do promjene u organizacijskoj strukturi, organigram se ažurira.</i>	- Uvid u dokument	<p><i>Zakon o radu, „SN FBiH“ 26/16, čl. 118</i></p> <p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13, čl. 65, 68, 72</i></p>
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
2.2 C	Ustanova ima imenovanu i formiranu Komisiju za kvalitet i koordinatora.	<p><i>Imenovanje je odgovornost direktora zdravstvene ustanove.</i></p> <p><i>Prema AKAZ-ovom Pravilniku, koordinator je dužan posjedovati certifikat o edukaciji za koordinate kvaliteta te učestvovati na Posebnom godišnjem programu.</i></p> <p><i>Interni akti definišu odgovornosti, obaveze, ovlaštenja i koordinaciju</i></p>	- Uvid u odluku o imenovanju - Uvid u potvrdu o edukaciji za koordinate kvaliteta	<p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9 i 10</i></p> <p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13, čl. 80</i></p> <p><i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 57</i></p> <p><i>Pravilnik o obuci za kontinuirano stručno usavršavanje za koordinate kvaliteta i druge</i></p>

		<p><i>Komisije i eventualno službe/odjela za kvalitet.</i></p> <p><i>Ukoliko ustanova ima mali broj uposlenika, Komisiju može formirati u saradnji sa drugim ustanovama.</i></p>		<p><i>profesionalce iz oblasti poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i akreditacije u zdravstvu, AKAZ, 2016</i></p>
--	--	--	--	---

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
2.3 A	Postoji naimenovano rukovodstvo (menadžment) s dodijeljenim odgovornostima za sve aspekte zdravstvene ustanove.	<i>Imenovani menadžeri odgovorni su za formuliranje misije, vizije, strateških i operativnih planova i politika zdravstvene ustanove.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u odluku o imenovanju - Uvid u interni akt sa organizacijskom strukturom 	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13, čl. 64, 66, 71, 73</i>
2.4 A	Imenovani menadžeri imaju bazičnu edukaciju iz poboljšanja sigurnosti i kvaliteta zdravstvenih usluga.	<i>Bazična edukacija se utvrđuje potvrdama koje izdaje AKAZ nakon uspješno okončane edukacije.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u potvrde o edukaciji - Intervju sa menadžmentom 	<i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 57</i>
2.5 A	Menadžment zdravstvene ustanove redovno se sastaje, a o tome svjedoče zapisnici sa sastanaka.		<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u zapisnike sa sastanaka - Intervju sa menadžmentom 	
2.6 A	Menadžment ustanove donosi program i plan rada.	<p><i>U program rada su, između ostalog, uključeni:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>razmatranje aktivnosti svih organizacionih jedinica zdravstvene ustanove na unapređenju kvaliteta zdravstvenih usluga</i> - <i>planiranje aktivnosti na poboljšanju kvaliteta zdravstvenih usluga,</i> - <i>održavanje redovnih sastanaka, i vođenje zapisnika,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u plan i program rada - Uvid u zapisnike sa sastanaka menadžmenta 	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13, čl. 65</i>

		- <i>informiranje osoblja o ključnim pitanjima koja su rezultat sastanaka.</i>		
2.7 C	Ustanova ima kodeks ponašanja koji se odnosi na sve zaposlene.	<i>Svi zaposleni su upućeni u sadržaj Kodeksa ponašanja i pridržavaju ga se.</i>	- Uvid u dokument - Intervju sa osobljem o pridržavanju	<i>Zakon o radu, „SN FBiH” 26/16, čl. 8, 10</i>

3. Upravljanje ljudskim resursima

Standard	Izjava	Reference		
3	Postoje strategija i politika i procedure koje se odnose na osoblje, a koje omogućavaju ustanovi da dostigne svoje ciljeve i koje promoviraju etički pristup upravljanju osobljem.	Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13 Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17 Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13 Zakon o radu, „SN FBiH“ 26/16 Zakon o sestrinstvu i primaljstvu, „SN FBiH“, 43/13 Zakon o zaštiti osobnih podataka, „SG BiH“ 49/06		
Planiranje organizacione jedinice				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
3.1 A	Postoji plan rada organizacione jedinice, napisan za svaku finansijsku godinu i u skladu s poslovnim planom zdravstvene ustanove.	<i>Plan organizacione jedinice sadrži</i> - pregled dosadašnjeg rada organizacione jedinice i uključuje sve planove za razvoj, - mjerljive ciljeve koji su usklađeni s ciljevima zdravstvene ustanove (npr. promjene načina pružanja usluga, nove usluge koje će se pružati, rekonstrukciju nekretnina i kupovinu opreme), - plan obuke i razvoja u skladu s potrebama osoblja, - dokumentirane ciljeve poboljšanja kvaliteta (npr. poboljšanje okruženja za pacijente ili osoblje, procese restrukturiranja procesa rada, kako bi bili efikasniji i učinkovitiji).	- Uvid u dokumente - Intervju sa menadžmentom	Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13, čl. 192, 193
3.2 A	Povratne informacije i primjedbe od strane pacijenata/korisnika i drugih	<i>U plan organizacione jedinice mogu se uključiti druge organizacione jedinice i korisnici usluga. Povratne informacije i</i>	- Uvid u analizu anketa i upitnika	

	aktera koriste se kao informacije za izradu plana organizacione jedinice.	<i>komentari se prikupljaju iz prijedloga, upitnika o općem zadovoljstvu pacijenata i sažetaka primjedbi, kao i specifičnih konsultacija o razvoju organizacione jedinice.</i>	- Intervju sa menadžmentom	
Pregled rada organizacione jedinice				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
3.3 A	Organizaciona jedinica daje svoj doprinos izradi publikacija, kao što su bilteni, brošure i godišnji izvještaj.	<i>To se odnosi, naprimjer, na informacije o uslugama koje se pružaju, o broju osoba koje su koristile usluge organizacione jedinice, uspjehe organizacione jedinice, uspjehe pojedinačnog osoblja, te informacije o žalbama i načinu na koji su razriješene, na ciljeve za narednih 12 mjeseci i rezultate praćenja, evaluiranja i provjere kvaliteta.</i>	- Uvid u promotivni materijal - Uvid u godišnji izvještaj	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 65</i>
Pružanje jednakih mogućnosti				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
3.4 C	Postoji datirana, dokumentirana politika i procedura upravljanja i smanjenja nivoa nasilja, nesretnih slučajeva na poslu i spriječenosti za rad.		- Uvid u politiku - Uvid u proceduru	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 9</i> <i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
3.5 C	Postoji datirana, dokumentirana politika i procedura koja se odnosi na uznemiravanje osoblja od strane ostalih članova osoblja i/ili pacijenata/korisnika.	<i>Politika uključuje pravo osoblja da od strane kolega i pacijenata/korisnika uvijek budu tretirani uljudno, dostojanstveno, nepristrasno i s poštovanjem, kao i pravo na to da se nasilničko ponašanje i/ili zloupotreba položaja tretira kao ozbiljno narušavanje kodeksa ponašanja te da kao takvi podliježu disciplinskoj mjeri.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u politiku - Uvid u proceduru intervju sa osobljem 	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 9</i></p> <p><i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10, čl. 52</i></p> <p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i></p>
3.6 A	Provode se politike i procedure harmoniziranja zahtjeva radnog mjesta i porodičnih te drugih potreba zaposlenog.	<i>Politike i procedure mogu uključivati, naprimjer: postojanje objekata za brigu o djeci, klubova u toku školskih raspusta, produženo odsustvo u slučaju porodičnih problema, fleksibilan rad u smjenama, godišnje ugovore na osnovu broja sati, rad u određenim vremenskim periodima, podjelu posla, odsustvo oca s posla i odsustvo u slučaju usvojenja.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u politiku - Uvid u proceduru 	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 19</i></p> <p><i>Zakon o radu, „SN FBiH“ 26/16, čl. 8, 9, 53, 59, 60, 62, 63, 65, 66, 69, 77</i></p> <p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i></p>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
3.7 A	Po prestanku zaposlenja osoba popunjava upitnik ili se intervjuira u slučaju napuštanja radnog mjesta.	<i>Informacije koje se prikupe u toku intervjuiranja/popunjavanja upitnika u slučaju napuštanja radnog mjesta služe za identificiranje problema i potreba za obukom i razvojem.</i>	- Uvid u popunjenje upitnike - Uvid u analizu razloga za napuštanje posla	
Zapošljavanje – zasnivanje radnog odnosa				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
3.8 C	U ustanovi postoji opći akt, odnosno dokument koji utvrđuje kvalifikaciju, iskustvo i vještine koje treba da ispuni svaka osoba (kandidat) koji se zapošljava i kriterije za izbor.	<i>Za svako radno mjesto utvrđuje se broj izvršilaca, stručna sprema, radno iskustvo u struci, stručno ili naučno zvanje i posebni uslovi. Uobičajeno se to regulira nekim internim aktom (pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta ili pravilnikom o radu).</i>	- Uvid u dokument	<i>Zakon o radu, „SN FBiH“ 26/16, čl. 29, 118</i>
3.9 A	Zdravstvena ustanova određuje zakonom predviđena radna mjesta sa posebnim uslovima te radna mjesta sa posebnim uslovima na osnovu nalaza Zavoda zaštite na radu ili druge nadležne institucije.	<i>Zdravstvena ustanova može tražiti vještačenje instituta da na osnovu npr. infekcija i sl. skрати dio radnog vremena.</i>	- Uvid u Pravilnik o radu	<i>Zakon o radu, „SN FBiH“ 26/16, čl. 55 Zakon o zdravstvenoj zaštiti, “SN FBiH” 46/10 i i 75/13, čl. 15</i>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
3.10 C	Svi zaposlenici sklapaju s poslodavcem ugovor o radu.		<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u dosjee uposlenih - Uvid u potpisane ugovore - Intervju sa osobljem - Intervju sa menadžmentom 	Zakon o radu, „SN FBiH“ 26/16, čl. 4, 5, 6, 24
3.11 C	Svi podaci o osoblju su u skladu s trenutnim zakonima o zaštiti podataka.	<i>Zaposlenici se obavještavaju o svojim pravima na pristup ličnim informacijama.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju s osobljem 	Zakon o zaštiti osobnih podataka, „SG BiH“ 49/06, čl. 4, 5, 11, 16
3.12 A	Svi zaposlenici se informiraju o njihovim pravima da pristupe informacijama koje ih opisuju i koje se drže u njihovom personalnom dosijeu.	<i>Postoji Procedura za uvid osoblja u personalne dosjee koja je napisana/revidirana u posljednje tri godine i osoblje je upoznato sa njom.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem 	Zakon o zaštiti osobnih podataka, „SG BiH“ 49/06, čl. 22 Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9 Zakon o radu, „SN FBiH“ 26/16, čl. 43, st. 3

Orijentacija i uvođenje u rad				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
3.13 C	Postoje procedura i priručnik uvođenja u rad za osoblje koje se prima u službu.	<i>Procedura definiše program uvođenja u službu (uključujući i vremenski period), upoznavanje sa strukturama, službama, procedurama, mentorstvo, ocjenu kandidata i ocjenu mentora. Ocjena mentora ulaže se u personalni dosije. Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine. Priručnik je u pisanoj ili elektronskoj formi. Svi članovi osoblja su upoznati s najnovijim priručnikom.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u proceduru - Uvid u Priručnik uvođenja u rad - Intervju sa osobljem 	<p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i></p> <p><i>Zakon o radu, „SN FBiH“ 26/16, čl. 31</i></p> <p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti („SN FBiH“, broj 46/10 i i 75/13), čl. 142., st. 2.</i></p>
3.14 C	Sve novo osoblje, novozaposleni radnici na određeno i neodređeno vrijeme, završavaju program uvođenja u službu u određenom vremenskom periodu.	<i>Program uvođenja u službu uključuje protivpožarnu zaštitu, zdravlje i sigurnost, povjerljivost informacija o pacijentima/korisnicima, izvještavanje o nesretnim slučajevima i nepovoljnim događajima, bezbjednost, kontrolu infekcije, zdravlje osoblja, uređenje u vezi s plaćama i pregled izvedbe. Svaka zdravstvena ustanova definira vlastiti priručnik za osoblje – formu i sadržaj.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa osobljem - Uvid u Program uvođenja u službu 	<p><i>Zakon o radu, „SN FBiH“ 26/16, čl. 31, st. 2</i></p> <p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13, čl. 141</i></p> <p><i>Zakon o sestrinstvu i primaljstvu, „SN FBiH“, 43/13, čl. 35.</i></p>
3.15 C	Imenovana je osoba/mentor za svakog novog radnika, koji se prima u službu u cilju stručnog nadzora i sve potrebne obuke i podrške.	<i>Mentor je zadužen za pravljenje i revidiranje programa uz konsultacije sa menadžmentom te za organizaciju i sprovođenje istog. Mentor upoznaje radnika sa specifičnim zadacima posla, procedurama i sprema ga za samostalni rad. On određuje edukativne potrebe radnika, praćenje praktičnog rada, procjenjuje napredak i daje ocjenu kompetentnosti za samostalni rad, odnosno preporuke što bi još trebao savladati.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u imenovanje - Intervju sa osobama koje su bile mentori - Uvid u proceduru - Intervju sa članovima tima - Uvid u prazne i popunjene Evaluacione obrasce 	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti („SN FBiH“, broj 46/10 i i 75/13), čl. 142., st. 2.</i></p>

Obuka i usavršavanje				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
3.16 A	U zdravstvenoj ustanovi i pripadajućim službama postoje datirani i dokumentirani godišnji planovi obuke i usavršavanja kadrova.	<p><i>Planovi obuke i usavršavanja uključuju, potrebe za obukom i usavršavanjem u zdravstvenoj ustanovi, koje su u vezi s ciljevima službe i ustanove te prate državne i lokalne prioritete:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Plan razvoja i usavršavanja kadrova (specijalizacije, subspecijalizacije, kongresi, seminari i sl.),</i> <i>2. Plan kontinuirane medicinske edukacije,</i> <i>3. Plan obuka prema standardima:</i> <ul style="list-style-type: none"> <i>- Obuka iz upravljanja kvalitetom,</i> <i>- Obuka iz osnovnih tehnika reanimacije za osoblje u kontaktu sa pacijentom,</i> <i>- Obuka iz komunikacijskih vještina,</i> <i>- Obuka iz oblasti kontrole infekcija uključujući i radnice na održavanju čistoće te vozače sanitetskih vozila,</i> <i>- Obuka o zdravlju i sigurnosti,</i> <i>- Obuka iz protupožarne zaštite,</i> <i>- Obuka osoblja za nošenje pacijenata, rukovanje opremom ili težim predmetima.</i> <p><i>Svaka obuka ima imenovanu odgovornu osobu, kurikulum obuke, predavača (koji može biti i iz redova usposlenika) te spisak sa potpisima prisutnih.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u godišnji plan obuke i usavršavanja - Intervju sa osobljem 	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 141, st. 3</i></p> <p><i>Zakon o sestinstvu i primaljstvu, „SN FBiH“ 43/13, čl. 27, 28</i></p> <p><i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 25</i></p>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
3.17 A	Imenovana je osoba koja je nosilac programa/odgovorna osoba obuke i usavršavanja.	<i>Odgovorna osoba je zadužena za pravljenje i revidiranje programa uz konsultacije sa menadžmentom te za organizaciju i sprovođenje istog. Nosilac može biti ista osoba koja je Nosilac i programa orijentacije i uvođenja u službu.</i>	- Uvid u imenovanje - Intervju sa Nosiocem programa	
3.18 C	Svi članovi osoblja koji su u direktnom kontaktu s pacijentima/korisnicima prolaze obuku/obnovu obuke iz osnovnih tehnikâ reanimacije i o tome postoji evidencija.	<i>Za obuku postoji pisani plan i program obuke, kao i odgovorna osoba zadužena za istu. Prati se prisustvo obuci o čemu se vodi i evidencija.</i>	- Uvid u evidenciju sa zadnje 2 obuke - Intervju sa osobljem - Uvid u odobrenje menadžmenta	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 16</i>
3.19 C	Svi članovi osoblja prolaze obuku o protivpožarnoj zaštiti i o tome se vodi evidencija.	<i>Za obuku postoji pisani plan i program obuke, kao i odgovorna osoba zadužena za istu. Prati se prisustvo obuci o čemu se vodi i evidencija. Osoblje prolazi i obuku o, naprimjer, uzbuni u slučaju požara, rukovanju protivpožarnom opremom, upoznavanje sa sredstvima za gašenje i o tehnikama evakuacije.</i>	- Uvid u evidenciju sa zadnje 2 obuke - Intervju sa osobljem - Uvid u odobrenje menadžmenta	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 16 Zakon o zaštiti od požara i vatrogastvu, "SN FBiH" 65/03, Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara, "SN FBiH" 39/03, 22/06 i 43/10</i>
3.20 C	Svi članovi osoblja prolaze obuku o zdravlju i sigurnosti na radnom mjestu i o tome postoji evidencija.	<i>Za obuku postoji pisani plan i program obuke, kao i odgovorna osoba zadužena za istu. Prati se prisustvo obuci o čemu se vodi i evidencija.</i>	- Uvid u evidenciju sa zadnje 2 obuke - Intervju sa osobljem - Uvid u odobrenje menadžmenta	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 16</i>

Međuljudski odnosi				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
3.21 A	Postoje datirane, dokumentirane politike i procedure o sigurnosti zaposlenja, preraspodjeli osoblja i višku radne snage.	<p><i>Ove politike i procedure uključuju, naprimjer, priznavanje prava osoblju koje je premješteno drugom poslodavcu, načine na koje organizacija planira da upravlja smanjenjem radne snage, a da se finansijski troškovi i emotivno trošenje pojedinca svedu na minimum, zatim načine na koje se utvrđuju kriteriji za odabir osoblja, razmatranje alternativa obaveznom otpuštanju radnika, kao što su fleksibilnost zaposlenika, dobrovoljni višak osoblja i preraspodjele. Ove politike i procedure se prave u saradnji s osobljem.</i></p> <p><i>Politike i procedure su napisane/revidirane u zadnje tri godine.</i></p>	- Uvid u politike i procedure	<p><i>Zakon o radu, „SN FBiH“ 26/16, čl. 53, 54, 98, 99, 100</i></p> <p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i></p>
Informacije o osoblju				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
3.22 A	Postoji sistem za prikupljanje, čuvanje i objedinjavanje podataka o osoblju u skladu sa zahtjevima zakonodavca i zahtjevima za planiranjem ljudskih resursa.		- Uvid u personalne dosjee osoblja - Uvid u plan ljudskih resursas	<p><i>Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva, „SN FBiH“ 37/12, čl. 8</i></p> <p><i>Zakon o radu, „SN FBiH“ 26/16, čl. 30</i></p>

<p>3.23</p> <p>C</p>	<p>Vodi se i prati evidencija o zaposlenicima.</p>	<p><i>Vodi se evidencija o odsustvima, bolovanju, penzionisanju po osnovu bolesti, otpuštanju po osnovu bolesti, fluktuaciji radne snage, stalnosti osoblja (jedna ili više godina službe), radnom vremenu, specijalnom odsustvu.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u evidenciju - Intervju sa osobljem 	<p><i>Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva, „SN FBiH” 37/12, čl. 8</i></p> <p><i>Zakon o radu, „SN FBiH” 26/16, čl. 30, 43</i></p>
------------------------------------	--	---	---	--

Liječnička stručnost				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
3.24 C	Postoji datirana, dokumentirana procedura koja određuje uvjete za prijavu liječnika na radno mjesto u zdravstvenoj ustanovi i evaluaciju njihove stručnosti, a na temelju zakona, propisa i pravnih akata ustanove.	<i>Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i> <i>Ovo može biti i Pravilnik u radu.</i>	- Uvid u dokumente (proceduru ili pravilnik)	<i>Zakon o radu, „SN FBiH“ 26/16, čl. 107</i> <i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 29</i> <i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i>
3.25 C	Postoji sistem za provjeru ispunjavanja uslova za samostalno obavljanje liječničke djelatnosti unutar same ustanove.	<i>Sistem uključuje provjeru registracije u odgovarajućem profesionalnom tijelu, kvalifikacije, obuku i iskustvo liječnika za određenu vrstu posla i provjeru identiteta.</i>	- Intervju sa menadžmentom - Provjera kvalifikacija osoblja na deset slučajno odabranih liječnika (kvalifikacije, licenca, iskustvo, obuke)	<i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 10, 27</i>
3.26 C	Postoji datirana, dokumentirana procedura kojom se utvrđuju elementi za ograničavanje odgovornosti liječnika ili potpuno oduzimanje prava na obavljanje prakse.	<i>Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 10, 27</i> <i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i>
3.27 C	Liječnici su dužni redovno učestvovati u provjeri svoje prakse (klinički audit).	<i>Provjera propisivačke prakse, dijagnostike, grešaka itd. je dokaz o unapređenju sigurnosti i kvaliteta u pružanje zdravstvene usluge.</i> <i>Revizije se sprovode jednom godišnje, a izvještaj se šalje nadređenoj osobi.</i>	- Uvid urađene revizije - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“, broj 46/10 i i 75/13, čl. 24.</i> <i>Zakon o sestrinstvu i primaljstvu, „SN FBiH“, 43/13, čl. 32., 35.</i> <i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“, broj 56/13, čl. 4., st. 2., tč. 1., čl. 57</i>

Sestrinstvo				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
3.28 C	Imenovana je glavna medicinska sestra/tehničar za pitanja vezana za sestrinsku praksu (djelatnost) na nivou zdravstvene ustanove koja je odgovorna za rad tokom radnog vremena službe.		- Uvid u Odluku o imenovanju - Intervju sa sestrama	
3.29 C	Postoji sistem za provjeru ispunjavanja uslova za samostalno obavljanje sestrinske djelatnosti.	<i>Sistem uključuje provjeru registracije u odgovarajućem profesionalnom tijelu, kvalifikacije, obuku i iskustvo sestara/medicinskih tehničara za određenu vrstu posla i provjeru identiteta.</i>	- Intervju sa menadžmentom - Provjera kvalifikacija osoblja na deset slučajno odabranih sestara/med. tehničara (kvalifikacije, licenca, iskustvo, obuke)	<i>Zakon o sestrinstvu i primaljstvu, „SN FBiH“ 43/13, čl. 17, 31</i>
3.30 A	Imenovane su odgovorne sestre za pojedine dijelove organizacionih jedinica.	<i>Pojedine organizacione jedinice koje u svom sastavu imaju više odjela imaju imenovanu odgovornu sestru/tehničara za svaki dio. Svaka odgovorna sestra tima je odgovorna za sestrinsku praksu unutar tima za koji je imenovana tokom radnog vremena tima/službe.</i>	- Uvid u Odluku o imenovanju	

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
3.31 A	Postoji datirana, dokumentirana sestrinska strategija koja odražava tekuća stručna uputstva.	<i>Sestrinska strategija se bazira na stručnim uputstvima i brine o pacijentovim/korisnikovim potrebama, naročito osjetljivih grupa kao što su djeca, osobe s invaliditetom i stare osobe. Strategija pokriva pitanja kao što su: razvoj sestrinstva, obuka na radnom mjestu i pitanja kvaliteta.</i>	- Uvid u strategiju - Intervju sa sestrama	<i>Zakon o sestrinstvu i primaljstvu, „SN FBiH“ 43/13, čl. 27</i> <i>Brošura za zdravstvene radnike o ophođenju prema osobama s invaliditetom, MyRight, 2016</i>
3.32 A	Sestrinski timovi se sastaju kako bi razvili dokumentirane procedure za implementaciju ciljeva i zadataka sestrinskih procesa.	<i>Na ovim sastancima se vodi zapisnik.</i>	- Uvid u zapisnike sa sastanaka - Intervju sa sestrama	<i>Zakon o sestrinstvu i primaljstvu, „SN FBiH“ 43/13, čl. 27</i> <i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i>
3.33 C	Svaka sestra ima potrebnu kvalifikaciju za poslove koje obavlja.	<i>Pored osnovnih kvalifikacija za medicinsku sestru/tehničara, tu se podrazumijeva i kvalifikacija odnosno edukacija/specijalizacija koja je potrebna za rad sa određenom grupom pacijenata/korisnika.</i>	- Uvid u personalni dosje sestara - Uvid u potvrde sa edukacija	<i>Zakon o sestrinstvu i primaljstvu, „SN FBiH“ 43/13, čl. 29</i>
3.34 A	Kao dio tekuće edukacije i kontinuiranog profesionalnog razvoja, sestre imaju zaštićeno vrijeme za čitanje i usavršavanje u skladu s ciljevima i zadacima zdravstvene ustanove/jedinice.	<i>Kontinuirano i trajno stručno usavršavanje podrazumijeva obnavljanje stečenih znanja i usvajanje novih znanja, vještina, sudjelovanjem na stručnim seminarima, i stručnim skupovima.</i> <i>Plan kontinuirane edukacije medicinskih sestara, svake kalendarske godine, donosi zdravstvena ustanova. Zaštićeno vrijeme iznosi 5% radnog vremena i koristi se jednom sedmično u jednom dijelu.</i>	- Intervju sa sestrama - Uvid u plan profesionalnog razvoja	<i>Zakon o sestrinstvu i primaljstvu, „SN FBiH“ 43/13, čl. 27, 28</i>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
3.35 C	<p>Obim profesionalnog rada koji obavljaju sestre, a posebno njihove uloge, definirani su i dokumentirani kroz jednoobraznu dokumentaciju ustanove kao i kroz sestrinske procedure.</p>	<p><i>Obim profesionalnog rada uključuje pitanja koja se tiču sestrinske dijagnoze kao i algoritme zdravstvene njege. Sestra je član multidisciplinarnog tima, odgovorna za planiranje, upravljanje, sudjelovanje i evaluaciju sestrinske njege u području njene kompetencije.</i></p> <p><i>Spisak sestrinskih procedura :</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Procedura o zakazivanju i promjeni termina,</i> 2. <i>Procedura tretiranja lakših opekotina,</i> 3. <i>Procedura o mjerenju tjelesne mase i visine i izračunavanja indexa tjelesne mase (BMI),</i> 4. <i>Standardna procedura za primjenu lijekova – 5 pravila,</i> 5. <i>Procedura o navlačenju lijeka iz bočice,</i> 6. <i>Procedura o uspostavljanju venskog puta,</i> 7. <i>Procedura za intramuskularnu primjenu lijeka,</i> 8. <i>Procedura za subkutanu primjenu lijeka,</i> 9. <i>Procedura mjerenja pulsa,</i> 10. <i>Procedura mjerenja krvnog pritiska,</i> 11. <i>Procedura mjerenja GUK-a,</i> 12. <i>Procedura snimanja EKG,</i> 13. <i>Procedura mjerenja tjelesne temperature,</i> 14. <i>Procedura za kateterizaciju,</i> 15. <i>Procedura sterilizacije.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u interne dokumente - Uvid u procedure 	<p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i></p>

4. Planiranje usluga i službe

Standard	Izjava	Reference		
4	Zdravstvena ustanova ima dokumentirani plan razvoja službe koji je u skladu s federalnim i kantonalnim planovima i prioritetima za službe primarne zdravstvene zaštite.	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17 Zakon o radu, „SN FBiH“ 26/16 Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13 Zakon o sestrinstvu i primaljstvu, „SN FBiH“, 43/13 Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12 Zakon o zdravstvenoj zaštiti, “SN FBiH” 46/10 i i 75/13 Strateški plan razvoja zdravstva u FBiH u periodu od 2008. do 2018. godine, Federalno ministarstvo zdravstva, FBiH, 2008.</i>		
Struktura i odgovornosti menadžmenta				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
4.1 C	Postoji datirana organizacijska shema postojeće strukture organizacione jedinice.	<i>U organizacijskoj shemi tačno su navedene postojeća radna mjesta osoblja i linije odgovornosti. Osoblje treba imati pristup organizacijskoj shemi i dobro poznavati organizacijsku strukturu organizacione jedinice. Zdravstvena ustanova u Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji ima organizacijsku šemu.</i>	- Uvid u organizacijsku shemu - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o radu, „SN FBiH“ 26/16, čl. 107</i>
4.2 A	Osoblje poznaje koje su odgovornosti šefova organizacionih jedinica, voditelja timova i njihove odgovornosti za sveukupno izvršenje i učinkovitost.		- Intervju sa menadžmentom - Intervju sa osobljem	
4.3 C	Šef organizacione jedinice je odgovoran za sveukupni menadžment osoblja u organizacionoj jedinici.	<i>Sveukupni menadžment obuhvata, naprimjer, uključivanje u proces upošljavanja osoblja, disciplinske procedure i procedure žalbi osoblja, preglede raznolikosti vještina i reorganizaciju ili restrukturiranje jedinice.</i>	- Intervju sa menadžmentom - Uvid u opis posla	

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
4.4 C	Šef organizacione jedinice je odgovoran za razvoj i implementaciju operativnih politika, planova i procedura za postizanje ciljeva organizacione jedinice.		<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa menadžmentom - Uvid u opis posla 	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i>
4.5 C	Šef organizacione jedinice je odgovoran osigurati da profesionalci u službi rade u skladu s kodeksom profesionalne prakse koji je u skladu s njihovom profesionalnom ulogom.		<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa menadžmentom - Uvid u opis posla 	<i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 25</i> <i>Zakon o sestrištvu i primaljstvu, „SN FBiH“ 43/13, čl. 5</i>
4.6 A	Šef organizacione jedinice je odgovoran osigurati praćenje i evaluaciju kvaliteta usluga koje se pružaju kroz implementaciju ciljeva poboljšanja kvaliteta.		<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa menadžmentom - Uvid u opis posla 	<i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 57</i> <i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13, čl. 24, 192, 193</i>
4.7 C	Postoji procedura kako se određuje zamjenik odnosno preuzima odgovornost za organizacionu jedinicu u slučaju kada je odgovorno lice odsutno.	<i>Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i> <i>Ona obuhvata određivanje zamjene i kod planiranog i kod neplaniranog odsustva odgovornog lica organizacione jedinice.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u proceduru - Intervju sa menadžmentom 	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i>

Timski rad				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
4.8 C	Dokumentirani su zadaci i odgovornosti pojedinaca u timu/timovima, službi/službama organizacione jedinice.	<i>Tim/služba može biti na razini organizacione jedinice ili može postojati mnoštvo timova/službi unutar organizacione jedinice. Dogovori timova/službi se dokumentiraju u knjigu osoblja, organizacijski dijagram (organigram) ili u materijale za uvođenje u rad.</i>	- Uvid u organizacijski plan	<i>Zakon o radu, „SN FBiH“ 26/16, čl. 118 Zakon o zdravstvenoj zaštiti, “SN FBiH” 46/10 i i 75/13, čl. 34 Zakon o sestrinstvu i primaljstvu, „SN FBiH“, 43/13, čl. 35.</i>
4.9 A	Postoji procedura koja sadrži učinkovit sistem komuniciranja između članova tima/službe i informiranja svih relevantnih članova tima/službe.	<i>Radi osiguranja učinkovite komunikacije između članova tima/službe ili više timova/službi ili prema nivou zdravstvene ustanove, neophodna je datirana i dokumentirana procedura za primanje i prenošenje poruka te rješavanje pitanja koja su pokrenuta tim porukama. Kolegiji/sastanci su uobičajeni način komuniciranja između članova tima/službe, ali se komunikacije mogu ostvarivati i porukama koje se ostavljaju na pločama, zapisuju u za to određenim knjigama (“protokolima”) ili putem elektronske pošte.</i>	- Intervju sa osobljem - Opservacija ocjenjivača - Uvid u proceduru	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, “SN FBiH” 46/10 i i 75/13, čl. 34 Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9 Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 9</i>
4.10 A	Mehanizmi upućivanja pacijenta i sistem povratnih informacija između članova tima/službe su dogovoreni i učinkoviti.	<i>Radi ostvarivanja kontinuirane zaštite pacijenta, članovi tima/službe komuniciraju međusobno, s drugim timovima/službama, specijalističkim službama na nivou zdravstvene ustanove ili u bolnici i drugim ustanovama u zajednici. Međutim, ovdje upućivanje podrazumijeva razmjenu informacija između članova jednog tima/službe. Te razmjene informacija o pacijentima i njihovim njegovateljima treba regulirati posebnim protokolom.</i>	- Intervju sa osobljem - Opservacija ocjenjivača	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, “SN FBiH” 46/10 i i 75/13, čl. 22, 25</i>

Strateško i godišnje planiranje usluga				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
4.11 A	Poslovni plan ustanove uključuje i godišnje ciljeve koji se mogu mjeriti.	<i>Za svaki od ciljeva u planu navedeni su i koraci koji će dovesti do ispunjenja ciljeva, vremenski okvir i odgovorna osoba.</i>	- Uvid u dokument - Intervju sa menadžmentom	<i>Strateški plan razvoja zdravstva u FBiH u periodu od 2008. do 2018. godine, Federalno ministarstvo zdravstva, FBiH, 2008</i>
4.12 A	Ustanova pravi godišnji plan usluga.	<i>U godišnjem planu usluga su između ostalog:</i> - predstavljene planovi za dostizanje programa unapređenja zdravlja u zajednici, - predstavljene sveobuhvatne potrebe za razvojem i obučavanjem osoblja da bi se dostigli ciljevi zdravstvene ustanove.	- Uvid u dokument	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 7</i>
Planiranje izvedbe				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
4.13 A	Postoji datiran, dokumentiran plan izvedbe zdravstvene ustanove.	<i>Plan izvedbe zdravstvene ustanove odražava:</i> - usluge i finansijske okvire, - program unapređenja zdravlja, investicijski plan, - prioritete plana ministarstva zdravstva i implementacijskog programa ministarstva zdravstva, - nalaze ocjene lokalnih potreba i dogovorene prioritete.	- Uvid u plan izvedbe zdravstvene ustanove	

Dugoročni sporazumi o pružanju usluga				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
4.14 A	Tamo gdje je zdravstvena ustanova napravila dugoročne sporazume o pružanju zdravstvenih usluga, sporazumi su datirani, dokumentirani i predmet su pregleda u određenim vremenskim intervalima.	<p><i>Dugoročni sporazumi o pružanju zdravstvenih usluga:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>obuhvataju kvalitet (klinički i neklinički), informacije o praćenju, troškove i obim aktivnosti,</i> - <i>jasno definiraju i opisuju usluge koje će se pružati,</i> - <i>zahtijevaju od davalaca da posjeduju odgovarajuće kvalifikacije i da demonstriraju kontinuirani profesionalni razvoj,</i> - <i>uključuju protokole zdravstvene zaštite, koji opisuju različite odgovornosti osoblja u svim fazama, od upućivanja do perioda nakon otpuštanja,</i> - <i>tačno navode zvanične linije komunikacija između zdravstvene ustanove i davaoca usluga,</i> - <i>obuhvataju i uređenje praćenja i pregleda stepena pridržavanja specifikacija.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u dokumente - Intervju sa menadžmentom 	<p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 7</i></p> <p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13, čl. 24, 192, 193</i></p>
4.15 A	U dugoročnim sporazumima o pružanju zdravstvenih usluga opisuju se arbitražne procedure u slučaju sporova.		<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u dokumente - Intervju sa menadžmentom 	<p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i></p>
4.16 A	Postoji spisak davalaca zdravstvenih usluga s kojima su zaključeni dugoročni sporazumi o pružanju zdravstvenih usluga.	<p><i>Svaki dugoročni sporazum o pružanju zdravstvenih usluga sadrži ime kontakt osobe za davaoca zdravstvenih usluga.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u dokumente - Intervju sa menadžmentom 	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13, čl. 10, st. 1, tč. 11</i></p>

5. Politike i procedure

Standard	Izjava	Reference
5	Zdravstvena ustanova donosi dokumentirane politike i procedure na temelju kojih se upravlja radom službi.	Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17

Politike u procedure zdravstvene ustanove

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
5.1 C	Politike i procedure se razvijaju u skladu sa zakonskim propisima za sva operativna polja zdravstvene ustanove.	<i>Tu spadaju svi zakonski propisi koji mogu imati utjecaja na bilo koji aspekt rada zdravstvene ustanove/jedinice, ali i u skladu sa dobrom praksom.</i> <i>Sve politike i procedure su napisane/revidirane u zadnje tri godine.</i>	- Intervju sa odgovornim osobama	Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9
5.2 C	Svaka procedura koja je usvojena ima osnovne elemente.	<i>Osnovni elementi su:</i> - Naziv procedure, - Broj dokumenta (jedinstveni broj procedure iz registra procedura), - Broj verzije (promjenjivi broj), - Datum odobravanja (usvajanja), - Funkcija u organizaciji na koju se procedura odnosi ili grupa funkcija, - Identifikacija organizacione jedinice ili više njih na koje se procedura odnosi ili dijela organizacione jedinice, - Opšta izjava o politici, - Područje primjene, - Osoblje zaduženo za distribuciju i nadzor, - Pregled koraka u procesu redom kojim se izvode i njihovo objašnjenje (priprema pacijenta, priprema materijala i opreme, posebno zaštitne opreme, kao i navođenje	- Uvid u dokumente	Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9

		<p><i>regulative vezane za provođenje procedure),</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Vrijeme u kome se vrši redovna revizija,</i> - <i>Datum izvršene revizije/pregleda,</i> - <i>Pozicija (radno mjesto) jedne ili više osoba ovlaštenih da odobre proceduru.</i> <p><i>Svaka procedura je odobrena od strane jednog ili više ovlaštenih zaposlenika.</i></p>		
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
5.3 C	Osoblje je uključeno u razvoj politika i procedura koje se tiču njihovog polja rada.	<i>Osoblje se može uključiti putem diskusija o određenim pitanjima na sastancima tima ili osoblja ili putem konsultacija o nacrtanim politikama i procedurama. Osoblje se također može uključiti i putem članstva u radnim grupama, čiji je zadatak izrada nacrtanih dokumenata o politikama i procedurama.</i>	- Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i>
5.4 C	Sve politike i procedure imaju imenovanog nosioca funkcije, odgovornog za sadržaj, ažuriranje i proces pregleda.		- Uvid u dokumente - Intervju sa odgovornom osobom	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i>
5.5 C	Sve politike i procedure imaju jedinstveni broj i stavljaju se u centralni registar.		- Uvid u registar	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i>
5.6 C	Politike i procedure službeno odobravaju direktor i menadžment zdravstvene ustanove.		- Uvid u dokumente	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
5.7 C	Politike i procedure su na raspolaganju svim članovima osoblja zdravstvene ustanove kojih se to tiče.		- Uvid u dokumente - Intervju sa osobljem	Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9
5.8 C	Postoji dokumentiran sistem kontrole dokumenata.	<i>Sistem uključuje, npr. cirkuliranje svih dokumenata, datuma pregleda, kao i sisteme praćenja pregleda i potvrde prijema dokumenata.</i>	- Uvid u sistem kontrole dokumenata - Intervju sa osobljem	Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9

6. Upravljanje kvalitetom na nivou zdravstvene ustanove				
Standard	Izjava		Reference	
6	Ustanova uspostavlja sistem poboljšanja kvaliteta i upravlja kvalitetom tako što osigurava odgovarajuću organizaciju, funkcije, metode i resurse za kvalitet te donosi odgovarajuće politike, strategije, planove i programe.		Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17 Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13 Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13	
Upravljanje kvalitetom i poboljšanje kvaliteta				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
6.1 C	U ustanovi postoji datirana, dokumentirana strategija upravljanja kvalitetom i sigurnosti te dokumentirani program poboljšanja kvaliteta i sigurnosti. Strategija upravljanja kvalitetom i sigurnosti te program poboljšanja kvaliteta odražava državne, regionalne i lokalne prioritete.	<i>Strategija upravljanja kvalitetom i poboljšanja kvaliteta temelji se na Politici poboljšanja kvaliteta i sigurnosti, Zakonu i Uputstvu za menadžment (AKAZ). Strategija upravljanja kvalitetom i poboljšanja kvaliteta pokriva i kliničke i nekliničke usluge. Strategija i program uključuju mjerljive ciljeve implementacije, vremenski okvir implementacije, definicije uloga i odgovornosti ključnog osoblja koje učestvuje u nadgledanju i praćenju upravljanja kvalitetom, identificiranje resursa za implementaciju strategije upravljanja kvalitetom, definiranju potrebnih ishoda u implementaciji strategije, način na koji će zdravstvena ustanova raditi sa službama, raspored implementacije, mehanizam za pregled.</i>	- Uvid u Strategiju - Uvid u Program poboljšanja - Intervju sa rukovodiocima	Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 7 Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13, čl. 14, 2, 192, 193 Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 57

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
6.2 C	Strategija upravljanja kvalitetom i sigurnosti te program poboljšanja kvaliteta odražavaju različite aspekte kvaliteta te preklapanja kliničkog i nekliničkog kvaliteta i druge srodne inicijative.	<p><i>Strategija upravljanja kvalitetom i sigurnosti te program poboljšanja kvaliteta uključuje:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - potrebe sastavnih službi i organizacionih jedinica zdravstvene ustanove, - kliničku učinkovitost, - pregled kliničkog kvaliteta (klinička revizija, audit), - uputstva za podnošenje žalbi i parničenje, - upravljanje rizikom, - kontinuirani profesionalni razvoj medicinskog osoblja, - uputstva za dobijanje povratnih informacija od pacijenata/korisnika, - istraživanja i razvoj službe, - mehanizme za utvrđivanje i ispravljanje loše profesionalne izvedbe, - napredak u odnosu na ciljeve koji su postavljeni u strategiji, pregledaju se jednom godišnje. <p><i>Preklapanja kliničkog i nekliničkog kvaliteta uključuju, naprimjer, upravljanje rizikom i osiguranje organizacijske kontrole, obuku i razvoj, izvještavanje o nepovoljnim i značajnim događajima i upravljanje žalbama i parnicama.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u dokument - Intervju s osobljem - Intervju sa stručnim vijećem 	<p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 7</i></p> <p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13, čl. 14, 24</i></p> <p><i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 57</i></p>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
6.3 C	Direktor ustanove je odgovoran za upravljanje kvalitetom i realizaciju godišnjeg programa poboljšanja kvaliteta.	<i>Ovo je i eksplicitno naznačeno u godišnjem programu poboljšanja kvaliteta.</i>	- Intervju sa direktorom	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 7</i> <i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, “SN FBiH” 46/10 i i 75/13, čl. 14, 24, 68</i> <i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH” 56/13, čl. 57</i>
6.4 C	Strategija upravljanja kvalitetom i sigurnosti te program poboljšanja kvaliteta distribuiraju se u cijeloj zdravstvenoj ustanovi.		- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem - Uvid u protokol distribucije s potpisom odgovorne osobe	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH” 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 7</i> <i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH” 56/13, čl. 57</i>
6.5 C	Svi zaposleni u ustanovi su uključeni u sprovođenje programa poboljšanja sigurnosti i kvaliteta.		- Intervju sa osobljem - Intervju sa	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH” 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 7</i> <i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, “SN FBiH” 46/10 i i 75/13, čl. 24</i>
6.6 C	Postoji godišnji izvještaj o evaluaciji implementacije strategije za upravljanje kvalitetom i sigurnosti te programa poboljšanja kvaliteta i sigurnosti i njihovom utjecaju na ishod u skladu s poduzetim aktivnostima.	<i>U godišnjem izvještaju je predstavljen napredak u odnosu na strategiju, poduzeto praćenje, evaluacija i akcioni plan za narednu godinu. Tu su uključeni i komentari o nalazima prilikom pregleda komisije za poboljšanje sigurnosti i kvaliteta. Izvještaj sadrži procjenu smanjenja troškova, povećanje aktivnosti, bolju iskorištenost osoblja, porast zadovoljstva pacijenata/korisnika i smanjenje vremena čekanja na preglede, rezultate ispitivanja, uputnice specijalistima u bolnicu.</i>	- Uvid u dokument - Intervju sa stručnim vijećem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH” 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 7</i> <i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, “SN FBiH” 46/10 i i 75/13, čl. 14, 24</i> <i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH” 56/13, čl. 57</i>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
6.7 C	Sve zaposleno osoblje u zdravstvenoj ustanovi ima pristup izvještaju o implementaciji programa poboljšanja sigurnosti i kvaliteta i aktivno doprinosi izvještaju.		<ul style="list-style-type: none"> - Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem 	<p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 7</i></p> <p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, “SN FBiH” 46/10 i i 75/13, čl. 24, 192, 193</i></p> <p><i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH” 56/13, čl. 57</i></p>
6.8 C	Klinički kvalitet je redovna stavka na dnevnom redu menadžmenta ustanove barem jednom godišnje.	<i>Rukovodstvo bi trebalo da prima izvještaje o aktivnostima upravljanja kvalitetom i poboljšanja kvaliteta. Izvještaj može uključivati, na primjer, rezultate rutinskih revizija, pregled nepovoljnih kliničkih slučajeva u određenom periodu, obavještenje o istraživačkim projektima i obavještenje o inicijativama u vezi s kliničkim treningom i edukacijom.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u zapisnike sa sastanaka rukovodstva 	<p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH” 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 7</i></p> <p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, “SN FBiH” 46/10 i i 75/13, čl. 14, 24</i></p> <p><i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH” 56/13, čl. 57</i></p>
6.9 A	Menadžment ustanove određuje prioritete za praćenje radnih procesa i poboljšanje njihovog kvaliteta.		<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa rukovodiocima - Uvid u dokument 	<p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH” 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 7</i></p> <p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, “SN FBiH” 46/10 i i 75/13, čl. 14, 24</i></p> <p><i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH” 56/13, čl. 57</i></p>
6.10 A	Menadžment zdravstvene ustanove određuje strukturne, procesne i ishodne indikatore (pokazatelje) kao mjere izvršenja u domeni menadžmenta i pružanja zdravstvenih usluga.	<i>AKAZ propisuje koji su to obavezni indikatori koji se dostavljaju na godišnjem nivou, a menadžment će izabrati i odgovarajuće indikatore od interesa za zdravstvenu ustanovu.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa rukovodiocima 	<p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH” 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 7</i></p> <p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, “SN FBiH” 46/10 i i 75/13, čl. 14, 24</i></p>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
6.11 C	Postoji proces praćenja kliničkog kvaliteta.	<p><i>Proces praćenja kliničkog kvaliteta uključuje</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>prikupljanje podataka, objedinjavanje, analizu i izvještavanje o rezultatima,</i> - <i>ocjenu kompletnosti i prikladnosti ocjene pacijenta (liječničkog pregleda),</i> - <i>ocjenu radiološke sigurnosti i programe kontrole kvaliteta, na primjer, laboratorija,</i> - <i>ocjenu korištenja dijagnostike i liječenja,</i> - <i>ocjenu korištenja antibiotika,</i> - <i>ocjenu kontrole infekcije, nadzora i izvještavanja.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa rukovodiocima - Intervju sa osobljem 	<p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 7</i></p> <p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13, čl. 14, 24</i></p> <p><i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 57</i></p>
6.12 C	Postoji proces praćenja menadžmenta usluga.	<p><i>Proces praćenja uključuje evaluaciju:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>nabavke rutinskih potrošnih roba za osnovne potrebe pacijenata,</i> - <i>očekivanja i zadovoljstva osoblja,</i> - <i>očekivanja pacijenata i njihovih porodica i ocjenu njihove percepcije zaštite,</i> - <i>osnovnih demografskih pokazatelja i dijagnoza,</i> - <i>finansijskog menadžmenta,</i> - <i>nadzora, kontrole i prevencije događaja koji ugrožavaju sigurnost pacijenata, njihovih porodica, posjetitelja i osoblja.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa rukovodiocima - Intervju sa osobljem - Opservacija ocjenjivača 	
6.13 C	Imenovana je osoba čija je funkcija i odgovornost nadgledanje upravljanja sigurnosti i kvalitetom i poboljšanja kvaliteta u domu zdravlja (koordinator kvaliteta).		<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u Odluku o imenovanju - Intervju sa direktorom 	<i>Pravilnik o unutrašnjem kvalitetu i sigurnosti</i>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
6.14 C	Formirana je komisija (odbor, povjerenstvo) za upravljanje sigurnosti i kvalitetom čiji je zadatak trajno poboljšanje kvaliteta radnih procesa i usluga.	<p><i>Komisija (odbor) za upravljanje kvalitetom:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>sagledava sve aktivnosti na upravljanju sigurnosti i kvalitetom radi ocjene i poboljšanja kvaliteta;</i> - <i>osigurava integraciju i koordinaciju programskih aktivnosti;</i> - <i>daje preporuke za uvođenje i promjenu politika, standarda, protokola i procedura;</i> - <i>vrši ocjenu i reviziju izvještaja (incidenti, prigovori, nadzor, problemi u tretmanu pacijenata) koje dostavljaju organizacijske jedinice i timovi, upravljanje rizikom, morbiditet izvan onog vezanog za prirodni tok bolesti, rad timova na trajnom unapređenju sigurnosti i kvaliteta;</i> - <i>planira edukaciju osoblja u pitanjima upravljanja i poboljšanja sigurnosti i kvaliteta;</i> - <i>periodično, a najmanje jednom godišnje vrši evaluaciju programa i planova upravljanja i poboljšanja kvaliteta.</i> <p><i>Odgovornosti Komisije za upravljanje i poboljšanje sigurnosti i kvaliteta mogu biti uključene u grupu ili komisiju s drugačijim nazivom ali istim sadržajem aktivnosti. Sastav Komisije određuje generalni direktor zdravstvene ustanove.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u Odluku o imenovanju - Intervju sa direktorom 	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 80.</i></p> <p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, "SN FBiH" 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 10.</i></p> <p><i>Pravilnik o obuci za kontinuirano stručno usavršavanje za koordinate kvaliteta i druge profesionalce iz oblasti poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i akreditacije u zdravstvu, AKAZ, 2016</i></p> <p><i>Pravilnik o unutrašnjem kvalitetu i sigurnosti</i></p>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
6.15 C	Komisija za upravljanje kvalitetom i poboljšanje kvaliteta podnosi godišnji izvještaj o svojim aktivnostima menadžmentu.	<i>U izvještaju se nalaze veze i protok informacija s pojedincima i odborima/grupama odgovornim za:</i> <ul style="list-style-type: none"> - upravljanje rizikom i osiguranje organizacijske kontrole, uključujući i izvještavanje o nepovoljnim i značajnim događajima, - obrazovanje, obuku i kontinuirani profesionalni razvoj, - razvoj učinkovite prakse i kliničke revizije (uključujući i reviziju sadržaja zdravstvenog kartona), - upravljanje žalbama i parnicama, - istraživanje i razvoj. 	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa rukovodiocem - Uvid u godišnji izvještaj - Intervju sa direktorom 	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 80.</i> <i>Pravilnik o unutrašnjem kvalitetu i sigurnosti</i>
6.16 C	Poboljšanje kvaliteta i sigurnosti redovno se provodi i održava na svim organizacionim jedinicama ustanove.		<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa rukovodiocima 	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 7</i> <i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 13, 14, 24</i>
6.17 C	Prioritetne oblasti za poboljšanje kvaliteta i sigurnosti određuju se s osobljem svake službe/organizacijske jedinice i konsenzualno na nivou menadžmenta zdravstvene ustanove.		<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa stručnim vijećem - Intervju sa osobljem - Intervju sa rukovodiocima - Uvid u zapisnike sa sastanaka 	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 7</i> <i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 13, 14, 24</i> <i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 57</i>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
6.18 A	Prikupljaju se podaci koji svjedoče o poboljšanju nakon implementacije promjena u praksi.	<i>Jedan od načina za pregled nad kvalitetom i sigurnosti zdravstvenih usluga je i praćenje indikatora u zdravstvenoj ustanovi.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u prikupljene podatke - Uvid u analizu novoprispjenih podataka 	<p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 7</i></p> <p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, “SN FBiH” 46/10 i i 75/13, čl. 14, 24</i></p> <p><i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH” 56/13, čl. 57</i></p>

Upravljanje rizikom				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
6.19 C	Postoji datirana, dokumentirana strategija upravljanja rizikom u zdravstvenoj ustanovi, koja uključuje i upravljanje kliničkim rizikom.	<i>Strategiju odobrava rukovodstvo ustanove, zajedno sa svrhom, ciljevima i individualnim odgovornostima. Strategija pojašnjava na koji način se uređenje upravljanja rizikom odnosi na pripadajuće službe. Strategija upravljanja rizikom je u vezi s potrebom da zdravstvena ustanova napravi izjavu o osiguranju kontrole i uključuje, naprimjer, kontinuiranu identifikaciju prioriteta kada su u pitanju ključni rizici, definiranje prihvatljivog rizika, opis radnji koje se poduzmu s ciljem upravljanja svakim rizikom i identificiranje načina mjerenja rizika. Uređenje upravljanja kliničkim rizikom se detaljnije može razraditi u strategiji upravljanja sigurnosti i kvalitetom zdravstvene ustanove. Strategija upravljanja rizikom može biti poseban dokument ili dio Strategije upravljanja kvalitetom i sigurnosti te poboljšanja kvaliteta.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa stručnim vijećem - Intervju sa Komisijom za kvalitet i sigurnost - Uvid u dokument 	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 13, 15, 24, 192, 193</i>
6.20 C	Na temelju usvojene strategije, rukovodstvo ustanove dužno je i odgovorno za planiranje i praćenje realizacije godišnjeg programa upravljanja rizikom, odnosno programom sigurnosti.		<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa Komisijom za kvalitet i sigurnost - Intervju sa rukovodiocima 	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 13, 15, 24</i> <i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 57</i>
6.21 C	Imenovana je osoba odgovorna za upravljanje sveukupnim rizikom u zdravstvenoj ustanovi što uključuje i klinički rizik.	<i>Imenovana osoba može biti i koordinator kvaliteta ili osoba koju imenuje direktor, a koja ima znanje, iskustvo ili kompetencije za obavljanje ove funkcije.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u imenovanje - Intervju sa odgovornom osobom 	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 13, 15, 24</i>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
6.22 A	Formirana je komisija (odbor, povjerenstvo) za upravljanje rizikom.	<i>Poslove iz ove oblasti može obavljati i Komisija za kvalitet ukoliko ne postoje kapaciteti za formiranje posebne komisije.</i>	- Uvid u imenovanje - Intervju sa Koordinatorom	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 13, 15, 24 Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, "SN FBiH" 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 10</i>
6.23 C	Strategija upravljanja rizikom je na raspolaganju svem osoblju zdravstvene ustanove.		- Intervju sa osobljem - Opservacija ocjenjivača	
6.24 A	Ocjenjuje se upravljanje rizikom s ciljem procjenjivanja zahtjeva zdravstvene ustanove za pokrivenošću osiguranjem.		- Intervju sa Koordinatorom za kvalitet i sigurnost - Uvid u analize i procjene	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 13, 15, 24 Zakon o liječništvu, "SN FBiH" 56/13, čl. 57</i>
6.25 C	Ocjenjuje se postojanje i nivoi opasnosti na radnom mjestu.	<i>Nalazi ocjene rizika se dokumentiraju. Procjene rizika u cijeloj zdravstvenoj ustanovi se upoređuju.</i>	- Uvid u procjene rizika - Intervju sa Koordinatorom za kvalitet i sigurnost	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 15</i>
6.26 C	Mjere kontrole (preventivne i zaštitne) se dokumentiraju, stavljaju kao prioritet i implementiraju.		- Uvid u dokumentaciju - Intervju sa Koordinatorom za kvalitet i sigurnost	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 13, 15, 24</i>
6.27 A	Ocjene rizika se sistematski pregledaju i ažuriraju kada dođe do promjene okolnosti.	<i>Promjene okolnosti mogu uključivati, naprimjer, slučajeve kada se službe premještaju iz prostora ili se obnavljaju, ili kada se uvodi potpuno drugačija oprema.</i>	- Intervju sa Koordinatorom za kvalitet i sigurnost	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 15 Zakon o liječništvu, "SN FBiH" 56/13, čl. 57</i>

7. Komunikacije s osobljem, pacijentima i drugim organizacijama

Standard	Izjava	Reference		
7	Postoji efikasna služba za marketing zdravstvene ustanove i komunikacije ustanove i njenih službi s pacijentima/korisnicima, osobljem i drugim organizacijama te lokalnom zajednicom.	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13</i></p> <p><i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12</i></p> <p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17</i></p>		
Opći dio				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
7.1 A	Postoji datirana, dokumentirana komunikacijska strategija za ustanove.	<i>Strategija predstavlja način na koji zdravstvena ustanove vrši internu i eksternu komunikaciju, uključujući osoblje, sastavne službe, pacijente/korisnike i njegovatelje, lokalnu zajednicu, lokalne vlasti, vanjske organizacije, uključujući službe koje su angažirane od strane ustanove, službu za zastupanje i odnose s pacijentima, veze s lokalnim medijima i korištenje informacijskih tehnologija da bi se postigla učinkovita komunikacija.</i>	- Uvid u strategiju	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 11, st. 1., tč. 9</i></p> <p><i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 9</i></p>
7.2 A	Kodeks otvorenosti u zdravstvenom sistemu nalaže komunikacije zdravstvene ustanove s osobljem, pacijentima/korisnicima, njegovateljima i lokalnom zajednicom.		- Uvid u dokument - Intervju sa osobljem - Intervju sa pacijentima	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 9</i>

Komunikacije s pacijentima/korisnicima usluga i njegovateljima				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
7.3 C	Postoji datirana, dokumentirana politika i procedura za odobravanje informativnih materijala za pacijente.	<i>Politika i procedura su napisane/revidirane u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u proceduru	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 180</i> <i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i>
7.4 A	Informativni materijali za pacijente i njegovatelje su napisani na konciznom, razumljivom b/h/s jeziku, pri čemu se uzimaju u obzir potrebe posebnih grupa pacijenata/korisnika.	<i>Jezik i dizajn informativnih materijala vodi računa i o potrebama zajednica koje ne govore b/h/s jezikom, onih koji su najmanje sposobni i najmanje obrazovani, ljudi s osjetilnim invaliditetom i ljudi s poteškoćama u učenju.</i>	- Uvid u informativne materijale - Intervju sa pacijentima	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 9</i> <i>Brošura za zdravstvene radnike o ophođenju prema osobama s invaliditetom, MyRight, 2016</i>
7.5 A	Ustanova ima plan razvoja i upotrebe informacijskih tehnologija za širenje informacija prema pacijentima/korisnicima, njegovateljima i javnosti.	<i>To može uključivati informacije putem faksa, upotrebu interneta te ostale on-line službe i interaktivne on-screen informativne punktove u prostorijama koje koristi lokalna zajednica.</i>	- Uvid u plan - Intervju sa rukovodiocima	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 180</i> <i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 9</i>

Komunikacije s osobljem				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
7.6 C	Postoje sistemi za učinkovitu komunikaciju unutar ustanove, uključujući i pripadajuće mu službe koji uključuju proceduru za rutinsko komuniciranje unutar same ustanove.	<i>Sistemi za komunikaciju su, naprimjer, organizacijski bilten, organizacijski intranet, informativni kanali, kao što su kratki sastanci tima, otvoreni sastanci, elektronske oglasne table i određene oglasne table za osoblje.</i> <i>Ova procedura uključuje i pitanja kao što su cirkuliranje bilješki sa sastanaka i redovno prenošenje novih informacija od strane upravnog odbora, odnosno direktora.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa osobljem - Intervju sa rukovodiocima - Opservacija ocjenjivača - Uvid u proceduru 	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i 75/13, čl. 180</i></p> <p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i></p> <p><i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 9</i></p>
7.7 A	Uspostavljeni su sistemi kojima se podržava komunikacija osoblja prema višem nivou, prema neposredno nadređenom i prema direktoru, uključujući i pisanu izjavu direktora kojom se poziva bilo koji član osoblja da ga kontaktira u vezi sa svojim idejama, prijedlozima ili problemima.	<i>Ovi sistemi mogu obuhvatiti odbore sa predstavnicima osoblja, sastanke u službi, otvorene sastanke za sve članove osoblja, te politike koje su dostupne svim članovima osoblja.</i> <i>Uključuju, naprimjer, politiku otvorenih vrata, sistem odgovaranja na elektronsku poštu, sheme prijedloga i zvanične konsultativne vježbe.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa osobljem - Intervju sa rukovodiocima - Opservacija ocjenjivača 	<p><i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 9</i></p> <p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i></p>

8. Upravljanje informacijama i informacijske/informacione tehnologije (IT)

Standard	Izjava	Reference		
8	Zdravstvena ustanova ima konzistentan i sistematski pristup upravljanju informacijama i elektronskim informacijskim sistemima.	Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13 Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17 Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12 Zakon o zaštiti osobnih podataka, „SG BiH“ 49/06 Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13 Zakon o sestrinstvu i primaljstvu, „SN FBiH“ 43/13 Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva, „SN FBiH“ 37/12		
Opći dio				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
8.1 A	Postoji datirana, dokumentirana strategija o upravljanju informacijama i o informacijskim tehnologijama ustanove. Strategija definira informacijske potrebe ustanove ovisno o veličini i složenosti ustanove.	Strategija je napisana/revidirana u protekle tri godine. Strategija opisuje tekuću opremljenost IT službom I povezana je s ciljevima i poslovnim planovima ustanove u cjelini. Ona se bavi: - implementacijom elektronskog zdravstvenog kartona u ustanovi i pripadajućim službama, - kompjuterizacijom pripadajućih službi, - upotrebom elektronske opreme kao pomoćnog sredstva za propisivanje lijekova, - unifikacijom podataka, kvalitetom i dosljednošću podataka, načinom na koji će informacije biti upotrebljene da se podrži poslovni proces i upravljanje ljudskim resursima, - upravljanjem kvalitetom, sigurnosti i rizikom na nivou ustanove tako da se putem integracije podataka IT koristi za kontrolu i poboljšanje kvaliteta, - edukacijom i obukom osoblja te istraživačkim radom, - multidisciplinarnim doprinosom definiranju skupova suštinskih kliničkih podataka, - procesom prikupljanja općih podataka i protokom informacija između institucija zdravstvenih vlasti, zdravstvenih ustanova, socijalnih službi i dobrovoljnih organizacija.	- Uvid u strategiju	Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13, čl. 9, 10., st. 1., tč. 7, čl. 11., st. 1., tč. 9., čl. 116, st. 1., tč. 19, čl. 130., st. 2 Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 9, st. 1, čl. 11

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
8.2 C	Zdravstvena ustanova raspolaže računarima koji podržavaju rad ustanove.	<i>Ukoliko zdravstvena ustanova ne posjeduje računare, njihova nabavka je dokumentirana u planu nabavke.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Opservacija ocjenjivača - Uvid u plan nabavke 	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i 75/13, čl. 13., st. 2., čl. 15., st. 1., tč. 10, čl. 55., st. 1., tč. 2., čl. 130., st. 2</i></p> <p><i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 11</i></p>
8.3 A	Utvrđeni su resursi za implementaciju strategije upravljanja informacijama i informacijskih tehnologija.	<i>Strategija upravljanja informacijama i informacijskih tehnologija utvrđuje nabavke informacijskih tehnologija te ko ima odgovornost da obezbijedi da su softverske aplikacije uredno licencirane.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa rukovodiocima 	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i 75/13, čl. 9, 10., st. 1., tč. 7, čl. 11., st. 1., tč. 9., čl. 116, st. 1., tč. 19, čl. 130., st. 2</i></p>
8.4 A	Postoji datirana, dokumentirana procedura da se svaki dodatni program koji pojedini korisnici zahtijevaju ili instaliraju autorizira od strane IT menadžera.	<i>Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u proceduru - Intervju sa IT administratorom 	<p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i></p>
8.5 C	Postoje procesi revizije i pregleda kojima se verificira tačnost podataka unesenih u informacijske sisteme.	<i>Procesi uključuju, naprimjer, sistematske preglede informacija za donošenje odluka od strane menadžmenta, potražnju informacija o pogledima/mišljenju korisnika kao način da se poboljša sakupljanje i širenje informacija i redovno prikupljanje podataka, vodeći računa o tačnosti, potpunosti i blagovremenosti istih.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa osobljem - Opservacija ocjenjivača 	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“, broj 46/10 i 75/13, čl. 24.</i></p> <p><i>Zakon o sestrinstvu i primaljstvu, „SN FBiH“, 43/13, čl. 32., 35.</i></p> <p><i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“, broj 56/13, čl. 4., st. 2., tč. 1., čl. 57</i></p>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
8.6 A	Zdravstvena ustanova održava detaljan datiran i dokumentiran popis računarske opreme, s opisom ugrađenih komponenti i inventarskim brojevima.	<i>Popis uključuje i tačan popis svih mrežnih priključaka i umreženih uređaja, uključujući i prenosive računare, kojima raspolaže administrator zadužen za upravljanje mrežom u zdravstvenoj ustanovi.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa IT administratorom - Uvid u popis 	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 9, 10., st. 1., tč. 7, čl. 11., st. 1., tč. 9., čl. 116, st. 1., tč. 19, čl. 130., st. 2</i>
8.7 C	Zdravstvena ustanova ima obezbijeđen pristup internetu na svim uređajima gdje je to potrebno.		<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa IT administratorom - Opservacija ocjenjivača 	

Sigurnosna politika				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
8.8 C	Postoji dokumentirana sigurnosna politika informacijskog sistema zdravstvene ustanove.	<i>Svrha je ove politike da definira prihvatljive i neprihvatljive načine ponašanja, da jasno raspodijeli zadatke i odgovornosti te da propiše sankcije u slučaju nepridržavanja.</i> <i>Pravila rada i ponašanja koja definira sigurnosna politika vrijede za: svu računarsku opremu koja se nalazi u prostorima ustanove; administratore informacionih sistema; korisnike (zaposlenici i vanjski suradnici); organizacije koje rade na održavanju opreme ili softvera.</i> <i>Generička politika trebalo bi da bude dovoljno fleksibilna kako se ne bi morala često mijenjati, dok su prateći pravilnici i procedure pisani kao upute za rješavanje konkretnih problema i mogu se češće mijenjati.</i>	- Uvid u politiku	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 8, 9</i> <i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 11</i>
8.9 C	Zdravstvena ustanova održava popis ovlaštenih osoba koje imaju pristup u sigurne zone.	<i>U pravilu su ovlaštene samo osobe koje administriraju mrežnu i komunikacijsku opremu – IT administrator.</i>	- Intervju sa IT administratorom - Uvid u spisak	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i>
8.10 A	Kritična oprema je zaštićena od problema s napajanjem električnom energijom.	<i>To znači da su električne instalacije izvedene kvalitetno, da se koriste uređaji za neprekidno napajanje (UPS) te generatori električne energije.</i>	- Intervju sa IT administratorom - Opservacija ocjenjivača	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 3, st. 3</i>
8.11 C	Postoji datirana, dokumentirana procedura za oporavak kritičnih sistema radi osiguranja neprekidnosti poslovanja.	<i>To je potrebno kako bi u slučaju nezgode i zamjene izvršitelja novouposleni djelatnici mogli brzo reagirati.</i> <i>Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
8.12 C	Postoji datirana, dokumentirana procedura za pravljenje kopija podataka (<i>back-up</i>), u intervalima koji su sukladni operativnoj važnosti podataka.	<i>Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 8, 9</i>
8.13 C	Postoji datirana, dokumentirana procedura za obnavljanje podataka u slučaju nezgode u kompjuterskim i mrežnim sistemima/slужbama.	<i>Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i> <i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 11</i>
8.14 A	Zdravstvena ustanova povremeno provjerava upotrebljivost rezervnih kopija podataka i izvodi vježbe oporavka sistema.	<i>Vježbe se izvode na rezervnoj opremi, u laboratorijskim uvjetima.</i>	- Intervju sa osobljem	
8.15 A	Postoji datirana, dokumentirana procedura za sprečavanje otuđenja i oštećenja računarske opreme.	<i>Na portirnici treba provjeriti da li oprema koja se iznosi ima potrebne prateće dokumente, izdatnice, radne naloge za popravak, itd. Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa IT administratorom	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i>

Lokalna mreža				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
8.16 C	Postoje datirane, dokumentirane procedure o "spašavanju" podataka nakon „pada“ servera, tamo gdje organizacija ima mrežni sistem.		- Uvid u proceduru - Intervju sa IT administratorom	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i>
8.17 C	Svi IT korisnici u zdravstvenoj ustanovi/jedinici mogu kontaktirati imenovanu osobu za slučaj pada servera.	<i>To je imenovana osoba unutar ustanove ili vanjska organizacija koja daje podršku ustanovi.</i>	- Intervju sa IT administratorom - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, “SN FBiH” 46/10 i i 75/13, čl. 9, 10., st. 1., tč. 7, čl. 11., st. 1., tč. 9., čl. 116, st. 1., tč. 19, čl. 130., st. 2</i>
8.18 A	Zdravstvena ustanova ima poseban pravilnik ukoliko je podržan pristup i rad na daljinu (<i>remote access</i>), na primjer, kada se djelatnicima dopušta da sa kućnog računara ažuriraju podatke.	<i>S ovim pravilnikom moraju biti upoznati svi koji rade na daljinu.</i>	- Uvid u pravilnik - Intervju sa osobljem	
8.19 A	Postoji pravilnik radi zaštite povjerljivih informacija pri prijenosu mrežom.	<i>Zdravstvena ustanova u pravilniku definira vrstu enkripcije, obavezan softver, procedure za dodjelu i čuvanje kriptografskih ključeva i slično.</i>	- Uvid u pravilnik - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, “SN FBiH” 46/10 i i 75/13, čl. 27., st. 2 Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 12., st. 4 Zakon o zaštiti osobnih podataka, „SG BiH“ 49/06, čl. 9., st. 2., tč. 4</i>
8.20 A	Postoji datirana, dokumentirana procedura za spajanje na mrežu gostujućih računara, koje donose sa sobom vanjski suradnici, predavači, poslovni partneri i serviseri.	<i>Zdravstvena ustanova je odredila priključna mjesta, na primjer u predavaonicama, bibliotekama, gdje je dozvoljeno priključiti gostujuće računare te konfiguracijom mreže spriječiti da se s tog segmenta mreže dopre do ostalih računara u ustanovi. Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i>	- Uvid proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i>

Povjerljivost i čuvanje informacija				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
8.21 C	Postoji datirana, dokumentirana politika kojom je utvrđen način povjerljivog osiguravanja informacija o pacijentima, njihovim porodicama i osoblju u zdravstvenoj ustanovi.	<i>Politika je u pisanoj formi i revidirana je u zadnje tri godine.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u politiku - Intervju sa menadžmentom 	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 27., st. 2 Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9, 12., st. 4 Zakon o zaštiti osobnih podataka, „SG BiH“ 49/06, čl. 9., st. 2., tč. 4</i>
8.22 A	Postoji datirana, dokumentirana procedura koja reguliše otkrivanje informacija o pacijentima vanjskim organizacijama.	<i>Ta procedura podupire i potpomaže razvoj rada izvan granica zdravstvene ustanove i razvoj programa za unapređenje zdravlja. Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u proceduru - Intervju s osobljem 	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 27., st. 2 Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4., 9., 12., st. 4, čl. 36., st. 2 Zakon o zaštiti osobnih podataka, „SG BiH“ 49/06, čl. 9., st. 2., tč. 4</i>
8.23 C	Postoji datirana, dokumentirana procedura o mjerama s ciljem minimiziranja rizika neovlaštenog pristupa sistemima elektronskih podataka.	<i>Minimiziranje rizika neovlaštenog pristupa sistemima elektronskih podataka će uključivati, naprimjer, da samo specificirani korisnici s individualnom lozinkom mogu imati pristup informacijama o pacijentima. Klinički podaci su na raspolaganju samo onima koji su uključeni u zdravstvenu zaštitu pacijenta. Kompjuterski monitori koji imaju pristup povjerljivim podacima nisu postavljeni na mjesta gdje ih mogu vidjeti neovlaštene osobe i ne ostavljaju se bez nadzora kada se povjerljivi podaci mogu vidjeti. Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u proceduru - Intervju s osobljem 	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 9, 10., st. 1., tč. 7, čl. 11., st. 1., tč. 9., čl. 116, st. 1., tč. 19, čl. 130., st. 2 Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9 Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 9, 10., st. 1., tč. 7, čl. 11., st. 1., tč. 9., čl. 116, st. 1., tč. 19, čl. 130., st. 2 Zakon o zaštiti osobnih podataka, „SG BiH“ 49/06, čl. 9., st. 2., tč. 4</i>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
8.24 C	Svaka osoba koja pristupa povjerljivoj opremi, sigurnoj zoni ili osjetljivim informacijama potpisuje Izjavu o čuvanju povjerljivih informacija.	<i>Zdravstvena ustanova u ugovore s vanjskim organizacijama ugrađuje odredbe kojima obavezuje poslovne partnere na poštivanje sigurnosnih pravila. Ugovorom će se regulirati pristup, čime se podrazumijeva pristup prostorijama, pristup opremi ili logički pristup povjerljivim informacijama. Treću stranu treba obavezati na čuvanje povjerljivih informacija s kojima dođu u dodir pri obavljanju posla, npr. radi servisiranja, održavanja, itd.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u potpisane izjave - Intervju s osobljem 	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i 75/13, čl. 9, 10., st. 1., tč. 7, čl. 11., st. 1., tč. 9., čl. 116, st. 1., tč. 19, čl. 130., st. 2</i></p> <p><i>Zakon o zaštiti osobnih podataka, "SG BiH" 49/06, čl. 9., st. 2., tč. 4</i></p>
8.25 C	Članovi osoblja koji koriste informacijske sisteme obučeni su za unos podataka, upotrebu i tumačenje informacija.		<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa osobljem - Opservacija ocjenjivača 	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i 75/13, čl. 9, 10., st. 1., tč. 7, čl. 11., st. 1., tč. 9., čl. 116, st. 1., tč. 19, čl. 130., st. 2</i>
8.26 A	Postoji datirana, dokumentirana politika za kreiranje, upravljanje, postupanje, sigurno pohranjivanje i uništavanje svih zapisa u zdravstvenoj ustanovi.	<i>Zapisi uključuju: medicinske zapise o pacijentu, lične podatke zaposlenih, zapise o postupanju s ugovaračima i zapise o davanju odgovora u marketinške svrhe. Može biti praktično imati politiku upravljanja cjelokupnim zapisima, npr. jedan set procedura koje se odnose na sve aspekte upravljanja pacijentovim zapisima. Politika je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u politiku - Intervju sa menadžmentom 	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, "SN FBiH" 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i>
8.27 C	Podaci koji se po zakonu moraju čuvati zadržavaju se tokom perioda propisanog zakonom.	<i>Prema Zakonu, medicinska dokumentacija se čuva 10 godina od posljednjeg unosa podataka.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u arhivu - Intervju sa osobljem - Intervju sa menadžmentom 	<i>Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva, "SN FBiH" 37/12, čl. 64</i>

Poboljšanje kvaliteta				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
8.28 C	Medicinska dokumentacija periodično se pregleda s obzirom na kompletnost, čitljivost i pravovremeno unošenje svih podataka.	<i>Kliničku reviziju dokumentacije provode sve organizacione jedinice zdravstvene ustanove.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa osobljem - Intervju sa rukovodiocima - Uvid u kliničku reviziju dokumentacije 	<p><i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 44</i></p> <p><i>Zakon o sestrinstvu i primaljstvu, „SN FBiH“ 43/13, čl. 41., 42.</i></p> <p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“, broj 46/10 i i 75/13, čl. 24.</i></p>
8.29 A	Informacioni sistem zdravstvene ustanove podržava provođenje kliničke revizije.		<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa IT administratorom - Opservacija ocjenjivača 	

9. Kupovina i prodaja roba i usluga

Standard	Izjava	Reference		
9	Postoje potpisani ugovori o kupovini i prodaji svih roba i usluga drugim ustanovama i dokumentirane procedure za upravljanje nabavkom roba i usluga.	<i>Zakon o javnim nabavkama, „SG BiH“ 39/14</i> <i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17</i> <i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13</i>		
Ugovori				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
9.1 A	Postoji registar ugovora koje je zdravstvena ustanova sklopila s vanjskim ustanovama.	<i>Pohranjuju se ugovori kojima se regulišu kupoprodajni odnosi zdravstvene ustanove i dobavljača.</i>	- Uvid u registar - Intervju sa menadžmentom	<i>Zakon o javnim nabavkama, „SG BiH“ 39/14, čl. 76</i> <i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13, čl. 10, st. 1, tč. 11</i>
9.2 A	Svi ugovori su potpisani od strane predstavnika zdravstvene ustanove/jedinice.		- Uvid u dokumente	
9.3 A	Postoji datirana, dokumentirana procedura za provjeru ugovora te sporazumijevanje i autorizaciju promjena u odnosu na ugovor.	<i>Procedura uključuje podatak o ovlaštenoj osobi za provjeru ugovora i donošenje amandmana na ugovor.</i> <i>Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa odgovornom osobom	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i>

9.4 A	Svi zapisi o provjeri ugovora i amandmanima na ugovor se čuvaju.		- Uvid u zapise	<i>Zakon o javnim nabavkama, „SG BiH“ 39/14, čl. 76</i>
------------------------	--	--	-----------------	---

Kupovina roba				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
9.5 C	Postoje datirane, dokumentirane procedure kupovine roba te za provjeru primljenih roba u odnosu na pisane specifikacije.	<i>Procedure treba da definiraju nivoe odgovornosti za narudžbe i ovlaštenja za pojedine narudžbe. Procedure su napisane i pregledane u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa menadžmentom	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i>
9.6 C	Potrošni materijali i oprema kupuju se prema pisanim specifikacijama.		- Intervju sa rukovodiocima	<i>Zakon o javnim nabavkama, „SG BiH“ 39/14, čl. 53, st. 3, tč. d, čl. 54</i>
9.7 A	Pisane specifikacije se prave zajedno sa krajnjim korisnicima materijala/opreme.		- Intervju sa osobljem	<i>Zakon o javnim nabavkama, „SG BiH“ 39/14, čl. 54</i>
9.8 C	Postoji proces rotacije zaliha radi osiguranja da se uskladišteni materijali koriste dok su još u dobrom stanju.	<i>Provjeru zaliha i evidenciju o tome treba vršiti redovno. Sistem provjere zaliha uključuje kontrolu snabdjevenosti i valjanosti te procedure uklanjanja materijala kojima je istekao rok trajanja.</i>	- Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i>

10. Upravljanje nekretninama i opremom

Standard	Izjava	Reference		
10	Nekretnine, ambijent, prostor i oprema zdravstvene ustanove osiguravaju sigurnu, efikasnu i učinkovitu zaštitu pacijenata/korisnika, osoblja i posjetilaca te ostvarenje svih postavljenih zadataka organizacije.	<i>Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH, „SN FBiH“ 83/09</i> <i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17</i> <i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12</i> <i>Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva, „SN FBiH“ 37/12</i>		
Opći dio				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
10.1 C	Nekretnine i prostor za osoblje i pacijente odgovaraju svojoj namjeni.		<ul style="list-style-type: none"> - Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem 	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 2-9</i>
10.2 A	Zgrada zdravstvene ustanove ima odgovarajuću polisu osiguranja.		<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u polisu - Intervju sa rukovodiocima 	

Proces rada				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
10.3 C	Postoje datirane, dokumentirane procedure za izvještavanje o oštećenjima, kako u radnom vremenu, tako i van njega.	<i>Procedure su napisane/revidirane u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i>
10.4 A	Postoje datirane, dokumentirane procedure za izvršenje planova i probna testiranja u slučaju nepredviđenih situacija ozbiljnih otkazivanja pogona, kao što je nestanak vode, struje ili prestanak snabdijevanja plinom.	<i>Procedure su napisane/revidirane u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i>
10.5 A	Postoje datirane, dokumentirane procedure za kupovinu nekretnina i opreme.	<i>Ova procedura sadrži i dio koji se tiče servisiranja, opravke i adaptacije opreme. Procedure su napisane/revidirane u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i>
10.6 C	Postoje datirane, dokumentirane procedure za organiziranje čišćenja prostorija i opreme.	<i>Procedure su napisane/revidirane u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i>

Ambijent za pacijente				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
10.7 C	Osiguran je lagan pristup zdravstvenoj ustanovi.	<i>Lagan pristup se odlikuje pristupom sa glavne ulice, vidljivom oznakom da se radi o zdravstvenoj ustanovi i sl.</i>	- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa pacijentima	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 2, st.1, tč. 2.</i>
10.8 C	U zdravstvenoj ustanovi su postavljeni jasni znakovi za pacijenta/njegovatelja i osoblje.	<i>Znakovi se odnose na upute gdje su npr. toaleti, liftovi, izlazi, pojedine specijalističke službe, itd.</i>	- Opservacija ocjenjivača	
10.9 A	Zdravstvena ustanova je osigurala parkiralište za pacijente i osoblje.		- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 2, st. 1, tč. 8</i>
10.10 C	Postoji unutrašnji i vanjski pristup za invalidska kolica u zgradama koje su u vlasništvu zdravstvene ustanove, u skladu sa zakonom.		- Opservacija ocjenjivača	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 2, st. 1, tč. 8</i>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
10.11 C	Obezbjeđeni su mokri čvorovi za pacijente.		- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa pacijentima	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 7</i>
10.12 A	Obezbjeđen je prostor za podoj beba i njihovo presvlačenje.		- Opservacija ocjenjivača	
10.13 A	Sobe za preglede i intervencije imaju alarmna zvona radi trenutne pomoći u urgentnim situacijama.		- Opservacija ocjenjivača	
10.14 C	Postoji datirana i dokumentirana procedura kojom se definira ko može koristiti i čuvati ključeve ustanove i poslije radnog vremena.	<i>Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u dokument - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i>
10.15 A	Postoje prostorije za sigurno čuvanje novca i ličnih stvari osoblja.		- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem	
10.16 C	Postoje prostorije za sigurno čuvanje i ostavljanje šprica i igala.		- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 36</i>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
10.17 C	Prostorije koje su u posjedu zdravstvene ustanove su unutra i izvana dobro osvijetljene.		- Opservacija ocjenjivača	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH” 26/12, čl. 4</i>
10.18 A	U tehničkim pogonima preduzete su preventivne mjere protiv rasta <i>Legionellae pneumophila</i> e u vezi sa održavanjem klima uređaja.	<i>U ove mjere spade održavanje i zamjena filtera na klima uređajima, sakupljanje kondenzirane vode i pravilno odstranjivanje iste.</i>	- Intervju sa osobljem	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH” 26/12, čl. 118</i>
10.19 C	Ambijent i prostorije za pacijente i korisnike omogućuju vizuelnu i zvučnu privatnost.	<i>Sobe za preglede pacijenata i intervencije osiguravaju pacijentima privatnost tokom skidanja odjeće i oblačenja i tokom intervencija.</i>	- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa pacijentima	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH” 26/12, čl. 8</i>
10.20 A	U dijelovima organizacione jedinice gdje se vrše pregledi/ tretmani/ konsultacije, ambijent i prostorije zadovoljavaju potrebe pacijenata s oštećenjima čula/osjetila.		- Opservacija ocjenjivača	
10.21 A	Ukoliko se u organizacionoj jedinici nalazi prostor za pregled/tretman/konsultacije djece, okruženje zadovoljava potrebe djece.		- Opservacija ocjenjivača - Intervju s osobljem	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH” 26/12, čl. 31, 32</i>
10.22 A	Organizacione jedinice obezbjeđuju jednu mirnu prostoriju, koju koriste ožalošćena/uznemirena rodbina i prijatelji.		- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa pacijentima	

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
10.23 A	Tamo gdje pacijenti moraju ići na više spratove/katove do različitih odjela, postoje liftovi za njih		- Opservacija ocjenjivača	

Ambijent za osoblje				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
10.24 A	Šef organizacione jedinice i više osoblje, gdje je to podesno, imaju svoj uredski prostor.		- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa rukovodiocima	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 19, st. 2, tč. 1</i>
10.25 A	Postoji soba za odmor osoblja.		- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 20, st. 1, tč. 1, 8</i>
10.26 A	Postoje sanitarne prostorije i prostorije za presvlačenje osoblja.		- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 7</i>
10.27 A	Organizacione jedinice imaju opremu za obuku i sobu za seminare/za obuku.		- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem	
10.28 C	Oglasne ploče su postavljene na vidno mjesto, uredne su i sadrže aktuelne informacije.	<i>Ovo se odnosi na oglasne ploče za osoblje.</i>	- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 9, 20, 25,</i>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
10.29 C	Osoblju su na raspolaganju materijal i oprema, potrebni za izvršavanje njihovih dužnosti.		<ul style="list-style-type: none"> - Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem 	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 87, 88, 89</i>
10.30 C	Postoji datirana, dokumentirana procedura o pranju ruku kao važnom elementu kontrole infekcije.	<i>Dokument je napisan/ revidiran u zadnje tri godine. Ruke se moraju prati prije i poslije tretmana svakog pacijenta.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem 	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9 Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 6</i>
Oprema				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
10.31 C	Oprema za reanimaciju je lako dostupna; provjerava se i zapisuje njeno stanje redovno i nakon svake upotrebe, osim ako proizvođač ne preporučuje drugačije.		<ul style="list-style-type: none"> - Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem - Uvid u evidenciju o stanju opreme 	<i>Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva, „SN FBiH“ 37/12, čl. 33 Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 66</i>
10.32 C	Specijaliziranu opremu koristi samo osoblje koje je obučeno i koje zna njome rukovati.		<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa osobljem - Opservacija ocjenjivača 	
10.33 C	Dokumentirana uputstva, koja opisuju kako treba koristiti svu opremu, na raspolaganju su svim članovima osoblja.		<ul style="list-style-type: none"> - Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem 	<i>Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva, „SN FBiH“ 37/12, čl. 33</i>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
10.34 C	Postoji datirana, dokumentirana politika o nabavci opreme.	<i>Politika je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u politiku	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i>
10.35 C	Vodi se dokumentacija o održavanju opreme.	<i>U održavanje opreme spada i dio o održavanju električnih instalacija, popravaka i sl.</i>	- Uvid u dokumentaciju	<i>Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva, „SN FBiH“ 37/12, čl. 33, 56., st. 2, tč. 1</i>
10.36 C	Postoje datirane, dokumentirane procedure koje treba slijediti u vanrednim situacijama.	<i>Procedure su napisane/revidirane u zadnje tri godine. U vanredne situacije spadaju prekid napajanja električnom energijom ili vodom; kvarovi na sistemu za grijanje; kvar na telefonskim linijama; kvar računara.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i>
10.37 A	Imenovani su pojedinci koji su odgovorni za narudžbe i kontrolu zaliha.		- Intervju sa odgovornim osobama - Opservacija ocjenjivača	

11. Prigovori

Standard	Izjava	Reference		
11	Na nivou zdravstvene ustanove uspostavljen je sistem kojim se ispituju prigovori pacijenata, njegovatelja i javnosti putem transparentnih i nepristrasnih procedura, a podaci o službama na koje se prigovor odnosi se koriste za poboljšanje kvaliteta.	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17</i> <i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12</i> <i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13</i> <i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10</i> <i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13</i>		
Politika i procedure				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
11.1 C	Postoji datirana, dokumentirana politika koja uređuje odnose s pacijentima kao i odnose sa zakonskim zastupnicima/starateljima.	<i>Politika je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u politiku - Intervju sa rukovodstvom	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i>
11.2 C	Postoji datirana, dokumentirana procedura razmatranja prigovora.	<i>Procedura je napisana /revidirana u zadnje tri godine.</i> <i>Procedura i postupak kod prigovora uključuje apelacioni proces i razmatra prigovore u vezi s osobljem zdravstvene ustanove, uslugama koje ta ustanova pruža, izvršenim uslugama, izvršnim odlukama.</i> <i>U principu bi onaj na koga se prigovor odnosi trebalo da odgovori na nju u predviđenom roku. Procedura bi trebalo da pokaže način na koji ustanova razmatra prigovore o pripadajućim službama, bilo sam ili u saradnji sa vlastima.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa rukovodstvom	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i> <i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10, čl. 41-43</i>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
11.3 C	Zdravstvena ustanova podržava javnost, pacijente i njegovatelje da daju svoje komentare, prijedloge i prigovore o uslugama ustanove.	<i>Mehanizmi za takvu komunikaciju su jasno predstavljani u informativnom materijalu koji je dostupan javnosti.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u informativni materijal - Intervju sa osobljem - Opservacija ocjenjivača 	<p><i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 9</i></p> <p><i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10, čl. 41-43</i></p>
11.4 A	Zdravstvena ustanova vodi otvorenu evidenciju o svim prigovorima, koja uključuje i odgovor na prigovor.		<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u evidenciju - Intervju sa osobljem 	<i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10, čl. 41-43</i>
11.5 C	Postupak koji predstavlja odgovor na prigovor je dokumentiran.		<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa osobljem - Uvid u dokumentaciju 	<i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10, čl. 41-43</i>
11.6 A	Osoblje koje je zaposleno u administriranju prigovora razvrstava prigovore, analizira i koristi rezultate analize za potrebe poboljšanja sigurnosti i kvaliteta.		<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa osobljem administrativne službe 	<p><i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 57</i></p> <p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13, čl. 24</i></p>

Iskustvo i zadovoljstvo pacijenta (partnerstvo s pacijentima)				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
11.7 A	Postoji datirana, dokumentirana politika o uključivanju pacijenata/korisnika i njegovatelja u njihovu zdravstvenu zaštitu.	<i>Politika je napisana/revidirana u zadnje tri godine. Politika podrazumijeva identificirane resurse za aktivnosti na uključivanju pacijenata/korisnika i njegovatelja u njihovu zdravstvenu zaštitu.</i>	- Uvid u politiku - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10, čl. 15, st. 2-4, čl. 18, st. 6, čl. 33 Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i>
11.8 A	Postoji datirana, dokumentirana politika o praćenju iskustava pacijenata/korisnika i njegovatelja i dobivanju njihovih mišljenja.	<i>Politika je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u politiku - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10, čl. 41, 44 Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17</i>
11.9 A	Imenovana je komisija za prigovore pacijenata.	<i>Više zdravstvenih ustanova mogu formirati zajedničku komisiju.</i>	- Uvid u imenovanje	<i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10, čl. 61, 62</i>
11.10 A	Imenovana je osoba koja je odgovorna za koordiniranje aktivnosti koje traže povratne informacije od pacijenata/korisnika i njegovatelja.		- Uvid u imenovanje - Intervju sa komisijom	
11.11 A	Akcionni planovi, napravljeni kao rezultat utvrđenog stanja nakon anketiranja pacijenata, s ciljem poboljšanja kvaliteta, objavljuju se u brošuri za pacijente.		- Uvid u akcioni plan - Uvid u brošuru za pacijente	<i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10, čl. 41 Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i 75/13, čl. 24, 192, 193</i>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
11.12 A	Pacijetima/korisnicima su dostupne informacije o prigovorima.	<i>Informacije se odnose na mogućnosti podnošenja prigovori (pisane žalbe Komisiji za prigovore, sandučići i usmeno šefu/načelniku službe) te informacije o broju i vrsti pristiglih prigovora sa preporukama za otklanjanje prigovora.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u zaprimljene žalbe - Uvid u odgovore na zaprimljene žalbe 	<i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10, čl. 41, 44, 61-64</i>
11.13 C	U zdravstvenoj ustanovi je uspostavljen sistem dobivanja povratnih informacija od pacijenata/korisnika i ocjenjivanja njihovog zadovoljstva uslugama najmanje jednom godišnje.	<i>Povratne informacije se mogu obaviti putem upitnika, intervjua s pacijentima i u ciljnim grupama, kada se pacijenti pozivaju da bi dali svoje mišljenje o uslugama.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u prazne anketne listiće - Uvid u popunjene anketne listiće 	<i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10, čl. 41, 44, 61-64</i>

12. Zadovoljstvo osoblja

Standard	Izjava	Reference		
12	Na nivou zdravstvene ustanove uspostavljen je sistem pomoću kojeg osoblje može slobodno izraziti svoje (ne)zadovoljstvo u pogledu svojih prava i statusa, zasnovan na povjerljivosti, kojim se omogućava dobijanje mišljenja osoblja.	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17</i> <i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, “SN FBiH” 46/10 i i 75/13</i>		
Opći dio				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
12.1 C	Postoje datirane, dokumentirane politike i procedure kojima se podstiče osoblje da izrazi svoje stavove po pitanju ostvarivanja svojih prava i položaja.	<i>Politike i procedure su napisane/ revidirane u zadnje tri godine.</i> <i>Utvrđivanje zadovoljstva osoblja odnosi se na ostvarivanje prava koja im pripadaju po osnovu radnog odnosa (plata, plaćena i neplaćena odsustva, mogućnost edukacije i obuke, napredovanje u službi, primjena mjera zaštite na radu, adekvatno radno okruženje).</i>	- Uvid u dokumente	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i>
12.2 C	Ispitivanje zadovoljstva osoblja vrši se najmanje jedanput godišnje.	<i>Ispitivanje se vrši kvalitativnim metodama (opservacija, intervju) i kvantitativnim metodama (upitnici).</i>	- Uvid u prazne i ispunjene upitnike - Intervju sa osobljem	
12.3 C	Obezbijeđena je povjerljivost podataka dobivenih ispitivanjem zadovoljstva osoblja.	<i>Obrađene podatke zdravstvena ustanova koristi za planiranje poboljšanja zadovoljstva osoblja. O rezultatima ispitivanja zadovoljstva osoblja izvještava se rukovodstvo.</i>	- Intervju sa rukovodstvom - Intervju sa osobljem	

Mišljenje osoblja o radnim uslovima				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
12.4 C	Mišljenja ili stavovi osoblja se redovno prate.	<i>Osoblje u cijeloj organizaciji ima mogućnost da učestvuje u anketiranju stavova bar jednom godišnje. U taj proces izražavanja mišljenja osoblja uključene su i standardizirane ankete, fokusne grupe, i/ili pojedinačni intervjui. Teme su vrijednosti i ciljevi organizacije, komunikacije, nadgledanje i podrška, fizičko i mentalno zdravlje, svijest o dužnosti, zadovoljstvo radnim mjestom i lično usavršavanje.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u ankete - Uvid u analizu ankete - Intervju sa osobljem 	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 24</i>
12.5 C	Vrši se anketiranje osoblja.	<i>Za ankete su propisani dokumentirani ciljevi, zasnivaju se na metodi popisivanja ili uzorka i osiguravaju anonimnost anketiranih osoba. One služe za poređenje u odnosu na unapređenje kvaliteta.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa osobljem - Uvid u prazne i popunjene listiće 	
12.6 C	Rezultati anketiranja ili fokusnih grupa se pregledaju i prave se akcioni planovi kao odgovor na analizu.	<i>Vrijednost dobivanja mišljenja osoblja često se umanjuje zato što se ne vodi dovoljno računa o tome ko će reagirati na prikupljene informacije. Naprimjer, korisno je kao prvo pregledati rezultate u malim grupama ili odjelima. To će staviti prioritet na reagiranje (naprimjer na sitne stvari koje se mogu brzo riješiti s vrlo malo energije i sredstava, na pitanja za koja je potrebno koordiniranje u različitim odjelima i/ili reagiranje za pitanja koja se odnose na sredstva ili cijelu organizaciju i koja treba rješavati dugoročno), na pravljenje akcijskih planova s identificiranim pojedincima koji će se time baviti i s dogovorenim rasporedom pregleda napretka.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa rukovodiocima - Uvid u akcioni plan 	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 24</i>
12.7 A	Osoblje učestvuje u procesu samoevaluacije svog rada u zdravstvenoj ustanovi.	<i>Samoevaluacija se sprovodi jednom godišnje. Odnosi se na samoevaluaciju osoblja po pitanju stručnog rada, znanja, edukacija i sl. Koriste se unaprijed definisani obrasci.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u sprovedenu samoevaluaciju - Uvid u obrađene rezultate i izvještaj 	

DRUGI DIO: UPRAVLJANJE RIZIKOM

13. Elementi sigurnosti

Standard	Izjava	Reference		
13	U zdravstvenoj ustanovi postoji strukturiran pristup upravljanju rizikom, čiji je rezultat postojanje sigurnijih sistema rada, sigurnije prakse, sigurnijih prostorija i povećana svijest o opasnosti i odgovornosti.	<p><i>Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva, „SN FBiH“ 37/12</i></p> <p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17</i></p> <p><i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13</i></p> <p><i>Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, „SN FBiH“ 29/05</i></p> <p><i>Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, „SN FBiH“ 39/03, 22/06, 43/10</i></p> <p><i>Zakon o zaštiti na radu, „SL BiH“, broj 22/90</i></p>		
Nepovoljni događaji				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
13.1 C	Postoji sistem izvještavanja o nepovoljnim događajima, koji obuhvata sve vrste nepovoljnih događaja.	<i>Koordinator za upravljanje rizikom je zadužen za vođenje evidencije, analizu i procjenu rizika i sl.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa rukovodiocima - Intervju sa koordinatorom za upravljanje rizikom - Intervju sa osobljem - Uvid u prethodne izvještaje 	<p><i>Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva, „SN FBiH“ 37/12, čl. 8, st. 1, tč. 1, 5, 16, 17</i></p> <p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9, 12, 44., st. 2</i></p> <p><i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 57</i></p>
13.2 C	Postoji datirana, dokumentirana procedura analize i sprječavanja ponavljanja nepovoljnih događaja kao i Priručnik za incidentne situacije.	<p><i>Procedura govori o načinu prijave, a Priručnik je opširniji i tu se opisuje na koji način i kada se radi analiza i poduzimaju određene radnje pa i ispitivanje .</i></p> <p><i>Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u proceduru - Uvid u Priručnik - Intervju sa osobljem 	<p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 12, 44., st. 2</i></p>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
13.3 C	U zdravstvenoj ustanovi se vodi evidencija o svim nesretnim slučajevima, nepovoljnim događajima, koji se prate, ocjenjuju i na osnovu kojih se poduzimaju određene aktivnosti.	<i>Evidencija se vodi o svim slučajevima kao što su, naprimjer, provale, neočekivana smrt pacijenta, nesreće koje se dese osoblju, slučajevi nasilja prema osoblju, nesreće pri rukovanju opremom, slučajevi uboda iglom i sl.</i>	- Uvid u evidenciju	<i>Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva, „SN FBiH“ 37/12, čl. 8, st. 1, tč. 1, 5, 16, 17 Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 12, 44., st. 2</i>
13.4 C	Relevantnim jedinicama/službama se izdaju izvještaji o nepovoljnim i događajima radi provođenja adekvatnih aktivnosti.		- Uvid u evidenciju - Intervju sa rukovodiocima - Uvid u godišnji izvještaj o nepovoljnim događajima - Uvid u zapisnike sa sastanka na kojima su se vodila ispitivanja - Intervju sa koordinatorom rizika	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 12, 44., st. 2</i>
Postupanje s parnicama i zahtjevima za obeštećenjem				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
13.5 A	Imenovana je osoba koja je odgovorna za održavanje kontakata s pravnim profesionalcima, firmama za osiguranje i podnosiocima zahtjeva za obeštećenjem.	<i>Imenovana osoba obrađuje zahtjeve za obeštećenjem podnesene protiv zdravstvene ustanove.</i>	- Uvid u imenovanje - Intervju sa odgovornom osobom	
13.6 A	Prave se kratki izvještaji o tekućim zahtjevima za obeštećenjem i parnicama, koji se prezentiraju rukovodstvu ustanove.		- Uvid u izvještaje - Intervju sa odgovornom osobom	

14. Protupožarna zaštita

Standard	Izjava	Reference		
14	Menadžer zdravstvene ustanove obezbjedio je odgovarajuće mjere zaštite od požara, uključujući obezbjeđenje podesne opreme za borbu protiv požara i obuku osoblja za sigurnost od požara.	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13</i></p> <p><i>Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, „SN FBiH” 39/03</i></p> <p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH” 59/05, 52/11 i 6/17</i></p> <p><i>Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, „SN FBiH” 39/03, 22/06, 43/10</i></p> <p><i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH” 26/12</i></p> <p><i>Pravilnik o zaštiti od požara vatrogastvu, „SN FBiH” 64/09</i></p>		
Opće odredbe				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
14.1 C	Ustanova posjeduje Pravilnik i plan zaštite od požara te Program mjera zaštite od požara na godišnjem nivou.		<ul style="list-style-type: none"> - Pravilnik i plan zaštite od požara - Program mjera zaštite od požara na godišnjem nivou - Uvid u izvještaj rukovodstva da je usvojen Program mjera zaštite od požara 	<i>Pravilnik o zaštiti od požara i vatrogastvu, „SN FBiH” 64/09</i>
14.2 C	U zdravstvenoj ustanovi imenovana je odgovorna osoba, zadužena za protivpožarnu zaštitu.		<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u imenovanje - Intervju sa odgovornom osobom 	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 16</i>

Sistemi i oprema za protivpožarnu zaštitu				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
14.3 C	Postoji oprema za protivpožarnu zaštitu u svim objektima u posjedu zdravstvene ustanove.		<ul style="list-style-type: none"> - Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem 	<p>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 16</p> <p>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH” 26/12, čl. 14</p> <p>Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, „SN FBiH” 39/03, 22/06, 43/10, čl. 83, 84, 85</p>
14.4 C	Na opremi za protivpožarnu zaštitu postoje jasne oznake o primjeni, kao i uputstvo za upotrebu.	<i>Uputstvo treba biti jasno i koncizno napisano, tako da i osobe koje nisu obučene znaju rukovati aparatom.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Opservacija ocjenjivača 	<p>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH” 26/12, čl. 14</p>
14.5 C	Postoje dokumentirani dokazi o tome da je izvršena provjera i da se sistemi i oprema za protivpožarnu zaštitu sistematski održavaju od strane ovlaštene osobe.		<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u dokumentaciju - Intervju sa odgovornom osobom 	<p>Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, „SN FBiH” 39/03, 22/06, 43/10, čl. 47</p> <p>Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva, „SN FBiH” 37/12, čl. 33, 56., st. 2, tč. 1</p>
14.6 A	Zdravstvena ustanova posjeduje u ispravnom stanju požarni alarm, sisteme za otkrivanje požara i osvjetljenje u slučaju požara.		<ul style="list-style-type: none"> - Opservacija ocjenjivača 	

Evakuacija				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
14.7 C	Izlazi u slučaju požara su dostupni i dovoljno široki za evakuaciju nepokretnih pacijenata/korisnika i osoblja.		- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, „SN FBiH” 39/03, 22/06, 43/10, čl. 48</i>
14.8 C	Znakovi za izlaz u slučaju požara, vidljivi su u svim objektima zdravstvene ustanove.	<i>Znakovi su jasno istaknuti i uočljivi pri ulasku u prostoriju.</i>	- Opservacija ocjenjivača	<i>Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, „SN FBiH” 39/03, 22/06, 43/10, čl. 48, 63, 64, 66</i>
14.9 C	Uputstva za slučaj požara su jasno vidljiva u svim objektima zdravstvene ustanove.		- Opservacija ocjenjivača	
14.10 C	Procedure koje treba poduzeti u slučaju da treba evakuirati nepokretne pacijente mogu se vidjeti na svim bitnim mjestima za pacijente.		- Opservacija ocjenjivača - Uvid u informativne materijale - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH” 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i> <i>Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, „SN FBiH” 39/03, 22/06, 43/10, čl. 48, 63, 64, 66</i>
14.11 C	Vrše se planirane edukacije protivpožarne zaštite svake dvije godine.	<i>Sve vježbe se ocjenjuju i pravi se pismeni izvještaj.</i>	- Uvid u izvještaj - Intervju s osobljem	

15. Bezbjednost				
Standard	Izjava			Reference
15	U zdravstvenoj ustanovi postoje mjere bezbjednosti kojima se osigurava da pacijenti/korisnici, osoblje, njihova imovina, objekti i oprema budu sigurni od uljeza.			Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17
Opće mjere				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
15.1 C	Postoji datirana, dokumentirana politika bezbjednosti u zdravstvenoj ustanovi.	<i>Politika je napisana/revidirana u zadnje tri godine. Obuhvata, naprimjer, odgovornost menadžmenta za bezbjednost, obuku osoblja o mjerama bezbjednosti, sprječavanje krivičnih djela, pristup zgradama, sigurnosne sisteme i opremu, izvještavanje o slučajevima gdje je ugrožena bezbjednost i stalni pregled pitanja bezbjednosti.</i>	- Uvid u politiku	Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 2, 4, 5, 9
15.2 C	Postoje datirane, dokumentirane procedure kontrole pristupa zgradama i kontrole ulaza koji se zaključavaju van radnog vremena.	<i>Procedure su napisane/revidirane u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9
15.3 C	Postoje datirane, dokumentirane procedure o držanju ključeva i uopće pitanja u vezi s ključevima.	<i>Procedure su napisane/revidirane u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
15.4 A	Postoje datirane, dokumentirane procedure unutrašnjeg TV nadzora.	<i>Procedure su napisane/revidirane u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i>
15.5 A	Postoje datirane, dokumentirane procedure održavanja bezbjednosti parkirališta.	<i>Procedure su napisane/revidirane u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u proceduru	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i>
15.6 C	Osoblju su na raspolaganju načini uzbunjivanja kada su u opasnosti.	<i>Načini uzbunjivanja se između ostalog nalaze u Priručniku za recepciju/kartoteku. Osoblje koje ide u kućne posjete ostavlja u kancelariji ili na kartoteci raspored i jasne informacije o tome gdje ide u kućnu posjetu. Za ove slučajeve postoji i procedura pozivanja u toku rada u zajednici i rutinsko obavještanje ukoliko je poznato da u domaćinstvu živi nasilna osoba.</i>	- Opservacija ocjenjivača - Uvid u Priručnik za recepciju - Uvid u proceduru	
15.7 C	Postoji procedura za ispitivanje u slučajevima nasilnog ili uvredljivog ponašanja osoblja.	<i>Procedura uređuje nošenje identifikacionih kartica od strane osoblja, servisera, izvođača radova i drugih gostiju. Procedure su napisane/revidirane u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i>
15.8 C	Osoblju su na raspolaganju vodiči o načinima postupanja u slučajevima fizičkog ili verbalnog nasilja.		- Opservacija ocjenjivača - Uvid u vodiče - Intervju sa osobljem	

16. Zdravo radno mjesto i zdravlje na radnom mjestu

Standard	Izjava	Reference		
16	Zdravstvena ustanova poduzima korake na promociji zdravlja i prevenciji bolesti kod zaposlenih.	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13</i></p> <p><i>Zakon o ograničenoj upotrebi duhanskih prerađevina, „SN FBiH“ 06/98</i></p> <p><i>Zakon o radu, „SN FBiH“ 26/16</i></p> <p><i>Zakon o sprečavanju i suzbijanju zloupotrebe opojnih droga, „SG BiH“ 08/06</i></p> <p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17</i></p> <p><i>Standardi i normativi zdravstvene zaštite i nomenklatura usluga u FBiH, Plava knjiga, 2014, Federalno ministarstvo zdravstva, Zavod za javno zdravstvo FBiH</i></p> <p><i>Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, „SN FBiH“ 29/05</i></p> <p><i>Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva, „SN FBiH“ 37/12</i></p> <p><i>Zakon o zaštiti osoba sa duševnim smetnjama, „SN FBiH“ 37/01</i></p>		
Opće uređenje				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
16.1 C	Zdravstvena ustanova ima datiranu, dokumentiranu strategiju osiguranja zdravih radnih mjesta.		<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u strategiju - Intervju sa rukovodiocima 	<i>Zakon o radu, „SN FBiH“ 26/16, čl. 7, st. 2, čl. 55</i>
16.2 C	Zdravstvena ustanova promovira zdravlje pojedinca putem razvoja i redovnog pregleda politika promoviranja zdravlja, koje se odnose na osoblje, pacijente, korisnike, njegovatelje i, gdje je to moguće, posjetioce.	<i>Politike uključuju, nr. pušenje (posebno u prostorijama ustanove), konzumiranje alkohola (posebno u prostorijama ustanove i u toku radnog vremena), upotrebu droga i zdravu ishranu. Tu mogu biti uključene i fizičke aktivnosti, seksualno zdravlje, sistematski pregledi osoblja i politika mentalnog zdravlja osoblja.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u politike - Intervju sa rukovodiocima 	<p><i>Zakon o radu, „SN FBiH“ 26/16, čl. 55</i></p> <p><i>Zakon o ograničenoj upotrebi duhanskih prerađevina, „SN FBiH“ 06/98, čl. 3</i></p> <p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i></p> <p><i>Zakon o zaštiti na radu, „SL BiH“, broj 22/90</i></p> <p><i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 57</i></p>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
16.3 C	Postoji plan edukacije osoblja o zdravlju i sigurnosti.	<i>Program edukacije o zdravlju i sigurnosti se sistematski pregleda, a donosi ga rukovodstvo ustanove.</i>	- Uvid u plan edukacije - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o zaštiti na radu, „SL BiH“, broj 22/90, čl. 39, 40 Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 57</i>
16.4 A	Svim stalnim i privremenim radnicima se daju informacije o pitanjima u vezi sa zdravljem i sigurnosti s kojima se mogu susresti u svom radu.		- Intervju sa osobljem - Intervju sa zamjenskim osobljem	<i>Zakon o zaštiti na radu, „SL BiH“, broj 22/90, čl. 7 Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 57</i>
16.5 C	Imenovana je osoba koja je odgovorna za formuliranje, implementiranje i razvoj politike zdravlja i sigurnosti.		- Uvid u politiku - Uvid u imenovanje - Intervju sa odgovornom osobom	<i>Zakon o zaštiti na radu, „SL BiH“, broj 22/90, čl. 37 Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 57 Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i>
16.6 A	Postoji multidisciplinarni odbor za zdravlje i sigurnost za cijelu zdravstvenu ustanovu.	<i>Odbor se sastoji od, naprimjer, iskusnijih menadžera, predstavnika osoblja i sindikata. Odbor bi trebalo konsultirati u vezi s razvojem, implementacijom i praćenjem politike zdravlja i sigurnosti. Multidisciplinarni odbor redovno šalje izvještaje direktoru i koordinatore kvaliteta zdravstvene ustanove. Ovaj odbor mogu činiti i članovi komisije za sigurnost.</i>	- Intervju sa članovima odbora	<i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 57</i>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
16.7 C	Postoji datirana, dokumentirana politika o zabrani pušenja u objektima zdravstvene ustanove.	<i>Politika je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u politiku - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o ograničenoj upotrebi duhanskih prerađevina, „SN FBiH“ 06/98, čl. 3 Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i>
16.8 C	Prati se pušački status zaposlenika i vrši se savjetovanje o prestanku pušenja.		- Izvještaj o pušačkom status zaposlenika - Uvid u popunjene anketne upitnike o pušačkom statusu	
16.9 C	Postoji datirana, dokumentirana politika o zabrani konzumiranja alkohola i uživanja opojnih droga u objektima zdravstvene ustanove.	<i>Politika je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u politiku - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sprečavanju i suzbijanju zloupotrebe opojnih droga, „SG BiH“ 08/06, čl. 4 Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i>
16.10 C	Postoji datirana, dokumentirana politika o mentalnom zdravlju osoblja.	<i>Politika je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u politiku	<i>Zakon o radu, „SN FBiH“ 26/16, čl. 55 Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9 Zakon o zaštiti osoba sa duševnim smetnjama, „SN FBiH“ 37/01</i>
16.11 A	Zdravstvena ustanova raspolaže s informativnim materijalima za osoblje o održavanju zdravlja, njegovoj promociji i prevenciji i osigurava takve usluge za osoblje.	<i>Informativni materijali, u obliku brošura i letaka, se nalaze na mjestima za odmor osoblje, lako su dostupni.</i>	- Uvid u materijale - Intervju sa osobljem	
16.12 C	Obavještenja o sigurnosti i opasnosti se distribuiraju i poduzimaju se određene aktivnosti, o kojima se vodi evidencija.		- Uvid u evidencije - Uvid u obavještenja u zadnjih godinu dana	<i>Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva, „SN FBiH“ 37/12, čl. 8, st. 1, tč. 1, 5, 16, 17 Zakon o zaštiti na radu, „SL BiH“, broj 22/90, čl. 19</i>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
16.13 C	Postoji datirana, dokumentirana procedura procjene zdravlja prije zaposlenja.	<i>Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i> <i>Zakon o radu, „SN FBiH“ 26/16, čl. 56</i> <i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13, čl. 15, st. 2, tč. 1</i>
16.14 C	Postoji datirana, dokumentirana procedura upravljanja slučajevima uboda iglom i drugim oštrim predmetima.	<i>Postoji mogućnost davanja savjeta osoblju koje se povrijedi ubodom na iglu, kao i mogućnost propisivanja profilakse protiv hepatitis B virusa, HIV ili nekog drugog virusa koji se prenosi krvlju. Takvi sistemi iziskuju pristup specijalisti koji će propisati dalji tretman lijek.</i> <i>Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i> <i>Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, „SN FBiH“ br. 29/05, čl. 40, st. 1. tč. 1. čl. 51</i>
16.15 C	Postoji višegodišnji plan i program imunizacije osoblja.	<i>Za osoblje koje je izloženo opasnosti od zaraze ustanova osigurava imunizaciju protiv B hepatitisa.</i> <i>Plan i program se revidiraju svake tri godine.</i>	- Uvid u evidenciju - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, „SN FBiH“ 29/05, čl. 40, 41, 42, 43</i> <i>Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva, „SN FBiH“ 37/12, čl. 8, st. 1, tč. 9, čl.</i>
16.16 C	Postoji evidencija o imunizaciji protiv B hepatitisa.	<i>Evidencija se vodi za svo osoblje i sistem praćenja za non-respondere i one koji nisu imunizirani.</i>	- Uvid u evidenciju	<i>Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva, „SN FBiH“ 37/12, čl. 8, st. 1, tč. 9, čl. 17</i>
16.17 C	Zdravstvena ustanova ima evidenciju o nesrećama na poslu, spriječenosti za rad i apsentizmu.	<i>Služba medicine rada koristi te zapise i statistiku radi analize i savjetovanja ustanove o reduciranju incidence nesreća na poslu, oboljevanja i apsentizma.</i>	- Uvid u evidenciju - Intervju sa osobljem službe medicine rada	<i>Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva, „SN FBiH“ 37/12, čl. 8, st. 1, tč. 5, čl. 13</i>

17. Higijena i epidemiologija

Standard	Izjava	Reference		
17	<p>Postoji osoblje, dokumentacija i sistem putem kojih zdravstvena ustanova vodi brigu o higijenskim i epidemiološkim pitanjima te je rizik pacijenta/korisnika od dobijanja infekcije za vrijeme boravka u ustanovi sveden na najmanju moguću mjeru.</p> <p>Svi pacijenti dobijaju sigurnu zdravstvenu uslugu i savjet u skladu sa njihovim zdravstvenim stanjem i potrebama.</p> <p>Svim otpadom, kliničkim i nekliničkim, upravlja se, postupa, odstranjuje i odlaže na takav način kojim je rizik po sigurnost i zdravlje pacijenata/korisnika, osoblja i okoline sveden na najmanju moguću mjeru.</p>	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13</i></p> <p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17</i></p> <p><i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12</i></p> <p><i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13</i></p> <p><i>Pravilnik o upravljanju medicinskim otpadom, „SN FBiH“ 77/07</i></p> <p><i>Standardi i normativi zdravstvene zaštite i nomenklatura usluga u FBiH, Plava knjiga, 2014, Federalno ministarstvo zdravstva, Zavod za javno zdravstvo FBiH</i></p> <p><i>Hladni lanac i sigurno injektiranje, Federalno ministarstvo zdravstva, Zavod za javno zdravstvo FBiH, FMZ 2007</i></p> <p><i>Pravilnik o načinu sprovođenja obavezne imunizacije, imunoprofilaksije i hemoprofilaksije protiv zaraznih bolesti te o obavezama koje se podvrgavaju toj obavezi, „SN FBiH“ 68/16</i></p>		
Opći dio				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
17.1 C	Ustanova na godišnjem nivou donosi Plan nadzora nad infekcijama.	<i>Plan nadzora uključuje: nadzor nad provođenjem mjera za sprječavanje i suzbijanje infekcija, obuka osoblja iz područja kućnih infekcija, vakcinacija i sanitarni pregledi (osoblje), prijava kućnih infekcija. Komisija kontinuirano vrši obilasku radnog prostora Ustanove o čemu redovno izvještava i Direktora Ustanove.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Godišnji izvještaj o nadzoru nad infekcijama - Periodični izvještaji o obilasku radnog prostora 	<p><i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 37, st. 2</i></p> <p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i></p>

Proces rada: mjere i procedure				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
17.2 C	Postoje datirane, dokumentirane politike i procedure kontrole infekcije.	<p>Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine. Politike i procedure kontrole infekcije su distribuirane u cijeloj zdravstvenoj ustanovi. Osoblje postupa u skladu s opštom politikom zaštite osoblja i pacijenata od infekcije, što obuhvata politike i procedure o:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pranju ruku; - održavanju čistoće, - korištenju zaštitnih rukavica, - uklanjanju medicinskog otpada, oštrih predmeta odnosno kontaminiranog rublja. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u politike - Uvid u procedure - Intervju sa osobljem 	<p>Zakon o sestrinstvu i primaljstvu („SN FBiH“, 43/13), čl. 35. Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti („SN FBiH“, broj 29/05), čl. 51. Pravilnik o upravljanju medicinskim otpadom, („SN FBiH broj 77/08“), čl. 10. Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9 Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 37, st. 2 Standardi i normativi zdravstvene zaštite i nomenklatura usluga u FBiH, Plava knjiga, str. 167-170, 2014, Federalno ministarstvo zdravstva, Zavod za javno zdravstvo FBiH</p>
17.3 C	Postoje datirane, dokumentirane procedure zaštite osoblja od infekcije.	<p>Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem 	<p>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</p>
17.4 C	Postoji datiran, dokumentiran Pravilnik o upravljanju medicinskim otpadom.	<p>Pravilnik sadrži:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odvajanje i sigurno odlaganje komunalnog od kliničkog otpada na mjestu nastanka otpada, uključujući i obilježavanje bojom i označavanje, - odstranjivanje oštrih predmeta u odgovarajuće kontejnere, - sigurno rukovanje kontaminiranim otpadom, - sigurno i blagovremeno odstranjivanje kabastog otpada, - odstranjivanje posebnog otpada. <p>Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u pravilnik - Intervju sa osobljem 	<p>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9 Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 36, st. 1, tč. 5 Pravilnik o upravljanju medicinskim otpadom, „SN FBiH“ 77/07, čl. 10, 11</p>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
17.5 C	U zdravstvenoj ustanovi postoji prostorija za odlaganje otpada.		<ul style="list-style-type: none"> - Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem 	<p>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 36, st. 1, tč. 5</p> <p>Pravilnik o upravljanju medicinskim otpadom, „SN FBiH“ 77/07, čl. 9, st. 1, tč. 3</p>
17.6 C	Zdravstvena ustanova raspolaže s potrebnom opremom, dokumentacijom i procedurama pomoću kojih se osigurava učinkovit proces dekontaminacije i sterilizacije instrumenata i medicinskih uređaja.	<i>U proceduri se definiše ko je odgovoran za proces sterilizacije, način bilježenja i kontrole procesa, kada se i kako sterilišu pojedini materijali, način obilježavanja odnosno odvajanja sterilnih i nečistih instrumenata.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Opservacija ocjenjivača - Intervju sa članovima tima - Uvid u pisane procedure - Uvid u svesku sterilizacije 	<p>Zakon o sestrinstvu i primaljstvu („SN FBiH“, 43/13), čl. 35.</p> <p>Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti („SN FBiH“, broj 29/05), čl. 51.</p> <p>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</p>
Obuka osoblja				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
17.7 C	Postoji program edukacije o kontroli infekcije za osoblje zdravstvene ustanove.		<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u program edukacije 	<p>Standardi i normativi zdravstvene zaštite i nomenklatura usluga u FBiH, Plava knjiga, str. 167-170, 2014, Federalno ministarstvo zdravstva, Zavod za javno zdravstvo FBiH</p>
17.8 C	Svi članovi osoblja uključeni u proces sterilizacije prošli su obuku o kontroli infekcije i sigurnim sistemima rada kada je u pitanju sterilizacija i dekontaminacija.	<i>Za obuku postoji pisani plan i program obuke, kao i odgovorna osoba zadužena za istu. Prati se prisustvo obuci o čemu se vodi i evidencija. Obuku prolaze svi medicinski radnici, saradnici, radnici na održavanju čistoće.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u program obuke - Uvid u evidenciju prisustva obuci - Intervju sa osobljem koje obavlja sterilizaciju i dekontaminaciju - Uvid u odobrenje menadžmenta 	<p>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 55, st. 1, tč. 5</p>

Mjere kontrole infekcije				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
17.9 C	Medicinski uređaji se dekontaminiraju i steriliziraju u skladu sa dokumentiranim procedurama.	<i>Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 4, 9</i>
17.10 C	Vodi se evidencija o sterilizacijskom ciklusu kako bi se osigurao uvid u raspoloživost instrumenata.		- Uvid u evidenciju sterilizacijskog ciklusa	

TREĆI DIO: SISTEM POBOLJŠANJA KVALITETA

18. Elementi sistema poboljšanja kvaliteta

Standard	Izjava	Reference		
18	Zdravstvena ustanova je obavezna da ima sistem za praćenje i poboljšanje standarda zdravstvene zaštite i kvaliteta usluga za koje je odgovorna.	<p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17</i></p> <p><i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13</i></p> <p><i>Zakon o sestrinstvu i primaljstvu, „SN FBiH“ 43/13</i></p> <p><i>Principi upravljanja rizikom, AKAZ 2003-2008</i></p> <p><i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10</i></p> <p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“, broj 46/10 i i 75/13</i></p> <p><i>Pravilnik o obrascu saglasnosti odnosno pristanka pacijenta na predloženu medicinsku mjeru te obrascu izjave o odbijanju medicinske mjere, „SN FBiH“ 95/13</i></p>		
Opći dio				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
18.1 C	U ustanovi osoblje periodično ali redovno provodi reviziju kliničke prakse (samoevaluaciju stručnog rada) prema prioritetima koje je utvrdila Agencija i zdravstvena ustanova.	<i>Prioriteti su u skladu s federalnim prioritetima za studije o kliničkoj reviziji/učinkovitosti i odražavaju prioritete programa za unapređenje zdravlja. Provođenje revizije kliničke prakse je u skladu sa internim aktom ustanove.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u interni akt ustanove - Uvid u izvještaje o provedenim revizijama - Intervju sa osobljem 	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“, broj 46/10 i i 75/13, čl. 24.</i></p> <p><i>Zakon o sestrinstvu i primaljstvu, „SN FBiH“, 43/13, čl. 32., 35.</i></p> <p><i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“, broj 56/13, čl. 4., st. 2., tč. 1., čl. 57</i></p>
18.2 C	Postoje datirane, dokumentirane procedure za provođenje programa kliničke revizije.	<i>Procedure uključuju, naprimjer, uslov da razvoj kliničke revizije bude multidisciplinaran, da se sastanci o kliničkoj reviziji redovno održavaju te da se vodi evidencija o rezultatima tih sastanaka, da izvještaji o kliničkoj reviziji sadrže akcione planove promjena, i vodi se evidencija o prisustvu na sastancima o kliničkoj reviziji. Procedure su napisane/revidirane u zadnje tri godine.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem 	<p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9, 12, 44., st. 2</i></p> <p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“, broj 46/10 i i 75/13, čl. 24.</i></p> <p><i>Zakon o sestrinstvu i primaljstvu, „SN FBiH“, 43/13, čl. 32., 35.</i></p> <p><i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“, broj 56/13, čl. 4., st. 2., tč. 1., čl. 57</i></p>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
18.3 A	Svi zdravstveni profesionalci učestvuju u programima kliničke revizije.	<i>Prioriteti su u skladu s federalnim prioritetima za studije o kliničkoj reviziji/učinkovitosti i odražavaju prioritete programa za unapređenje zdravlja. Provođenje revizije kliničke prakse je u skladu sa internim aktom ustanove.</i>	- Intervju sa osobljem	<i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 4, st. 2, tč. 1, čl. 57, 58, 59 Zakon o sestrištvu i primaljstvu, „SN FBiH“ 43/13, čl. 43, 44</i>
18.4 C	Preporuke nastale kao rezultat programa provjere kliničkog kvaliteta se obavezno implementiraju.	<i>Zdravstvena ustanova bi trebalo da bude u stanju prikazati primjere promjena u praksi koje su uvedene kao rezultat programa kliničke revizije.</i>	- Intervju sa osobljem	<i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 57, 58, 59 Zakon o sestrištvu i primaljstvu, „SN FBiH“ 43/13, čl. 43, 44 Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13, čl. 24, 192, 193</i>
Implementiranje prakse zasnovane na dokazima				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
18.5 C	Postoji sistematski pristup kliničkim indikatorima kvaliteta i njihovoj ocjeni unutar zdravstvene ustanove.	<i>Rutinska i sistematska ocjena indikatora kliničkog kvaliteta uključuje, npr. neriješene slučajeve žalbi ili nezadovoljavajuće rješenje; greške s lijekovima i visoke stope propisivanja nekih lijekova; visoke stope upućivanja specijalistima i u bolnicu; mortalitet i morbiditet, uključujući komplikacije koje su se mogu izbjeći; slučajeve neočekivane (iznenadne) smrti i nepovoljne kliničke događaje.</i>	- Intervju sa rukovodiocima - Opservacija ocjenjivača	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13, čl. 24, 192, 193 Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 22</i>

Upravljanje rizikom				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
18.6 C	Sve kliničke službe prolaze kroz procjenu kliničkog i nekliničkog rizika, pa je u procjenu uključen i sektor nemedicinskih poslova.	<i>Klinički rizici mogu uključivati, naprimjer, upotrebu opijata u zajednici, njegu teško bolesnih pacijenata/korisnika u kući i procjenu mentalno oboljelih pacijenata/korisnika. U nekliničke rizike su uključeni objekti, oprema, instalacije, električna struja, jonizirajuće zračenje, transport i prijevoz, telefonske komunikacije, bezbjednost, ishrana, hemikalije, gasovi, prašina, isparavanja, radna temperatura, otpad, kućne infekcije, sterilizacija, podaci, informacije, informacijski sistemi, finansije, mogućnosti prevara, pritužbe i tužbe, kliničke i nekliničke procedure, instrumenti i pokretni dijelovi aparata, aparati s vizuelnim prikazom, pacijenti, stranke i osoblje.</i>	- Intervju sa osobljem - Uvid u analizu kliničkih i nekliničkih rizika	<i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 57, 58, 59 Zakon o sestrinstvu i primaljstvu, „SN FBiH“ 43/13, čl. 43, 44 Principi upravljanja rizikom, AKAZ 2003-2008</i>
18.7 A	Osoblje koje poduzima procjenu kliničkog rizika obučava se s ciljem pripremanja na svoju ulogu i o tome se vodi evidencija.		- Intervju sa osobljem - Evidencija o prisustvu obuci	<i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 57, 58, 59 Zakon o sestrinstvu i primaljstvu, „SN FBiH“ 43/13, čl. 43, 44</i>
18.8 C	U zdravstvenoj ustanovi prikupljaju se i analiziraju podaci s ciljem implementacije proaktivnog programa sigurnosti.	<i>Cilj obuhvata poboljšanje sigurnosti pacijenata i osoblja, smanjenje nepovoljnih događaja i neželjenih trendova kao i varijacija u praksi.</i>	- Uvid u analizu - Intervju sa koordinatorom za sigurnost	<i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 57, 58, 59 Zakon o sestrinstvu i primaljstvu, „SN FBiH“ 43/13, čl. 43, 44 Principi upravljanja rizikom, AKAZ 2003-2008</i>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
18.9 C	Postoje datirane, dokumentirane procedure izvještavanja i reagiranja na izraženu zabrinutost od strane osoblja, a u vezi s kliničkom izvedbom njihovih kolega.	<i>Izvještavanje i reagiranje u vezi sa kliničkom izvedbom kolega je dio sveobuhvatnog sistema procjene i da bude povezano s obukom i mehanizmima za podršku, relicenciranje i akreditaciju.</i> <i>Procedure su napisane/revidirane u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i>
18.10 A	Zdravstvena ustanova vodi jednoobraznu evidenciju i dokumentaciju kroz cijelu ustanovu.		- Intervju sa menadžmentom - Uvid u dokumentaciju i evidencije u različitim službama	
18.11 C	U zdravstvenoj ustanovi se vrši klinička revizija.		- Intervju sa osobljem - Uvid u analizu kliničke revizije	

ČETVRTI DIO: FOKUS NA PACIJENTA

19. Upravljanje procesima zaštite				
Standard	Izjava	Reference		
19	Procesi zaštite oblikovani su prema potrebama pacijenata i zdravstvenih profesionalaca koji pružaju dobro osmišljene zdravstvene usluge.	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13 Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17 Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva, „SN FBiH“ 37/12 Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13 Zakon o sestriinstvu i primaljstvu, „SN FBiH“, 43/13</i>		
Djelokrug rada zdravstvene ustanove				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
19.1 C	Zdravstvena ustanova eksplicitno navodi usluge koje pruža po kategorijama: osnovne, dopunske i proširene te s time upoznaje javnost.	<i>Javnost o ponudi usluga biva upoznata putem web-stranice zdravstvene ustanove, brošure, biltena, oglasne ploče.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa rukovodiocima - Opservacija ocjenjivača 	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 31</i>
19.2 A	Zdravstvena ustanova ima vodič za pacijente u kojem su ukratko opisane sve službe/organizacijske jedinice s rasporedom rada i kontakt telefonima.		<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u vodič 	<i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10, čl. 9.</i>

Procesi koji podržavaju zdravstvene profesionalce				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
19.3 A	Procesi i rutine tako su dizajnirani da podržavaju zdravstvene profesionalce u svakodnevnom radu.	<i>Maksimalno se koristi zakazivanje pregleda kako bi liječnici i sestre mogli da rade kvalitetno; za prve posjete odvaja se više vremena; konsultanti su fleksibilni i raspoloživi prema stvarnim potrebama pacijenata.</i>	- Intervju sa osobljem	
19.4 A	Uspostavljeni su takvi radni procesi koji prekidanje obavljanja posla reduciraju na najmanju moguću mjeru.	<i>Tu spadaju procedure za primanje telefonskih poziva, naručivanja za kućne posjete, adekvatna trijaža hitnih slučajeva i slično.</i>	- Intervju sa osobljem - Uvid u procedure	
19.5 A	Zdravstvena ustanova obezbjeđuje tzv. "zaštićeno vrijeme" za čitanje stručne literature i bavljenje kvalitetom vlastitog rada u okviru redovnog radnog vremena.	<i>Kontinuirano i trajno stručno usavršavanje podrazumijeva obnavljanje stečenih znanja i usvajanje novih znanja, vještina, sudjelovanjem na stručnim seminarima, i stručnim skupovima.</i> <i>Plan kontinuirane edukacije medicinskih sestara, svake kalendarske godine, donosi zdravstvena ustanova. Zaštićeno vrijeme mora se pravno regulisati, najbolje u Statutu ustanove ili u odgovarajućem pravilniku.</i>	- Intervju sa rukovodiocima - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 8</i> <i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13, čl. 24, 192, 193</i> <i>Zakon o sestrinstvu i primaljstvu, „SN FBiH“ 43/13, čl. 27</i>

Procesi koji poboljšavaju pružanje usluga				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
19.6 A	Svi problemi u komunikaciji rješavaju se na zajedničkim sastancima liječnika, sestara i drugog osoblja.		- Intervju sa osobljem	
19.7 A	Na širokoj osnovi koriste se vodilje za kliničku praksu, dijagnostički i terapijski protokoli i integrirani putevi zaštite s ciljem optimiziranja zaštite pacijenta i mjerenja procesa i ishoda te zaštite.		- Uvid u dokumentaciju - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 58</i> <i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 7, 22</i>
19.8 C	Sigurnost pacijenta je primaran zadatak u svim službama/jedinicama zdravstvene ustanove (“ <i>Primum non nocere</i> ”).		- Intervju sa rukovodiocima - Intervju sa osobljem	

20. Prava i odgovornosti pacijenata

Standard	Izjava	Reference		
20	Zdravstvena ustanova osigurava da liječnik i ostali članovi tima poštuju prava i potrebe pacijenata, ali i skreću pažnju pacijentima na njihovu odgovornost u održavanju zdravlja.	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13</i></p> <p><i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10</i></p> <p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17</i></p> <p><i>Zakon o sestrinstvu i primaljstvu, „SN FBiH“ 43/13</i></p> <p><i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13</i></p> <p><i>Pravilnik o obrascu saglasnosti odnosno pristanka pacijenta na predloženu medicinsku mjeru te obrascu izjave o odbijanju medicinske mjere, „SN FBiH“ 95/13</i></p>		
Informiranje i prava pacijenata kroz usluge				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
20.1 C	Objavljuju se informacije namijenjene pacijentima, koje ih obavještavaju o njihovim općim pravima.	<p><i>Informacije podrazumijevaju pravo pacijenta:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>da prima usluge bez diskriminacije vezano za spol, dob, vjersku ili etničku pripadnost, invaliditet ili spolnu orijentaciju, a ustanova jasno podržava takvu politiku koja je dostupna javnosti i svim zaposlenicima,</i> - <i>da bira onog zdravstvenog profesionalca kojeg oni smatraju prihvatljivim,</i> - <i>da traži drugo mišljenje o opcijama u vezi s tretmanom ili o dijagnozi, uz saglasnost s liječnikom opće prakse/obiteljske medicine.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u informativne materijale - Intervju sa pacijentima - Intervju sa osobljem 	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 27</i></p> <p><i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10, čl. 6, 8-12</i></p> <p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i></p> <p><i>Brošura za zdravstvene radnike o ophođenju prema osobama s invaliditetom, MyRight, 2016</i></p>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
20.2 C	Poštuje se povjerljivost informacija i postoji datirana, dokumentirana politika o povjerljivosti informacija, s čime su upoznati svi članovi osoblja.		<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u politiku - Intervju sa osobljem 	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 27</i></p> <p><i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10, čl. 6, 8-12, 17-24</i></p> <p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i></p>
20.3 C	Objavljaju se informacije namijenjene pacijentima/korisnicima, koje ih obavještavaju o pravima vezanim za zdravstvenu zaštitu.	<p><i>Ove informacije ih obavještavaju o njihovom pravu:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>da imaju pristup svom zdravstvenom kartonu, kao i na to da će informacije koje se u njega unesu ostati povjerljive, u vezi s davanjem svog pristanka da učestvuju u medicinskim istraživanjima,</i> - <i>da dobivaju detaljne informacije o uslugama koje se pružaju u zdravstvenoj ustanovi,</i> - <i>da im se jasno objasni njihovo stanje i svaki predloženi tretman, ispitivanje ili medicinska procedura, kao i rizici ili alternative prije nego što pristanu na njih,</i> - <i>da se njihove kliničke ili nekliničke žalbe detaljno ispituju.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u informativne materijale - Intervju sa pacijentima - Intervju sa osobljem 	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 27</i></p> <p><i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10, čl. 6, 8-12</i></p>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
20.4 C	Postoje informacije za pacijente o načinu naručivanja za preglede i o vremenu čekanja na određene usluge u zdravstvenoj ustanovi.	<i>Pacijenti treba da dobiju jasna pisana uputstva o načinu naručivanja i korištenja pojedinih usluga u zdravstvenoj ustanovi.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u informativne materijale - Intervju sa pacijentima - Intervju sa osobljem 	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 27</i></p> <p><i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10, čl. 6, 8-12</i></p>
20.5 C	Kroz usluge se priznaje i vodi računa o pravu pacijenata/korisnika na njihovo lično dostojanstvo i privatnost.	<i>Posebnu pažnju bi trebalo obratiti na paravane i zastore, toalet i mjesta za pranje ruku, mjesta za presvlačenje te provjeru osoblja da li je odjeća pacijenata na svom mjestu nakon tretmana i procedura zaštite.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa pacijentima - Intervju sa osobljem 	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 27</i></p> <p><i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10, čl. 3, 5, 6</i></p> <p><i>Zakon o sestrinstvu i primaljstvu, „SN FBiH“ 43/13, čl. 5</i></p> <p><i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 5, st. 2, tč. 2, čl. 34, 42</i></p>
20.6 A	Kroz usluge se priznaje i vodi računa o pravima pacijenata u vezi s njihovom kulturnom i vjerskom tradicijom.		<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa pacijentima - Intervju sa osobljem 	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 27</i></p> <p><i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10, čl. 3, 5, 6</i></p> <p><i>Zakon o sestrinstvu i primaljstvu, „SN FBiH“ 43/13, čl. 9</i></p> <p><i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 5, st. 2, tč. 2, čl. 34</i></p>
20.7 A	Ispunjava se preferiranje pacijenata da im uslugu pruži osoblje odgovarajućeg spola.	<i>Preferiranje pacijenata bi trebalo zapisivati čak i ako zbog ograničenja osoblja ili rasporeda dužnosti nije moguće u potpunosti udovoljiti zahtjevu.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa pacijentima - Intervju sa osobljem 	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 27</i></p> <p><i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10, čl. 6</i></p>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
20.8 C	U skladu sa kodeksom ponašanja osoblje postupa i obraća se pacijentima na dostojanstven način, s poštovanjem i ljubaznošću.	<i>Zdravstvena ustanova ima kodeks ponašanja koji donosi director.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa pacijentima - Intervju sa osobljem - Uvid u Kodeks ponašanja 	<p><i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10, čl. 3, 5, 6</i></p> <p><i>Zakon o sestrinstvu i primaljstvu, „SN FBiH“ 43/13, čl. 5</i></p> <p><i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 5, st. 2, tč. 2, čl. 34</i></p>
20.9 A	Osoblje se obraća pacijentima/korisnicima koristeći ime ili zvanje u zavisnosti od njihovog preferiranja.	<i>Takvo preferiranje pacijenta/korisnika se zavodi u zdravstveni karton.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa pacijentima - Intervju sa osobljem 	<p><i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10, čl. 3</i></p> <p><i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 5, st. 2, tč. 2, čl. 34</i></p>
20.10 A	Pacijentima i njegovateljima se daju informativni materijali o njihovom stanju/tretmanu/medicinskoj proceduri.		<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa pacijentima - Intervju sa osobljem 	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13, čl. 27</i></p> <p><i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10, čl. 6, 8-12</i></p> <p><i>Pravilnik o obrascu saglasnosti odnosno pristanka pacijenta na predloženu medicinsku mjeru te obrascu izjave o odbijanju medicinske mjere, „SN FBiH“ 95/13</i></p>
20.11 C	Članovi porodice i njegovatelji imaju pravo učestvovati u svim fazama zaštite pacijenta uz njegov prethodni pristanak.	<i>Učešće porodice je dozvoljeno u svim fazama osim u hitnim slučajevima tipa reanimacije, defibrilacije, male kirurgije i sl.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa pacijentima - Intervju sa osobljem - Uvid u potpisane informisane pristanke 	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13, čl. 27</i></p> <p><i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10, čl 17-24</i></p> <p><i>Pravilnik o obrascu saglasnosti odnosno pristanka pacijenta na predloženu medicinsku mjeru te obrascu izjave o odbijanju medicinske mjere, „SN FBiH“ 95/13</i></p>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
20.12 C	Pacijenti, članovi porodice i njegovatelji obavještavaju se na koji način mogu dobiti informacije o bolesti i tretmanu i odlučivati u pogledu njege i tretmana.		<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa pacijentima - Intervju sa osobljem - Uvid u potpisane informisane pristanke 	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 27</i></p> <p><i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH” 40/10, čl. 6, 17-24</i></p> <p><i>Pravilnik o obrascu saglasnosti odnosno pristanka pacijenta na predloženu medicinsku mjeru te obrascu izjave o odbijanju medicinske mjere, „SN FBiH” 95/13</i></p>
20.13 C	Pacijenti, a po potrebi i članovi porodice obavještavaju se o njihovim pravima da odbiju ili prekinu neki tretman.		<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa pacijentima - Intervju sa osobljem - Uvid u potpisane informisane pristanke 	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 27</i></p> <p><i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH” 40/10, čl. 6, 17-24</i></p> <p><i>Pravilnik o obrascu saglasnosti odnosno pristanka pacijenta na predloženu medicinsku mjeru te obrascu izjave o odbijanju medicinske mjere, „SN FBiH” 95/13</i></p>
20.14 C	Zdravstvena ustanova podržava pravo pacijenta na odgovarajuću ocjenu i tretman bolnog sindroma.		<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa pacijentima - Intervju sa osobljem 	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 27</i></p> <p><i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH” 40/10, čl. 6, 8-12</i></p>
20.15 C	Zdravstvena ustanova podržava pravo pacijenta i članova njegove porodice na razlike u mišljenju, pravo na žalbu i rješavanje bilo kojeg sukoba u kojem učestvuje pacijent.		<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa pacijentima - Intervju sa osobljem 	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 27</i></p> <p><i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH” 40/10, čl. 6, 17-24, 40, 41</i></p>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
20.16 C	Osoblje poznaje i poštuje prava pacijenata.		- Intervju sa osobljem	<i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10, čl. 3, 5, 6</i>
20.17 C	Pacijenti dobivaju informacije na način koji je njima razumljiv, bez upotrebe stručnih medicinskih termina.		- Intervju sa osobljem - Intervju sa pacijentima	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13, čl. 27</i> <i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10, čl. 6</i>
Punovažni pristanak na medicinski tretman				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
20.18 C	Postoji datirana, dokumentirana politika i procedura dobijanja punovažnog pristanka pacijenata na medicinske/invazivne procedure.	<i>Proces dobivanja informiranog pristanka definira sama zdravstvena ustanova i obezbjeđuje obuku osoblja za to.</i> <i>Politika i procedura dobivanja punovažnog pristanka pacijenta na medicinske usluge sadrži uputstvo o tome ko može uzeti pristanak, u kojim okolnostima te o popunjavanju formulara o pristanku pacijenta na medicinske usluge.</i>	- Uvid u politiku - Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i> <i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10, čl. 6, 8-12, 17-19</i> <i>Pravilnik o obrascu saglasnosti odnosno pristanka pacijenta na predloženu medicinsku mjeru te obrascu izjave o odbijanju medicinske mjere, „SN FBiH“ 95/13</i>
20.19 C	Proces dobivanja informiranog pristanka je u okviru postojećih zakona i kulture.		- Intervju sa osobljem - Intervju sa pacijentima - Uvid u anketu	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13, čl. 27</i> <i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10, čl. 17-19</i>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
20.20 C	Kada neko drugi u ime pacijenta daje informirani pristanak za izvođenje procedure, ime te osobe unosi se dodatno i u zdravstveni karton.		<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u kartone - Uvid u potpisane informisane pristanke - Intervju sa osobljem - Uvid u proceduru uzimanja pristanka 	<i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10, čl. 22-24</i>
20.21 C	Pacijent i drugi donosioci odluka informiraju se o obimu i ograničenjima općeg informiranog pristanka.		<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa osobljem - Intervju sa pacijentima 	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, “SN FBiH” 46/10 i i 75/13, čl. 27</i> <i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH” 40/10, čl. 17-24</i>
20.22 C	Zdravstvena ustanova definira i ima popis svih rizičnih invazivnih procedura i intimnih pregleda za koje je potreban informirani pristanak pacijenta.		<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u listu 	<i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH” 40/10, čl. 17-19</i>
20.23 C	Zdravstvena ustanova ima etički komitet koji pregleda i odobrava sva istraživanja u zdravstvenoj ustanovi, vodeći računa o poštivanju prava pacijenta.	<i>Etički komitet radi prema pravilima Dobre kliničke prakse (ICH-GCP). Ukoliko ustanova nema Etički komitet, može tražiti mišljenje etičkog komiteta Medicinskog fakulteta.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u imenovanje - Uvid u zapisnike sa sastanaka na kojima se raspravljalo o tome 	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, “SN FBiH” 46/10 i i 75/13, čl. 75, 76</i>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
20.24 C	Informirani pristanak potvrđuje se potpisom pacijenta i donosioca odluke, koji postoji u zdravstvenom kartonu.	<i>Ukoliko se radi o nepismenom ili nemoćnom pacijentu, on stavlja otisak prsta a zakonski zastupnik se potpisuje na mjestu za to predviđenom.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u potpisane pristanke u kartonima - Uvid u nepotpisane pristanke - Intervju sa osobljem 	

21. Informacije za pacijente

Standard	Izjava	Reference		
21	Postoje tačne informacije za pacijente, njihove negovatelje i opću javnost o zdravstvenoj ustanovi i njenim službama, uključujući jasne informacije za pacijente o njihovom tretmanu.	<p>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13</p> <p>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17</p> <p>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10</p> <p>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13</p>		
Opće informacije o uslugama koje se pružaju u zdravstvenoj ustanovi				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
21.1 C	Zdravstvena ustanova nudi pacijentima informativne materijale.	<p>Informacije se ažuriraju najmanje jednom godišnje i sadrže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spisak dostupnih usluga, - listu čekanja za pojedine usluge, - informacije o mjestu pružanja usluga, - radno vrijeme zdravstvene ustanove, kao i određenih službi. 	- Uvid u informativne materijale	<p>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 27</p> <p>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 36</p>
21.2 A	Informacije o uslugama koje se pružaju 24 sata ili van radnog vremena, mogu se u hitnim slučajevima dobiti telefonom.	<p>Telefonski brojevi se objavljuju u informativnim materijalima. Mogu biti uključeni i spiskovi imena osoblja dostupnog putem telefona.</p>	- Intervju sa osobljem	

Kliničke informacije za pacijente/korisnike i njegovatelje				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
21.3 C	Postoji datirana, dokumentirana politika i procedura za pisanje i odobravanje informativnih materijala za pacijente.	<i>Procedura je napisana ili revidirana u zadnje tri godine.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u politiku - Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem 	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9 Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13, čl. 27 Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 36</i>
21.4 C	Dokumentirane informacije su dostupne pacijentima, a gdje je to potrebno i njegovateljima, da bi se omogućio izbor na osnovu najboljih dokaza o učinkovitoj i odgovarajućoj intervenciji koje su na raspolaganju.		<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa osobljem - Intervju sa pacijentima 	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13, čl. 27 Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 36 Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10, čl. 10, 16, 17</i>
21.5 C	Pacijenti se ohrabruju da razmotre informacije koje im se daju prije nego što donesu odluku.	<i>Ukoliko je to moguće, pacijentima se informacije o izboru liječenja šalju prije zakazanog pregleda, za stanja koja nisu hitna da bi im se omogućilo da razmotre moguće opcije liječenja. Ukoliko to nije moguće, posvećeno je dovoljno vremena razmatranju opcija liječenja u konsultacijama sa zdravstvenim profesionalcima.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa osobljem - Intervju sa pacijentima 	<i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10, čl. 10, 40 Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 36</i>

22. Odgovaranje na individualne potrebe pacijenta/korisnika

Standard	Izjava	Reference		
22	Osoblje zna koje su individualne potrebe pacijenta i odgovorit će na te potrebe. Zaštitom se upravlja na individualnoj osnovi kako bi se fizičke, intelektualne, emocionalne, duhovne i socijalne potrebe pacijenata i njegovatelja mogle ocijeniti, a na osnovu toga planirati zaštita te implementirati i evaluirati koliko su ove potrebe ispunjene.	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i 75/13</i></p> <p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, "SN FBiH" 59/05, 52/11 i 6/17</i></p> <p><i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, "SN FBiH" 40/10</i></p>		
Opći dio				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
22.1 C	Informacije namijenjene pacijentima/korisnicima su na raspolaganju u različitim formatima za pacijente/korisnike koji imaju oštećenja sluha i/ili vida, probleme s čitanjem i pisanjem ili probleme s učenjem.		<ul style="list-style-type: none"> - Opservacija ocjenjivača - Intervju s osobljem 	<p><i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, "SN FBiH" 40/10, čl. 8, 9</i></p> <p><i>Brošura za zdravstvene radnike o ophođenju prema osobama s invaliditetom, MyRight, 2016</i></p>
22.2 A	Usluge prevodioca su na raspolaganju pacijentima/korisnicima koji ne govore b/h/s jezik.	<i>Jedan od članova u svakom timu, koji radi u zdravstvenoj ustanovi, potrebno je da zna jedan strani jezik.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju s osobljem 	
22.3 C	Osoblje je upoznato s pravima i odgovornostima njegovatelja u skladu s postojećim zakonima.		<ul style="list-style-type: none"> - Intervju s osobljem 	

23. Pristupačnost usluga za pacijente

Standard	Izjava	Reference		
23	Pacijenti mogu dobiti zdravstvene usluge u zdravstvenoj ustanovi u skladu sa svojim potrebama, u odgovarajuće vrijeme i bez nepotrebnog odlaganja.	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13</i>		
Opći dio				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
23.1 C	Pacijenti mogu zakazati termin u ustanovi najkasnije u roku od četiri radna dana.	<i>Zdravstvena ustanova djeluje na principu poštivanja pacijentovog vremena.</i>	- Intervju sa osobljem - Intervju sa pacijentima	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 27, st. 2, tč. 10</i>
23.2 A	U drugim službama, tamo gdje nije moguće uraditi pregled istog dana, postoje liste čekanja.	<i>Liste se redovno prate i analiziraju te se poduzimaju mjere u cilju skraćivanja vremena čekanja.</i>	- Intervju sa osobljem - Intervju sa pacijentima - Uvid u izračun indikatora	

PETI DIO: ORGANIZACIJA I PRUŽANJE ZDRAVSTVENIH USLUGA

24. Dijagnostika i liječenje

Standard	Izjava	Reference		
24	Zdravstvena ustanova pruža definiran dijapazon dijagnostičkih usluga koji je u skladu s postojećom legislativom.	<p><i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13</i></p> <p><i>Standardi i normativi zdravstvene zaštite i nomenklatura usluga u FBiH, Plava knjiga, 2014, Federalno ministarstvo zdravstva, Zavod za javno zdravstvo FBiH</i></p> <p><i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10</i></p> <p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, “SN FBiH” 46/10 i i 75/13</i></p> <p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17</i></p> <p><i>Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva, „SN FBiH“ 37/12</i></p> <p><i>Strategija za prevenciju, tretman i kontrolu malignih neoplazmi u FBiH 2012-2020, Federalno ministarstvo zdravstva FBiH 2011</i></p>		
Procjena pacijenta				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
24.1 A	Zdravstvena ustanova definira sadržaj, kvalitet i cijenu svakog pojedinačnog pregleda pacijenta.	<i>Svi pacijenti koji se tretiraju u zdravstvenoj ustanovi moraju prije toga biti pregledani da bi se utvrdile njihove potrebe.</i>	- Intervju sa osobljem	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, “SN FBiH” 46/10 i i 75/13, čl. 24, 192, 193</i></p> <p><i>Standardi i normativi zdravstvene zaštite i nomenklatura usluga u FBiH, Plava knjiga, 2014, Federalno ministarstvo zdravstva, Zavod za javno zdravstvo FBiH</i></p>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
24.2 C	Svi nalazi pregleda se dokumentiraju u zdravstveni karton (ili odgovarajući softver) i ti nalazi su dostupni svima koji učestvuju u tretmanu pacijenta.		<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u zdravstvene kartone - Intervju sa osobljem 	<i>Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva, „SN FBiH“ 37/12, čl. 7, 12-14, 42, 43</i>
24.3 C	Vrše se procjene pacijenata/korisnika koji imaju posebne potrebe.	<i>U pacijente koji imaju posebne potrebe spadaju starije osobe, osobe s fizičkim invaliditetom, osobe s posebnim etničkim ili vjerskim potrebama, djeca ili adolescenti, osobe s teškoćama u komunikaciji, osobe s čulnim oštećenjima, osobe s problematičnim ponašanjem, osobe koje imaju problema s mentalnim zdravljem ili poteškoće u učenju, ili koje njeguju nekoga.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa osobljem - Uvid u procjene pacijenata sa posebnim potrebama 	<i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10, čl. 22</i> <i>Brošura za zdravstvene radnike o ophođenju prema osobama s invaliditetom, MyRight, 2016</i>

25. Upućivanje u druge službe i mjere nakon otpusta

Standard	Izjava	Reference		
25	Pacijenti se upućuju drugim službama i timovima u zdravstvenoj ustanovi ili drugim ustanovama, po potrebi.	<p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17</i></p> <p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, “SN FBiH” 46/10 i i 75/13</i></p> <p><i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH” 26/12</i></p> <p><i>Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva, „SN FBiH” 37/12</i></p>		
Izdavanje uputnica				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
25.1 C	Postoji datirana, dokumentirana procedura o tome kako izdati uputnicu u svaku službu za pružanje usluga zdravstvene zaštite u zdravstvenoj ustanovi.	<i>Procedura obuhvata hitna i rutinska upućivanja. Procedura je napisana i/ili revidirana u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH” 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 12, 44., st. 2</i>
25.2 C	Postoji datirana, dokumentirana procedura upućivanja pacijenata/korisnika radi pružanja usluga u drugoj zdravstvenoj organizaciji.	<i>Procedura je napisana ili revidirana u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH” 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 12, 44., st. 2</i>

26. Dijagnostičke službe u funkciji pregleda pacijenta

Standard	Izjava	Reference		
26	Zdravstvena ustanova pruža dijagnostičke usluge, a to podrazumijeva laboratorijske (hematološke, bihemijske i mikrobiološke), radiološke, ultrazvuk i EKG, pri čemu liječnici usko surađuju s laboratorijskom službom i radiologijom.	<p><i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12</i></p> <p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17</i></p> <p><i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13</i></p> <p><i>Zakon o sestринstvu i primalјstvu, „SN FBiH“, 43/13</i></p> <p><i>Pravilnik o upravljanju medicinskim otpadom, „SN FBiH“ 33/03</i></p> <p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13</i></p> <p><i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10</i></p> <p><i>Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva, „SN FBiH“ 37/12</i></p> <p><i>Pravilnik o zaštiti od zračenja kod profesionalne ekspozicije i ekspozicije stanovništva, Državna regulatorna/regulativna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost</i></p> <p><i>Pravilnik o o zaštiti od jonizirajućeg zračenja kod medicinske ekspozicije, Državna regulatorna/regulativna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost</i></p> <p><i>Standardi i normativi zdravstvene zaštite i nomenklatura usluga u FBiH, Plava knjiga, 2014, Federalno ministarstvo zdravstva, Zavod za javno zdravstvo FBiH</i></p>		
Opći dio				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
26.1 C	Zdravstvena ustanova obezbjeđuje laboratorijske radi pregleda pacijenta i zadovoljenja njegovih potreba u skladu sa zakonom, propisima i standardima.		<ul style="list-style-type: none"> - Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osoblјem 	<p><i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 55, 58, 59</i></p> <p><i>Standardi i normativi zdravstvene zaštite i nomenklatura usluga u FBiH, Plava knjiga, str. 203-204, 2014, Federalno ministarstvo zdravstva, Zavod za javno zdravstvo FBiH</i></p>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
26.2 C	Zdravstvena ustanova obezbjeđuje ultrazvučne usluge radi pregleda pacijenta i zadovoljenja njegovih potreba u skladu sa zakonom, propisima i standardima.		<ul style="list-style-type: none"> - Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem 	<p><i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH” 26/12, čl. 55, 58, 59</i></p> <p><i>Standardi i normativi zdravstvene zaštite i nomenklatura usluga u FBiH, Plava knjiga, str. 203-204, 2014, Federalno ministarstvo zdravstva, Zavod za javno zdravstvo FBiH</i></p>
26.3 C	Zdravstvena ustanova obezbjeđuje osnovne radiološke usluge (URU) radi pregleda pacijenta i zadovoljenja njegovih potreba u skladu sa zakonom, propisima i standardima.		<ul style="list-style-type: none"> - Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem 	<p><i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH” 26/12, čl. 55, 58, 59</i></p> <p><i>Standardi i normativi zdravstvene zaštite i nomenklatura usluga u FBiH, Plava knjiga, str. 203-204, 2014, Federalno ministarstvo zdravstva, Zavod za javno zdravstvo FBiH</i></p>
26.4 C	Postoje dogovoreni protokoli o redoslijedu pretraga i prioritetnim pretragama kod najčešćih dijagnoza.	<i>U protokolu između ostalog stoji da se ne vrše masovne rutinske pretrage ukoliko jedna ili više osjetljivih pretraga otkrije dijagnozu, ili jedna ili više specifičnih pretraga potvrdi dijagnozu.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u protokole - Intervju sa osobljem 	<i>Standardi i normativi zdravstvene zaštite i nomenklatura usluga u FBiH, Plava knjiga, str. 203-204, 2014, Federalno ministarstvo zdravstva, Zavod za javno zdravstvo FBiH</i>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
26.5 C	Postoje datirane, dokumentirane procedure za uputnicu za laboratorijske pretrage.	<i>Procedure su napisane/revidirane u zadnje tri godine.</i> <i>Procedure osiguravaju da uputnica sadržava sve važne kliničke podatke i podatke o pacijentu koji su čitko napisani. Podaci sadrže: puno ime i prezime pacijenta, ime oca, broj zdravstvenog kartona pacijenta, datum rođenja i spol; faksimil liječnika koji zahtijeva pretrage; izvor zahtjeva; zahtijevane pretrage, vrsta uzorka i važne kliničke detalje, uključujući specifičnu terapiju, datum i vrijeme uzimanja uzorka.</i>	- Uvid u proceduru	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 12, 44., st. 2</i>
26.6 C	Postoji procedura upisivanja rezultata pretraga koje su urađene kod pacijenta, kao i procedura prosljeđivanja tih informacija specijalisti ili u bolnicu putem uputnica, kako bi se spriječilo dupliranje vršenja pretraga.		- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 12, 44., st. 2</i> <i>Standardi i normativi zdravstvene zaštite i nomenklatura usluga u FBiH, Plava knjiga, str. 203-204, 2014, Federalno ministarstvo zdravstva, Zavod za javno zdravstvo FBiH</i>
26.7 C	Kada se pacijentu vadi krv ili uzimaju drugi uzorci tjelesnih tečnosti i tkiva, pri prvom vađenju krvi ili uzimanja drugih uzoraka, uzme se dovoljna količina za sve predložene pretrage za taj put.		- Intervju sa osobljem - Intervju sa pacijentima	

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
26.8 A	Liječnici se ponašaju u skladu s politikom podesnog korištenja dijagnostičkih pretraga i vode računa o medicini zasnovanoj na dokazima, vodiljama i ustanovljenoj dobroj praksi.		- Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i>
26.9 C	Liječnici upoznaju pacijente sa svrhom, značajem, dobitima i rizicima koji se odnose na dijagnostičke pretrage s ciljem da pacijenti mogu donijeti informirane odluke.		- Intervju sa osobljem	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13, čl. 27</i> <i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10, čl. 8, 9</i>
26.10 C	Postoji datirana, dokumentirana procedura informiranja pacijenata o rezultatima dijagnostičkih pretraga.	<i>Procedura je napisana ili revidirana u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 12, 44., st. 2</i> <i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13, čl. 27</i> <i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10, čl. 8, 9</i>

Laboratorij				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
26.11 C	Laboratorijskom službom upravlja odgovarajući specijalista za tu disciplinu.	<i>Usluge laboratorijske dijagnostike pruža radni tim u sljedećem sastavu:</i> <ul style="list-style-type: none"> - jedan specijalista medicinske biokemije ili jedan specijalista biokemije ili diplomirani inženjer medicinske biokemije, - jedan diplomirani inženjer medicinsko-laboratorijske dijagnostike ili viši laboratorijski tehničar, - dva laboratorijska tehničara sa srednjom stručnom spremom i - jedna pralja laboratorijskog posuđa. 	- Intervju sa osobljem	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 57</i> <i>Standardi i normativi zdravstvene zaštite i nomenklatura usluga u FBiH, Plava knjiga, str. 198-203, 2014, Federalno ministarstvo zdravstva, Zavod za javno zdravstvo FBiH</i>
26.12 C	Postoje datirane, dokumentirane procedure kojima se regulira koji članovi/profili osoblja mogu obavljati koju pretragu.	<i>Procedure su napisane/revidirane u zadnje tri godine.</i> <i>Moraju postojati pisani dokazi o osposobljenosti osoblja za obavljanje procedura ili pretraga u laboratoriji.</i> <i>Šef službe je odgovoran osigurati da su odgovornosti povjerene odgovarajućem medicinskom ili tehničkom laboratorijskom osoblju.</i>	- Uvid u proceduru	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 12, 44., st. 2</i>
26.13 A	Uspostavljene su i održavaju se linije komunikacija između laboratorijske službe i drugih službi i organizacijskih jedinica u zdravstvenoj ustanovi.		- Intervju sa osobljem - Opservacija ocjenjivača	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 9</i>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
26.14 C	Postoje datirane, dokumentirane procedure za izvođenje svake pretrage uključujući princip, metode, vrstu uzoraka, reagenasa i kontrolni materijal, postupak rada, linearnost reakcije, izračunavanje rezultata, referentne vrijednosti, itd.	<i>Procedure su napisane/revidirane u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u procedure	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 12, 44., st. 2</i> <i>Standardi i normativi zdravstvene zaštite i nomenklatura usluga u FBiH, Plava knjiga, str. 198-203, 2014, Federalno ministarstvo zdravstva, Zavod za javno zdravstvo FBiH</i>
26.15 C	Postoje datirane, dokumentirane procedure za sakupljanje i transport uzoraka.	<i>Procedure su napisane/revidirane u zadnje tri godine.</i> <i>One obuhvataju uputstva za: uzorkovanje humanih materijala; označavanje uzoraka (uključujući identifikacijske podatke pacijenta/korisnika); konzerviranje uzoraka; objekte za prijem i mjere sigurnosti kojih se treba pridržavati.</i>	- Uvid u procedure - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 12, 44., st. 2</i>
26.16 C	Postoje datirane, dokumentirane politike i procedure za odlaganje iskorištenih uzoraka i reagenasa, uključujući uklanjanje biološkog i drugog otpada koji nastaje u laboratoriju.	<i>Politike i procedure su napisane/revidirane u zadnje tri godine.</i> <i>Ove procedure treba uraditi uz sugestije službe zaštite na radu i/ili higijensko epidemiološke službe.</i>	- Uvid u dokumente - Opservacija ocjenjivač	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i> <i>Pravilnik o upravljanju medicinskim otpadom, „SN FBiH“ 33/03, čl. 10</i>
26.17 C	Procedure za prikupljanje uzoraka dostupne su svem osoblju koje radi na dobivanju uzoraka od pacijenata/korisnika i/ili transportu uzoraka do laboratorije.		- Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 12, 44., st. 2</i> <i>Standardi i normativi zdravstvene zaštite i nomenklatura usluga u FBiH, Plava knjiga, str. 198-203, 2014, Federalno ministarstvo zdravstva, Zavod za javno zdravstvo FBiH</i>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
26.18 C	Laboratorij čuva evidenciju o svim primljenim uzorcima.		- Uvid u evidenciju - Intervju sa osobljem	
26.19 C	Laboratorij čuva evidenciju svih uzoraka koji su proslijeđeni drugim laboratorijama.	<i>U evidenciji se navodi ime i odredište primaoca.</i>	- Uvid u evidenciju - Intervju sa osobljem	
26.20 C	Postoji datirana, dokumentirana procedura za izvještavanje o rezultatima pretraga.	<i>Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i> <i>Procedura bi trebala osigurati slijedeće: ovjeru rezultata prije otpremanja, jasno označenje identifikacijskih podataka pacijenta, označavanje lokacije liječnika koji je zahtijevao pretragu i brzo izvještavanje na neposredni zahtjev liječnika.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 12, 44., st. 2</i>
26.21 C	Postoji datirana, dokumentirana procedura za usmeno prenošenje i primanje rezultata pretraga.	<i>Procedura je napisana/revidirana u protekle tri godine.</i> <i>Procedurom bi trebalo osigurati da samo u iznimnim slučajevima imenovano osoblje može prenositi i primati rezultate pretraga putem telefona.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 12, 44., st. 2</i>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
26.22 C	Kopija pravila o sigurnosti u laboratoriju uručena je laboratorijskom osoblju.	<i>Ova pravila sadrže informacije o vremenu kada se ona ponovo pregledaju i revidiraju.</i>	- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem	
26.23 C	Unutar laboratorije postoji označen prostor za primanje, otpremanje i rukovanje uzorcima, uključujući i odvojen prostor za visoko rizične postupke.		- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH” 26/12, čl. 55</i>
26.24 C	Unutar laboratorije postoji označen prostor za skladištenje uzoraka, reagenasa i dokumentacije, uključujući i odvojen prostor za pohranjivanje visoko rizičnih uzoraka.		- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH” 26/12, čl. 55</i>
26.25 C	Unutar laboratorije postoje uvjeti za sigurno odlaganje kultura, potencijalno infektivnog kliničkog materijala i organskih otapala.		- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH” 26/12, čl. 55</i>
26.26 C	Laboratorij ima sistem koji olakšava efikasno otjecanje i kontrolu otpadnih voda.		- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem	
26.27 C	Ambijent laboratorije olakšava rad osoblja u pogledu sistema ventilacije, grijanja i osvjetljenja.		- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem	
26.28 C	Laboratorija ima uređaje s kontroliranom temperaturom za skladištenje uzoraka.		- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH” 26/12, čl. 56</i>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
26.29 C	Postoje datirane, dokumentirane politike i procedure za održavanje standardne kontrole sigurnosti i kvaliteta.	<i>Politike su napisane/revidirane u zadnje tri godine.</i> <i>Kontrola kvaliteta obuhvata analitičku unutrašnju i vanjsku kontrolu kvaliteta rada.</i>	- Uvid u dokumente - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i> <i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, “SN FBiH” 46/10 i i 75/13, čl. 24, 192, 193</i>
26.30 C	Pisana evidencija čuva se za sve reagentse, kalibraciju opreme i ostale podatke o kontroli kvaliteta.		- Uvid u evidencije	<i>Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva, „SN FBiH“ 37/12, čl. 8, st. 1, tč. 25, čl. 33</i> <i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, “SN FBiH” 46/10 i i 75/13, čl. 24, 192, 193</i>
26.31 A	Postoje pisane procedure unutrašnjeg sistema kontrole sigurnosti i kvaliteta.	<i>Procedure su napisane ili revidirane u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u dokumente	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 12, 44., st. 2</i> <i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, “SN FBiH” 46/10 i i 75/13, čl. 24, 192, 193</i>
26.32 C	Laboratorij učestvuje u unutrašnjem osiguranju kvaliteta.		- Intervju sa osobljem	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, “SN FBiH” 46/10 i i 75/13, čl. 24, 192, 193</i>

Ultrazvučna i radiološka dijagnostika				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
26.33 C	Ultrazvučnom, odnosno radiološkom dijagnostikom upravlja odgovarajući specijalista za tu disciplinu.		- Intervju sa osobljem - Intervju sa rukovodiocima	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 60</i>
26.34 C	Praksa i izlaganje jonizirajućem zračenju u medicinske svrhe u skladu su sa Zakonom o zaštiti od jonizirajućih zračenja i radijacionoj sigurnosti i drugim pravnim aktima.		- Intervju sa osobljem	<i>Pravilnik o o zaštiti od jonizirajućeg zračenja kod medicinske ekspozicije, Državna regulatorna/regulativna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost</i> <i>Pravilnik o zaštiti od zračenja kod profesionalne ekspozicije i ekspozicije stanovništva, Državna regulatorna/regulativna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost</i>
26.35 C	Dijagnostičke procedure slikanja izvode se samo na temelju zahtjeva nadležnog liječnika ili specijaliste odgovarajuće struke.		- Intervju sa osobljem	<i>Pravilnik o o zaštiti od jonizirajućeg zračenja kod medicinske ekspozicije, Državna regulatorna/regulativna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost, čl. 4, st. 2, čl. 5, 16</i> <i>Standardi i normativi zdravstvene zaštite i nomenklatura usluga u FBiH, Plava knjiga, str. 203-204, 2014, Federalno ministarstvo zdravstva, Zavod za javno zdravstvo FBiH</i>
26.36 C	Kopija nalaza se čuva u arhivi službe za radiološku dijagnostiku.		- Uvid u kopije - Intervju sa osobljem	
26.37 C	Postoji datirana, dokumentirana procedura za utvrđivanje identiteta pacijenta koji će se izlagati jonizirajućem zračenju.	<i>Procedura je napisana/revidirana u protekle tri godine.</i>	- Uvid u proceduru	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 12, 44., st. 2</i>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
26.38 C	Za slučajeve kada su nalazi kritični, postoji datirana, dokumentirana procedura o hitnom obavještanju liječnika koji je uputio pacijenta.	<i>Procedura je napisana/revidirana u protekle tri godine.</i>	- Uvid u proceduru	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 12, 44., st. 2</i>
26.39 C	Postoje jasno istaknuti znakovi upozorenja za trudnice da je zračenje štetno po plod.	<i>Ako je moguće, oznake su višejezične i nalaze se na vidnom mjestu.</i>	- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem	<i>Pravilnik o o zaštiti od jonizirajućeg zračenja kod medicinske ekspozicije, Državna regulatorna/regulativna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost, čl. 27</i> <i>Pravilnik o zaštiti od zračenja kod profesionalne ekspozicije i ekspozicije stanovništva, Državna regulatorna/regulativna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost, čl. 15</i>
26.40 C	Osigurana je odgovarajuća zaštita i zaštitna odjeća za rad u prisustvu opreme s biorizicima i radiografske opreme, a praksa je u skladu sa Zakonom o jonizirajućem zračenju i radijacionoj sigurnosti.		- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 59</i> <i>Pravilnik o zaštiti od zračenja kod profesionalne ekspozicije i ekspozicije stanovništva, Državna regulatorna/regulativna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost, čl. 32</i>
26.41 C	Osoblje koje radi s radiološkom opremom nosi mjerače ozračenja.		- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 59</i> <i>Pravilnik o zaštiti od zračenja kod profesionalne ekspozicije i ekspozicije stanovništva, Državna regulatorna/regulativna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost, čl. 38</i>
26.42 C	Mjerači ozračenja periodično se procjenjuju u skladu sa zakonskim propisima.		- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 42, 44, 45</i>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
26.43 C	Čuva se kontinuirana evidencija o rezultatima tokom radnog vijeka klasificiranih radnika zaposlenih u službi.	<i>Klasificirani radnici su oni koji su primili više od 3/10 maksimalno dopuštene doze zračenja.</i>	- Uvid u evidencije - Intervju sa rukovodiocima	<i>Pravilnik o zaštiti od zračenja kod profesionalne ekspozicije i ekspozicije stanovništva, Državna regulatorna/regulativna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost, čl. 19, 29, 36, 45, 46</i>
26.44 C	Postoji dokumentirani raspored za procjenu sigurnosti svih soba i opreme koju provodi kvalificirani stručnjak za zračenje.		- Uvid u raspored - Intervju sa osobljem	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 14, 42, 44, 45</i>
26.45 C	Čuva se evidencija o procjeni sigurnosti.		- Uvid u evidenciju	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 42, 44, 45, 52 Pravilnik o zaštiti od zračenja kod profesionalne ekspozicije i ekspozicije stanovništva, Državna regulatorna/regulativna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost, čl. 49, 55</i>
26.46 C	Sva oprema je kalibrirana u skladu sa zakonskim propisima, a evidencija o provjeri kalibracije se čuva.		- Opservacija ocjenjivača - Uvid u evidencije	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 14, 42, 43, 44, 45, 47, 48 Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva, „SN FBiH“ 37/12, čl. 33</i>
26.47 A	Služba ocjenjuje obrasce zahtjeva za snimanjem u pogledu pravovremenosti i podesnosti zahtijevane pretrage.		- Intervju sa osobljem	<i>Pravilnik o zaštiti od zračenja kod profesionalne ekspozicije i ekspozicije stanovništva, Državna regulatorna/regulativna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost, čl. 5 Standardi i normativi zdravstvene zaštite i nomenklatura usluga u FBiH, Plava knjiga, str. 203-204, 2014, Federalno ministarstvo zdravstva, Zavod za javno zdravstvo FBiH</i>
26.48 C	Procjenjuju se razlozi za ponovljene rentgenske snimke.		- Intervju sa osobljem - Uvid u analizu	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 16, 17</i>

27. Sistemi i sadržaj zdravstvene dokumentacije

Standard	Izjava	Reference		
27	<p>Tačna i čitljiva klinička dokumentacija vodi se za svakog pacijenta. Sadržaj dokumentacije omogućava pružanje efikasne kontinuirane njege pacijentu, bez rizika ili grešaka.</p> <p>Dokumentacija omogućava efikasno komuniciranje unutar tima, lakše prikupljanje podataka za istraživanje, edukaciju i kliničku reviziju i služi kao sudska dokumentacija. Isti kriteriji se primjenjuju i za pisanu i za dokumentaciju u elektronskoj formi.</p>	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13</i></p> <p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, "SN FBiH" 59/05, 52/11 i 6/17</i></p> <p><i>Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva, "SN FBiH" 37/12</i></p> <p><i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, "SN FBiH" 40/10</i></p> <p><i>Zakon o sestrinstvu i primaljstvu, "SN FBiH", 43/13, čl. 32., 35.</i></p> <p><i>Zakon o liječništvu, "SN FBiH", broj 56/13</i></p>		
Zdravstvena dokumentacija				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
27.1 C	Sve evidencije u sklopu svake službe čuvaju se na sigurnom mjestu.		<ul style="list-style-type: none"> - Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem 	<i>Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva, "SN FBiH" 37/12, čl. 64</i>
27.2 C	Svi zdravstveni profesionalci su svjesni politike povjerljivosti informacija u zdravstvenom kartonu pacijenta.		<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u politiku - Intervju sa osobljem 	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10 i i 75/13, čl. 27</i></p> <p><i>Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva, "SN FBiH" 37/12, čl. 63, 64, 65</i></p> <p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, "SN FBiH" 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i></p>

Lični podaci pacijenta				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
27.3 C	Opći podaci su čitki i potpuni.	<p><i>U dokumentaciji pacijenta se nalaze sljedeći opći podaci:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>adresa pacijenta,</i> - <i>datum rođenja pacijenta,</i> - <i>ime ordinirajućeg liječnika opće prakse ili obiteljskog liječnika pacijenta,</i> - <i>telefonski broj pacijenta,</i> - <i>spol pacijenta,</i> - <i>pacijentov maternji jezik, ako to nije b/h/s jezik,</i> - <i>ime i telefonski broj osobe koju treba obavijestiti u hitnom slučaju.</i> 	- Uvid u karton	<i>Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva, „SN FBiH“ 37/12, čl. 38, 39</i>
Unos podataka				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
27.4 C	Svako unošenje podataka je datirano, potpisano i sadrži i ime i titulu potpisnika.		- Uvid u karton - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva, „SN FBiH“ 37/12, čl. 12, 13, 14, čl. 41</i>
27.5 A	Ako je to bitno iz medicinsko-legalnih razloga, piše se sat kad su unošeni podaci u karton.	<i>U službama u zajednici ili ambulantnom liječenju nije neophodno bilježiti sat.</i>	- Uvid u karton - Intervju sa osobljem	
27.6 C	Svi podaci, uključujući i izmjene, su čitljivi.	<i>Kartone ne bi trebalo mijenjati. Ako se nekad poslije utvrdi da su podaci netačni, da dovode u zabludu ili da su pogrešni, o tome bi trebalo napraviti posebnu zabilješku.</i>	- Uvid u karton - Intervju sa osobljem	

<p>27.7 A</p>	<p>Liječnici i sestre imaju obuku o unosu podataka i upravljanju medicinskom dokumentacijom kao sastavni dio uvođenja u rad.</p>	<p><i>Za obuku postoji pisani plan i program obuke, kao i odgovorna osoba zadužena za istu. Prati se prisustvo obuci o čemu se vodi i evidencija.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa osobljem - Uvid u plan i program obuke - Uvid u evidenciju o prisustvu - Uvid u odobrenje menadžmenta 	
<p>27.8 C</p>	<p>Vrši se klinička revizija medicinske evidencije i dokumentacije u odnosu na dogovorene standarde.</p>	<p><i>Revizija medicinske evidencije se odnosi na potpunost unosa podataka pacijenta i oboljenja kao i pregleda te tretmana, na urednost, na čitljivost, itd.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa osobljem - Uvid u prošlogodišnju reviziju 	<p><i>Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva, „SN FBiH“ 37/12</i></p> <p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“, broj 46/10 i i 75/13, čl. 24.</i></p> <p><i>Zakon o sestrinstvu i primaljstvu, „SN FBiH“, 43/13, čl. 32., 35.</i></p> <p><i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“, broj 56/13, čl. 4., st. 2., tč. 1., čl. 57</i></p>
<p>27.9 C</p>	<p>Korištenje skraćenica ili znakova se izbjegava i svodi na minimum i koriste se na osnovu lokalnog uputstva za korištenje skraćenica.</p>	<p><i>Zdravstvena ustanova ima dogovorene definicije podataka, naziva, opisnih dijagnoza na b/h/s jeziku radi jednoobraznosti unosa podataka.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u kartone - Intervju sa osobljem 	

ŠESTI DIO: TEHNIČKE SLUŽBE

28. Odjel za održavanje objekta i servis medicinske opreme

Standard	Izjava	Reference		
28	Ambijent, prostor, oprema, postrojenja i instalacije zdravstvene ustanove obezbjeđuju sigurnu, efikasnu i učinkovitu zdravstvenu zaštitu pacijenata i ostvarenje svih postavljenih zadataka ustanove.	<p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17</i></p> <p><i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12</i></p>		
Imenovanja i planiranje				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
28.1 C	Postoji dokumentirani operativni plan za održavanje objekta koji se odnosi na objekte, konzistentan sa zadacima i poslovnim planom zdravstvene ustanove.		- Uvid u operativni plan	
28.2 C	Imenovano je odgovorno lice službe za održavanje objekta i zemljišta.	<i>Imenovanje podrazumijeva odgovornost za termoenergetska postrojenja kao i za servisiranje medicinske opreme. Imenovane osobe su na raspolaganju i poslije radnog vremena za potrebe hitnih opravki i održavanja.</i>	- Uvid u imenovanje - Intervju sa odgovornom osobom	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 14, st. 2</i>
28.3 C	Zdravstvena ustanova periodično pravi inspekciju objekata radi provjere ispravnosti fizičkog okruženja; sprečavanja nesreća i povreda; održavanja okruženja; sigurnih uvjeta za ljude i reduciranja i kontrole opasnosti i rizika. Za to ima urednu evidenciju.		- Uvid u evidenciju - Intervju sa rukovodiocima - Intervju sa odgovornom osobom	

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
28.4 C	Zdravstvena ustanova planira i predviđa sredstva za popravke ili zamjene ključnih sistema okruženja, objekata ili komponenti.		<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa rukovodiocima - Uvid u finansijski plan 	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH” 26/12, čl. 14, st. 2</i>
28.5 C	Zdravstvena ustanova ima plan za menadžment nekliničkog rizika.	<i>Plan za menadžment rizika opisuje načine na koje zdravstvena ustanova osigurava svoje bezopasno okruženje i aktivnosti osoblja u reduciranju rizika od nesreća i povreda. Planiraju se slijedeći procesi: održavanje i kontrola prostora i opreme; evaluacija rizika po sigurnost pacijenata i posjetitelja od strane objekta, zemljišta, opreme i unutrašnjih fizičkih sistema; evaluacija rizika za sve osoblje zdravstvene ustanove; evidencija i evaluacija svih incidenata, oštećenja imovine, profesionalna oboljenja, povrede pacijenata, osoblja i posjetitelja; stalni nadzor rizika, uključujući i podatke o riziku proizvoda i imenovanje obučениh djelatnika koji nadgledaju razvoj, implementaciju i evaluaciju menadžmenta rizika. Plan treba da sadrži i: program obuke za opće i specifične procese rizika; informacije o izvršenoj edukaciji i obuci osoblja; procedure informiranja o incidentima i kriznim situacijama koje specificiraju kada i kome se dostavljaju informacije; norme i procedure rizika – raspodjelu, primjenu, poštivanje i učestalost; godišnju evaluacijsku formu: ciljevi, ostvarenje, menadžment i efikasnost.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u plan - Intervju sa rukovodiocima 	

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
28.6 C	Zdravstvena ustanova ima plan za kontrolu opasnih i otpadnih tvari.	<p><i>Planiraju se procesi za: izbor, manipuliranje, deponovanje, upotrebu i uništavanje otpadnih tvari od njihovog prijema ili generiranja do finalne eliminacije; utvrđivanje pisanih kriterija u skladu sa zakonom i propisima radi utvrđivanja, evaluacije i popisa korištenih ili generiranih opasnih i otpadnih tvari; postupanja s hemijskim, hemoterapijskim, radioaktivnim, medicinskim i/ili infektivnim materijama, uključujući igle, sisteme za infuziju i druge oštre predmete; nadzor i eliminaciju opasnih gasova i isparenja; osiguranje prostora i opreme za rukovanje i odlaganje otpadnih i opasnih tvari; evidenciju i ispitivanje opasnih i otpadnih tvari, izlaganja i kontrolu drugih incidenata.</i></p> <p><i>Plan treba da sadrži i: program edukacije i uvježbavanja za osoblje koje radi ili dolazi u kontakt s opasnim tvarima; standarde menadžmenta i hitne procedure koje opisuju specifične mjere predohrane i sredstva zaštite koja se koriste tokom trovanja s otpadnim i opasnim tvarima ili kod izlaganja njima; godišnju evaluaciju plana s obzirom na ciljeve, postignuća, menadžment i efikasnost.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u plan - Intervju sa rukovodiocima 	<p><i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 16</i></p>

Proces				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
28.7 C	Postoje datirane, dokumentirane procedure za izvještavanje o kvarovima, u toku i poslije radnog vremena.	<i>Procedure su napisane/revidirane u protekle tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i>
28.8 A	Prati se vrijeme koje protekne od prijave do inspekcije prijavljenih kvarova i vrijeme potrebno za korekciju kvarova.		- Intervju sa odgovornom osobom - Uvid u evidencije	
28.9 A	Postoje datirane, dokumentirane procedure za ponašanje i testiranje u slučajevima nepredviđenog prekida snabdjevanja vodom ili gasom.	<i>Procedure su napisane/revidirane u protekle tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i>
28.10 C	Postoje alternativne metode za napajanje električnom energijom u hitnim situacijama.		- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 3, st. 3</i>

Radni ambijent				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
28.11 C	Sve prostorije zdravstvene ustanove se redovno održavaju i vidljivo su čiste.	<i>O procesu čišćenja se vodi evidencija.</i>	- Uvid u evidenciju čišćenja - Opservacija ocjenjivača	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 5</i>
28.12 C	Postavljene su unutrašnje i vanjske oznake objekata i odjela.	<i>Oznake bi trebalo da olakšaju kretanje pacijentima unutar zdravstvene ustanove, lakše pronalaženje odjela i službi unutar objekata. Prilikom postavljanja oznaka trebalo bi voditi računa o potrebama pacijenata/korisnika s oštećenjem vida kao i mogućnostima postavljanja višejezičnih oznaka (ukoliko je to potrebno).</i>	- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 17</i>
28.13 C	Ulazi u zdravstvenu ustanovu, hodnici i recepcija su dobro osvijetljeni i imaju svjetlo za slučaj opasnosti/nestanka struje.		- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 4</i>
28.14 C	Namještaj i oprema u čekaonicama i zajedničkim prostorijama su čisti i u skladu su sa standardima zaštite od požara.		- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 3, st. 1</i>
28.15 C	Postavljena su upozorenja za pacijente i posjetitelje da isključe mobilne telefone u onim prostorijama u kojima mogu uzrokovati kvar opreme.		- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem	

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
28.16 A	Redovno se ocjenjuje prostor za parkiranje i potrebe za parking prostorom (za korisnike i osoblje).		<ul style="list-style-type: none"> - Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem 	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 2, st. 1, tč. 8</i>
28.17 C	Obavlja se pregled na sigurnost sve električne opreme u ustanovi o čemu postoji zapisnik.		<ul style="list-style-type: none"> - Zapisnik da je izvršen pregled električne opreme od strane certificiranog servisa - Intervju sa osobljem - Uvid u evidenciju 	
28.18 C	Postoji politika o zaštiti okoliša koja obuhvata emisiju gasova i materija koje zagađuju zrak, zemlju i vodu.		<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u politiku - Intervju sa osobljem 	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9.</i>
28.19 A	Zdravstvena ustanova ima politiku o energentima kojom se utvrđuju ciljevi za optimalne cijene nabavke i smanjenje potrošnje.	<i>Energenti mogu uključiti: raspodjelu električne energije, tok energenata, vertikalni i horizontalni transport, ventilaciju i kondicionirani zrak, vodoinstalacije, bojlere, medicinske gasove, komunikacijske sisteme.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Opservacija ocjenjivača - Intervju sa rukovodiocima - Uvid u politiku 	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9.</i>
28.20 C	Postoji kontrola adekvatnog protoka zraka te kontrola ventilacije i temperature da se obezbijede sigurni radni uslovi.	<i>Kontrola obuhvata, npr. kontrolu infekcija koje se prenose putem zraka i ako je moguće uklanjanje opasnih gasova.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem 	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 2, st. 1, tč. 4, 5</i>

Održavanje				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
28.21 C	Postoji preventivni plan održavanja prostorija i opreme.	<i>Planom održavanja utvrđuje se cijena i prioriteta održavanja objekata. Program održavanja ima za cilj reduciranje kvarova na opremi i objektima kao i rizika koji prate kvarove</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u plan održavanja - Intervju sa odgovornom osobom - Intervju sa rukovodiocima 	
28.22 C	Postoje dokumentirane procedure za održavanje i servisiranje sistema svih ventilacija, kondicioniranja zraka, sistema grijanja, a evidencija o održavanju se čuva.	<i>Procedure su napisane/revidirane u zadnje tri godine.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u procedure - Intervju sa osobljem 	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i> <i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 2, st. 1, tč. 4, 5</i>
28.23 C	Postoje dokumentirane procedure za sigurno korištenje i održavanje liftova kojima se u zdravstvenoj ustanovi koriste pacijenti/posjetioći.	<i>Procedure su napisane/revidirane u zadnje tri godine.</i> <i>Procedure za sigurno korištenje trebalo bi sadržavati mjere zaštite od požara, sigurnosne mjere, procedure za spašavanje osoba u slučaju kvara na liftu.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u procedure - Intervju sa odgovornom osobom - Uvid u evidenciju inspekcije i održavanja liftova 	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i>
28.24 C	Redovno se vrši inspekcija liftova, a obavlja je ovlaštena osoba u skladu s uputstvima. Dokumentacija o inspekciji se čuva.	<i>Trebalo bi da postoji atest o sigurnosti lifta.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa odgovornom osobom - Uvid u evidenciju inspekcije i održavanja liftova 	

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
28.25 C	Svi ventili za kontrolu pritiska koji se koriste u zdravstvenoj ustanovi se periodično pregledaju prema proceduri od strane nadležne osobe u skladu sa pisanom (utvrđenom) shemom kontrole, a evidencija o pregledu se čuva.	<i>Procedure su napisane/revidirane u zadnje tri godine.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u proceduru - Intervju sa odgovornom osobom - Uvid u evidenciju inspekcije i održavanja ventila za kontrolu pritiska 	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i>
28.26 C	Postoji datirana, dokumentirana procedura za postupanje s organizacijama za servisiranje s kojima je sklopljen ugovor.	<i>Procedura je napisana/revidirana u protekle tri godine.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u proceduru - Uvid u ugovore - Intervju sa odgovornom osobom 	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i>

29. Služba prevoza i održavanja voznog parka

Standard	Izjava	Reference		
29	Služba prevoza olakšava efikasan prevoz pacijenata/korisnika, sredstava i opreme između zdravstvene ustanove i vanjskih organizacija.	<p><i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12</i></p> <p><i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13</i></p> <p><i>Zakon o sestринstvu i primaljstvu, „SN FBiH“ 43/13</i></p> <p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17</i></p> <p><i>Pravilnik o upravljanju medicinskim otpadom, „SN FBiH“ 77/07</i></p> <p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13</i></p>		
Imenovanja, osoblje i obuka				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
29.1 C	Imenovana je odgovorna osoba za prevoz i održavanje voznog parka.		<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u imenovanje - Intervju sa odgovornom osobom 	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 69, 70</i>
28.2 C	Postoji dokumentirana operativna politika za službu prevoza/transporta.	<i>Politika je napisana/revidirana u zadnje tri godine. Politika bi trebalo definirati ulogu službe transporta/prevoza, rutinske zadatke službe i povezanost s drugim službama. Također bi trebalo definirati odgovornosti upravljačkog tima službe i linije izvještavanja. Linije izvještavanja mogu biti sadržane u strukturi ustanove.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u politiku - Intervju sa osobljem 	<p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i></p> <p><i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 12, 65, st. 2, čl. 68-70</i></p>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
28.3 C	Zaposlen je odgovarajući broj vozača i transportnih radnika prema pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.		<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa osobljem - Uvid u Pravilnik o sistematizaciji 	
28.4 C	Sve osoblje koje vrši prevoz pacijenata prolazi osnovnu obuku iz kardiopulmonalne reanimacije (KPR) i povremeno prolazi dodatnu obuku.	<i>Za obuku postoji pisani plan i program obuke, kao i odgovorna osoba zadužena za istu. Prati se prisustvo obuci o čemu se vodi i evidencija.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa osobljem - Uvid u evidenciju - Uvid u program obuke - Uvid u odobrenje menadžmenta 	<i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 25 Zakon o sestrinstvu i primaljstvu, „SN FBiH“ 43/13, čl. 27</i>
28.5 C	Osoblje je prošlo obuku o kontroli infekcije i ulozi osoblja službe transporta/prevoza u kontroli infekcije (npr. transport/prevoz uzoraka, krvi, kliničkog otpada i rublja).	<i>Za obuku postoji pisani plan i program obuke, kao i odgovorna osoba zadužena za istu. Prati se prisustvo obuci o čemu se vodi i evidencija.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa osobljem - Uvid u evidenciju - Uvid u program obuke - Uvid u održane i planirane obuke - Uvid u odobrenje menadžmenta 	<i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 25 Zakon o sestrinstvu i primaljstvu, „SN FBiH“ 43/13, čl. 27 Pravilnik o upravljanju medicinskim otpadom, „SN FBiH“ 77/07, čl. 4</i>
28.6 C	Osoblje je prošlo obuku o manuelnom rukovanju s pacijentima, opremom i teškim predmetima, i prolazi godišnju dodatnu obuku.	<i>Za obuku postoji pisani plan i program obuke, kao i odgovorna osoba zadužena za istu. Prati se prisustvo obuci o čemu se vodi i evidencija.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa osobljem - Uvid u evidenciju - Uvid u program obuke - Uvid u održane i planirane obuke - Uvid u odobrenje menadžmenta 	<i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 25 Zakon o sestrinstvu i primaljstvu, „SN FBiH“ 43/13, čl. 27</i>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
28.7 C	Osoblje je prošlo obuku o postupanju u slučaju nasilja i verbalnih uvreda te o komunikaciji i pomoći korisnicima usluga.	<i>Za obuku postoji pisani plan i program obuke, kao i odgovorna osoba zadužena za istu. Prati se prisustvo obuci o čemu se vodi i evidencija.</i> <i>Obuka uključuje lično predstavljanje, postupanje u slučaju nasilja i verbalnih uvreda, komunikaciju sa starijim osobama, horizontalnu i vertikalnu komunikaciju i sl.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa osobljem - Uvid u evidenciju - Uvid u program obuke - Uvid u održane i planirane obuke - Uvid u odobrenje menadžmenta 	<i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH” 56/13, čl. 25</i> <i>Zakon o sestrinstvu i primaljstvu, „SN FBiH” 43/13, čl. 27</i>
28.8 C	Osoblje je prošlo obuku o politici sigurnosti i provođenju procedura sigurnosti.	<i>Za obuku postoji pisani plan i program obuke, kao i odgovorna osoba zadužena za istu. Prati se prisustvo obuci o čemu se vodi i evidencija.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa osobljem - Uvid u evidenciju - Uvid u program obuke - Uvid u održane i planirane obuke - Uvid u odobrenje menadžmenta 	<i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH” 56/13, čl. 25</i> <i>Zakon o sestrinstvu i primaljstvu, „SN FBiH” 43/13, čl. 27</i>

Proces				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
28.9 C	Postoje datirane, dokumentirane procedure o postupanju s pacijentima/korisnicima, prenošenju opreme i teških predmeta, podizanju opreme i tehnikama koje se pritom koriste.	<i>Procedure su napisane/revidirane u protekle tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i>
28.10 C	Postoje datirane, dokumentirane procedure o postupanju i transportovanju laboratorijskih uzoraka.	<i>Procedure su napisane/revidirane u protekle tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i>
28.11 C	Postoje datirane i dokumentirane procedure o prevozu opasnog medicinskog materijala koje su u skladu sa zakonom.	<i>Procedure su napisane/revidirane u protekle tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i>
28.12 C	Postoje dokumentirane procedure o prevozu pacijenata.	<i>Procedure su napisane/revidirane u protekle tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i>
28.13 C	Postoji dokumentirani sistem prioritiziranja zahtjeva za uslugama transporta.	<i>Uputstva uključuju kategorizaciju zahtjeva kao nužan, urgentan, opći.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	

Sredstva				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
28.14 C	Postoje datirane i dokumentirane procedure o redovnom održavanju vozila koja služe za prevoz pacijenata.	<i>Procedure su napisane ili revidirane u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i>
28.15 C	Postoji datirana, dokumentirana procedura o dužnostima i odgovornostima osoblja koje održava siguran i efikasan sistem vozila u mirovanju.	<i>Procedura je napisana ili revidirana u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i>
28.16 C	Osoblje je snabdjeveno zaštitnom opremom, kao što su rukavice, kecelje, zaštitne naočale.		- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem	
28.17 C	Prati se odgovarajuće korištenje zaštitne opreme.	<i>Zaštitna oprema se čuva u posebnim prostorijama namijenjenim za to. Tu se podrazumijevaju zaštitne rukavice, naočale te druga zaštitna oprema.</i>	- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 36, st. 1, tč. 3</i>
28.18 C	U prijemnoj službi postoje nosila i kolica za transport pacijenata.		- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 12</i>
Poboljšanje kvaliteta				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
28.19 A	Prate se i evaluiraju usluge transporta/prevoza prema politici i procedurama.	<i>Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u evaluaciju - Intervju sa osobljem - Uvid u procedure - Uvid u politiku	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i 75/13, čl. 24</i>

30. Praonica

Standard	Izjava	Reference		
30	Zdravstvena ustanova ima organiziranu službu za primanje rublja, njegovo obilježavanje, pranje, sušenje, peglanje, skladištenje i snabdijevanje svih službi.	<p><i>Zakon o sestriinstvu i primaljstvu, „SN FBiH“ 43/13</i></p> <p><i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13</i></p> <p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17</i></p> <p><i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12</i></p>		
Imenovanja, osoblje i obuka				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
30.1 C	Imenovana je odgovorna osoba za praonicu (vešeraj).		<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u imenovanje - Intervju sa odgovornom osobom 	
30.2 C	Osoblje je prošlo obuku iz kontrole infekcije.	<i>Za obuku postoji pisani plan i program obuke, kao i odgovorna osoba zadužena za istu. Prati se prisustvo obuci o čemu se vodi i evidencija.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u plan obuke - Uvid u raspored prethodnih i predstojećih obuka - Uvid u evidenciju - Intervju sa osobljem - Uvid u odobrenje menadžmenta 	<p><i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 25</i></p> <p><i>Zakon o sestriinstvu i primaljstvu, „SN FBiH“ 43/13, čl. 27</i></p>
30.3 C	Postoje datirane, dokumentirane operativne procedure za sve faze rada u službi praonice.	<i>Procedure su napisane/revidirane u zadnje tri godine.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem 	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i>
30.4 C	Ukoliko zdravstvena ustanova nema ovu službu, postoji datirani, dokumentirani ugovor o korištenju usluga pranja rublja s vanjskom organizacijom.		<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u ugovor - Intervju sa odgovornom osobom 	

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
30.5 C	Rublje se pere prema rasporedu dogovorenom sa službama i za to postoji dokumentirani raspored.		- Uvid u raspored - Intervju sa osobljem	
30.6 C	Postoji popis rublja i sistem kontrole skladišta opranog rublja u svrhu njegove provjere prije isporuke iz praonice.		- Uvid u sistem konrole - Opservacija ocjenjivača	
30.7 C	Čistim rubljem se rukuje i ono se skladišti na odgovarajući način.	<i>Skladištenje podrazumijeva takav način da se izbjegnu neželjena apsorpcija vlage i kontaminacija s kontaktnih površina ili padanje prašine po rublju.</i>	- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa odgovornom osobom	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 20, st. 1, tč. 3</i>
30.8 C	Na mjestu prikupljanja kontaminiranog rublja na raspolaganju su kontejneri ili vreće za njihovo pakovanje kako bi se izbjeglo širenje infekcije.		- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa odgovornom osobom	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 20, st. 1, tč. 3, čl. 88., st. 1, tč. 2</i>
30.9 C	Kontejneri za transport vreća s prljavim rubljem i prostori za njihovo skladištenje čiste se sistematski.	<i>Postoji dnevnik ili evidencija čišćenja.</i>	- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem - Uvid u evidenciju čišćenja	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 20, st. 1, tč. 3</i>
30.10 C	Postoje upute za rukovanje strojevima za pranje, sušenje i peglanje rublja, a osoblje ima pristup ovim uputama.		- Uvid u upute - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i>

31. Recepcija				
Standard	Izjava	Reference		
31	S pacijentima/korisnicima, posjetiocima zdravstvene ustanove i osobama koje telefonski pozivaju recepciju postupa se ljubazno, uslužno i efikasno.	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17</i> <i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13</i> <i>Zakon o sestrinstvu i primaljstvu, „SN FBiH“ 43/13</i> <i>Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10</i> <i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12</i>		
Opći dio				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
31.1 A	Postoji aktuelni, dokumentirani operativni priručnik za recepciju koji je u skladu s poslovnim planom ustanove i strategijom poboljšanja kvaliteta.	<i>Operativni priručnik sadrži broj telefona recepcije i osoblja s njihovim imenima, zaposlenog na telekomunikacijama, u toku redovnog radnog vremena, u toku 24 sata, raspored radnog vremena tokom sedmice (po danima) i tokom godine. Operativni priručnik može sadržavati i sve procedure redovnih dnevnih aktivnosti recepcije.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u dokument - Intervju sa osobljem 	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 27, st. 1, tč. 3</i>
31.2 C	Glavna recepcija je na raspolaganju tokom cijelog radnog vremena.		<ul style="list-style-type: none"> - Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem 	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 27, st. 1, tč. 3</i>
31.3 A	Nakon redovnog radnog vremena služba recepcije organizira dežurstva.		<ul style="list-style-type: none"> - Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem 	

Osoblje – razvoj i obuka				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
31.4 C	Osoblje je prošlo obuku o telekomunikacijama i informacionim sistemima koji se koriste u zdravstvenoj ustanovi, kao i obuku za novouvedene sisteme i opremu.	<i>Za obuku postoji pisani plan i program obuke, kao i odgovorna osoba zadužena za istu. Prati se prisustvo obuci o čemu se vodi i evidencija.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u plan obuke - Uvid u raspored prethodnih i predstojećih obuka - Uvid u evidenciju - Intervju sa osobljem - Uvid u odobrenje menadžmenta 	<p><i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH” 56/13, čl. 25</i></p> <p><i>Zakon o sestrinstvu i primaljstvu, „SN FBiH” 43/13, čl. 27</i></p>
31.5 C	Osoblje je prošlo obuku o procedurama ponašanja u vanrednim situacijama.	<p><i>Za obuku postoji pisani plan i program obuke, kao i odgovorna osoba zadužena za istu. Prati se prisustvo obuci o čemu se vodi i evidencija.</i></p> <p><i>Vanredne situacije podrazumijevaju hitne pozive, požarne alarme, prijetnju bombom. Vodi se evidencija o prisustvu obuci.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u plan obuke - Uvid u raspored prethodnih i predstojećih obuka - Uvid u evidenciju - Intervju sa osobljem - Uvid u odobrenje menadžmenta 	<p><i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH” 56/13, čl. 25</i></p> <p><i>Zakon o sestrinstvu i primaljstvu, „SN FBiH” 43/13, čl. 27</i></p>
31.6 C	Osoblje je prošlo obuku o komunikaciji i postupanju s korisnicima.	<p><i>Za obuku postoji pisani plan i program obuke, kao i odgovorna osoba zadužena za istu. Prati se prisustvo obuci o čemu se vodi i evidencija.</i></p> <p><i>Ova obuka može uključivati, npr. telefonski razgovor s osobom koja ima poteškoće sluha, telefonski razgovor s članovima ožalošćene porodice, komunikaciju na stranim jezicima, postupanje s ljutitim ili ogorčenim pozivaocima, postupanje prilikom žalbi putem telefona, postupanje prilikom poziva od strane medija.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u plan obuke - Uvid u raspored prethodnih i predstojećih obuka - Uvid u evidenciju - Intervju sa osobljem - Uvid u odobrenje menadžmenta 	<p><i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH” 56/13, čl. 25</i></p> <p><i>Zakon o sestrinstvu i primaljstvu, „SN FBiH” 43/13, čl. 27</i></p>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
31.7 C	Uvođenje u službu osoblja na recepciji uključuje upoznavanje s radnim vremenom različitih službi unutar zdravstvene ustanove, kao i uputstvima za usmjeravanje pacijenata/korisnika unutar ustanove koja se daju na glavnoj recepciji.		- Intervju sa osobljem	
Proces				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
31.8 C	Postoji datirana, dokumentirana procedura za primanje telefonskih poziva, za pozivanje i standardno predstavljanje.	<i>Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i>
31.9 C	Postoji datirana, dokumentirana procedura za upravljanje sistemskim greškama, uključujući potpuno ispadanje telefonske centrale iz sistema kao i greške na sistemu zvučnog dojavljivanja.	<i>Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i>
31.10 C	Postoji datirana, dokumentirana procedura za postupanje i obavještanje u hitnim situacijama i slučajevima.	<i>Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i>
31.11 C	Postoji datirana, dokumentirana procedura protupožarne zaštite koja definira ulogu recepcije za pozivanje vatrogasne ekipe kao i detalje aranžmana u slučaju požara u području gdje se nalazi telefonska centrala.	<i>Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
31.12 A	Postoji datirana, dokumentirana procedura za postupanje po žalbama primljenim telefonskim putem.	<i>Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9 Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10, čl. 41-43</i>
31.13 A	Postoji datirana, dokumentirana procedura za postupanje prilikom traženja informacija od strane medija.	<i>Procedura bi trebalo dati preporuke za čuvanje pacijentove/korisnikove privatnosti kao i uputstva o odgovornoj osobi u organizaciji za odnose s medijima.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i>
31.14 C	Postoje planirani programi provjere opreme za telekomunikaciju uključujući sve alarme i indikatore alarma.	<i>Rezultati provjere se dokumentiraju. Evidencija o dnevnoj provjeri internog sistema alarma čuva se pet godina.</i>	- Uvid u dokumentaciju - Intervju sa osobljem	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 14</i>
31.15 C	Recepcija ima na raspolaganju aktuelne informacije koje su dostupne svem osoblju i javnosti.	<i>Informacije uključuju: imena osoblja na dužnosti s njihovom titulom, brojeve lokalnih telefona osoblja/službi, brojeve direktnih linija službi, brojeve mobilnih telefona (uz pristanak osoblja) i radno vrijeme službi/organizacionih jedinica.</i>	- Uvid u dokument - Intervju sa osobljem	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 27, st. 1, tč. 3</i>
31.16 A	Pacijenti dobivaju informacije i nakon završetka radnog vremena.		- Intervju sa osobljem	
Poboljšanje kvaliteta				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
31.17 A	Zdravstvena ustanova prati i evaluira rad i učinkovitost recepcije.		- Uvid u evaluaciju - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13, čl. 24</i>

32. Služba za održavanje čistoće

Standard	Izjava	Reference		
32	Zdravstvena ustanova održava čiste i higijenske uslove pomoću osoblja obučenog u mjerama kontrole infekcije.	<i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13</i> <i>Zakon o sestriinstvu i primaljstvu, „SN FBiH“ 43/13</i> <i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17</i>		
Opći dio				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
32.1 C	Postoji aktuelni, dokumentirani operativni priručnik za službu održavanja čistoće koji je u skladu sa strategijom poboljšanja sigurnosti i kvaliteta te kontrolom infekcije.		<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u dokument - Intervju sa osobljem 	
Osoblje – razvoj i obuka				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
32.2 C	Unutar službe osoblje prolazi obuku o zaštiti zdravlja s obzirom na okruženje, o zdravlju i sigurnosti na radu u vezi sa sredstvima koja se koriste za čišćenje (uključujući korištenje, opremu za čišćenje, i korištenje zaštitne opreme i odjeće).	<i>Za obuku postoji pisani plan i program obuke, kao i odgovorna osoba zadužena za istu. Prati se prisustvo obuci o čemu se vodi i evidencija.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u plan obuke - Uvid u raspored prethodnih i predstojećih obuka - Uvid u evidenciju - Intervju sa osobljem - Uvid u odobrenje menadžmenta 	<i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 25</i> <i>Zakon o sestriinstvu i primaljstvu, „SN FBiH“ 43/13, čl. 27</i>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
32.3 C	Unutar službe osoblje prolazi obuku o mjerama sigurnosti za specijalizirane prostore.	<i>Za obuku postoji pisani plan i program obuke, kao i odgovorna osoba zadužena za istu. Prati se prisustvo obuci o čemu se vodi i evidencija. U specijalizirane prostore spadaju npr. odjeljenja u kojima se pružaju sterilne medicinske usluge, sale u kojima se izvode manji hirurški zahvati, stomatološke intervencije, laboratorije i prostorije s izvorima radijacije. Prisustvo obuci se evidentira.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u plan obuke - Uvid u raspored prethodnih i predstojećih obuka - Uvid u evidenciju - Intervju sa osobljem - Uvid u odobrenje menadžmenta 	<p><i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 25</i></p> <p><i>Zakon o sestriinstvu i primaljstvu, „SN FBiH“ 43/13, čl. 27</i></p>
32.4 C	Unutar službe osoblje prolazi obuku o kontroli infekcije i ulozi zaposlenih u službi održavanja čistoće u kontroli infekcije.	<i>Za obuku postoji pisani plan i program obuke, kao i odgovorna osoba zadužena za istu. Prati se prisustvo obuci o čemu se vodi i evidencija.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u plan obuke - Uvid u raspored prethodnih i predstojećih obuka - Uvid u odobrenje menadžmenta - Uvid u evidenciju - Intervju sa osobljem 	<p><i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13, čl. 25</i></p> <p><i>Zakon o sestriinstvu i primaljstvu, „SN FBiH“ 43/13, čl. 27</i></p>

Proces				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
32.5 C	Postoje datirane, dokumentirane procedure za čišćenje koje odražavaju politiku zdravstvene ustanove o kontroli infekcije, a koje se odnose na odjele, prijemnu službu i administrativne prostorije.	<i>Procedure su napisane/revidirane u protekle tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i>
32.6 C	Postoji dokumentirani raspored generalnog čišćenja, dnevnog, sedmičnog i periodičnog kao što je pranje zidova, prozora i održavanje čistoće podova.		- Uvid u raspored čišćenja - Intervju sa osobljem	
32.7 C	Postoje datirane, dokumentirane procedure za mjerenje, etiketiranje, skladištenje i odgovarajuće korištenje sredstava za čišćenje, uključujući kontrolu skladišta i rotaciju sredstava u skladištu na bazi iskorištenja sredstava prije isteka roka upotrebe.	<i>Procedure su napisane/revidirane u protekle tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i>
32.8 C	Postoje datirane, dokumentirane procedure za korištenje, čišćenje, skladištenje i održavanje opreme za čišćenje.	<i>Procedure su napisane/ revidirane u protekle tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i>
32.9 C	Postoje datirane, dokumentirane procedure za izvještavanje o kontroli gamadi i štetočina, odnosno izvršenoj dezinfekciji, dezinfekciji i deratizaciji.	<i>Procedure su napisane/revidirane u protekle tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17, čl. 9</i>

Okruženje				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
32.10 C	Prostorije za pacijente su higijenski čiste i bez štetnih mirisa.		- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem	
32.11 C	Hodnici, ulazi i predvorja te uredske prostorije se održavaju čistim i bez smeća.		- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem	
32.12 C	Postoji kontakt broj telefona za slučaj potrebe hitnog čišćenja. Objavljen je svim službama/odjelima.		- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem	
32.13 C	Ostava za sredstva čišćenja i ormari omogućuju sigurno i uredno skladištenje potrebnih materijala i opreme.		- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem	
Poboljšanje kvaliteta				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
32.14 C	U cijeloj zdravstvenoj ustanovi ocjenjuje se učinkovitost čišćenja.	<i>Sistem za procjenu učinkovitosti čišćenja je dokumentiran i uključuje definirane standarde izvršenja, diskusije sa službama koja koriste usluge čišćenja, procjenu sredstava i opreme za čišćenje i procjenu isplativosti sredstava i opreme.</i>	- Intervju sa osobljem - Uvid u evidenciju o kontroli	

Lista referenci

- 1) Zakon o zdravstvenoj zaštiti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13
- 2) Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11 i 6/17
- 3) Zakon o radu, „SN FBiH“ 26/16
- 4) Zakon o zaštiti osobnih podataka, „SG BiH“ 49/06
- 5) Zakon o sestринstvu i primalјstvu, „SN FBiH“ 43/13
- 6) Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13
- 7) Indikatori kvaliteta i sigurnosti za domove zdravlja, AKAZ 2022
- 8) Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva, „SN FBiH“ 37/12
- 9) Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH, „SN FBiH“ 83/09
- 10) Zakon o javnim nabavkama, „SG BiH“ 39/14
- 11) Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12
- 12) Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, „SN FBiH“ 29/05
- 13) Zakon o lijekovima i medicinskim sredstvima, „SG BiH“ 49/06
- 14) Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, „SN FBiH“ 39/03, 22/06, 43/10
- 15) Zakon o zaštiti na radu, „SL BiH“, broj 22/90
- 16) Zakon o ograničenoј upotrebi duhanskih preradevina, „SN FBiH“ 06/98
- 17) Zakon o sprečavanju i suzbijanju zloupotrebe opojnih droga, „SG BiH“ 08/06
- 18) Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, „SN FBiH“ 29/05
- 19) Dobrovolјno, povjerljivo savjetovanje i testiranje na HIV – Protokol, 2013.
- 20) Vodič za tuberkulozu, AKAZ, 2008
- 21) Program za kontrolu tuberkuloze u FBiH 2013.-2017., „SN FBiH“ 96/13
- 22) Principi upravljanja rizikom, AKAZ 2003-2008
- 23) Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, „SN FBiH“ 40/10
- 24) Zakon o apotekarskoј djelatnosti, „SN FBiH“ 46/10 i i 75/13
- 25) Pravilnik o upravljanju medicinskim otpadom, „SN FBiH“ 33/03
- 26) Zakon o radiјacijskoј i nuklearnoј sigurnosti u BiH, „SG BiH“ 88/07
- 27) Pravilnik o o zaštiti od jonizirajućeg zračenja kod medicinske ekspozicije, Državna regulatorna/regulativna agencija za radiјacijsku i nuklearnu sigurnost

- 28) Pravilnik o zaštiti od zračenja kod profesionalne ekspozicije i ekspozicije stanovništva, Državna regulatorna/regulativna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost
- 29) Rezolucija o dijabetesu, 2012, Dom naroda Parlamenta FBiH
- 30) Strategija borbe protiv dijabetesa u FBiH 2014-2024, Federalno ministarstvo zdravstva FBiH
- 31) Politika za unapređenje ishrane djece u FBiH, Federalno ministarstvo zdravstva FBiH, 2012
- 32) Strategija za prevenciju, tretman i kontrolu malignih neoplazmi u FBiH 2012-2020, Federalno ministarstvo zdravstva FBiH 2011
- 33) Međunarodne klasifikacije bolesti i srodnih zdravstvenih problema, 10. revizija, 1990
- 34) Zakon o stomatološkoj djelatnosti, „SN FBiH“ 37/12
- 35) Pravilnik o upravljanju medicinskim otpadom, „SN FBiH“ 77/07
- 36) Standardi i normativi zdravstvene zaštite i nomenklatura usluga u FBiH, Plava knjiga, 2014, Federalno ministarstvo zdravstva, Zavod za javno zdravstvo FBiH
- 37) Pravilnik o obrascu saglasnosti odnosno pristanka pacijenta na predloženu medicinsku mjeru te obrascu izjave o odbijanju medicinske mjere, „SN FBiH“ 95/13
- 38) Pravilnik o obrascu saglasnosti odnosno pristanka pacijenta na predloženu medicinsku mjeru te obrascu izjave o odbijanju medicinske mjere, „SN FBiH“ 95/13
- 39) Zakon o zaštiti na radu, SL SR BiH 22/90
- 40) Standardi za akreditaciju „bolnica – prijatelja beba“, AKAZ 2014
- 41) Savjetovanje i procedure namjernog ranog prekida trudnoće, AKAZ 2007.
- 42) Pravilnik o izmjenama pravilnika o uvjetima, organizaciji i načinu rada hitne medicinske pomoći, „SN FBiH“ 82/14
- 43) Zakon o zaštiti osoba sa duševnim smetnjama, „SN FBiH“ 37/01
- 44) Hladni lanac i sigurno injektiranje, Federalno ministarstvo zdravstva, Zavod za javno zdravstvo FBiH, FMZ 2007
- 45) Pravilnik o načinu sprovođenja obavezne imunizacije, imunoprofilaksije i hemoprofilaksije protiv zaraznih bolesti te o obavezama koje se podvrgavaju toj obavezi, „SN FBiH“ 68/16
- 46) Pravilnik o obuci za kontinuirano stručno usavršavanje za koordinatore kvaliteta i druge profesionalce iz oblasti poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i akreditacije u zdravstvu, AKAZ, 2016
- 47) Pravilnik o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji iz zdravstvenog menadžmenta, „SN FBiH“ 88/11
- 48) Brošura za zdravstvene radnike o ophođenju prema osobama s invaliditetom, MyRight, 2016